

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 45 (1656) 1981 LAPKRITIS-NOVEMBER 5 • LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 35 ct.

Voratinkliai užsieniui

Raudonasis tvanas, prasidėjęs Rusijoje, per šešis dešimtmečius užliejo didelius Rytų Europos plotus ne tiek savo idėja, kiek ginklo jėga. Įžvalgūs dabarties vertintojai sako, kad idėjinė to tvano jėga baigia išblėsti, kad pačiame branduolyje prasideda atšilimas. Labai galimas dalykas, kad taip yra, tačiau tebeveikia inercijos jėga, ir minėtasis tvanas tebesiaučia ypač Rytų Europoje. Jame kyla ir priešingos srovės, kaikiuriose šalyse gana stiprios, tačiau jis grumiasi su jomis, siekdamas ir toliau išlikti totalistine sistema. Kadangi tos priešingos srovės randa atramą ne tik Rytų Europoje, bet ir kituose kraštuose, ypač už Atlanto, raudonojo tvano lėmėjai kreipia daug dėmesio ir į tuos plotus. Bet tai kraštai, kur prievartinės komisarų priemonės negali veikti. Ten reikia tokių, kurios būtų paveiktos laisvės kraštuose. Išradinti raudonojo totalizmo vadai sugalvojo voratinklių sistemą užsieniui. Tai komandos keliu sudaryta draugija, pavadinta "Rodinos", "Tėviškės" ir panašiais vardais. Ji veikia visuose sovietiniuose ir beveik visuose satelitiniuose kraštuose. Jos užmojis — silpninti, švelninti, skaldyti, naikinti opoziciją užsieniuose raudonajam tvanui.

KAD taip yra, seniai matome ir jaučiame. Vilniuje sėdi voras, kurio tinklai paskleisti daugelyje kraštų, kur gyvena didesni lietuvių telkiniai. Pradžioje tokius tinklus tiestė turėjo užsienio komunistų partijos grupės, sudarytos daugiausia iš senųjų išeivių. Greitai betgi buvo pastebėta, kad tokia sistema yra labai neveiksminga, neturinti jokios įtakos platesniams išeivių sluoksniams. Tada nukrypo dėmesys į naujuosius ateivius. Ši bazė sovietiniams voratinkliams pasirodė žymiai sėkmingesnė. Naujieji išeiviai, bent jau dalis, išsilgusi savo krašto, lengva širdimi pradėjo priiminėti siūlomas privilegijas. Viena jų — leidimas ilgą laiką pagyventi okupuotoje Lietuvoje, pakeliauti okupacines valdžios lėšomis, pasidžiaugti vaisėmis, priimamais pas sovietinius pareigūnus, pasigėrėti Vilniuje surengtomis jų parodomis, išleistomis knygomis ir t.t. Tai paveikė jau ne vieną patriotinį išeivį ir palenkė būti paslaugiu sovietinių voratinklių sistemai. Vienas tokių patriotinių tautiečių ėmė jausti, kad pradėjo bendradarbiauti su tauta, kad atlieka patriotinę misiją, nors iš tikrųjų pateko sovietinių voratinklių sistemon. Pastebėjome, kad niekas iš tokių tautiečių neina į viešumą, nedalyvauja visuomeninėje veikloje, vengia betkokio antisovietinio mosto.

MINETOJI voratinklių sistema tebėra plečiama. Jos mezgėjai važinėja po Kanadą, JAV-bes ir kitus laisvės kraštus, atnaujindami, stiprindami ir plėsdami savo bazes. Jiems rūpi ir jaunimas, ir senimas. Jiems rūpi ir kultūrinė, ir politinė, ir religinė sritis. Juk visais kanalais galima siekti savo tikslų. Pvz. Australijos spaudoje pasirodė informacija, kad Bulgarijos ir Rumunijos agentai, norėdami palenkinti savo pusės vietines bendruomenes Viktorijoje, nupirko joms dvi šventoves (ortodoksų) ir atsiuntė savo šventikus. Rumunų bendruomenė pasitraukė net iš Pavergtų Tautų Tarybos, tik vėliau pavyko ją grąžinti išsikūrusi rumunų tremties vyriausybės prezidentui. Š. Amerikoje girdėti ir tokių faktų, kad sovietiniai agentai siūlo kaikiurims antisovietiniams veikėjams nemokamas keliones į Sov. Sąjungą, Lietuvą ir pan. Tuo norima laimėti tokius žmones sau ar bent neutralizuoti jų veiklą. Toks privilegijų kelias yra daugeliui viliojantis, bet kartu ir žalingas. Tai betgi nereiškia, kad turėtume vengti visko, kas ateina iš okupuotos Lietuvos. Nėra pagrindo sirgti voratinklių fobija-baime, bet reikia budėti, kad voratinkliai nesiplėstų mūsų visuomenėje ir neįtrauktų tautiečių į sistemą, naikinančią ir juos pačius.

KANADOS ĮVYKIAI

Lėšos — dėmesio centre

Naujasis Kanados biudžetas, ilgai atidėliotas, bus paskelbtas lapkričio 12 d. Šiek tiek žinių apie biudžeto planus pateikė ministeris pirm. P. E. Trudeau, Toronto dalyvavęs 1.800 dalyvių susilaukusiuose pietuose, kuriais buvo telkiamos lėšos federacinei liberalų partijai. Savo kalboje P. E. Trudeau pabrėžė, kad jo vyriausybė pradės kietą kovą prieš visus kanadiečių kamuojančią infliaciją. Esą biudžetas sumažins valdžios išlaidas, apkarps nuolatinių biudžetinių deficitą, bet nesumenkins socialinių projektų. Turtingesnių kanadiečių laukia padidintas pajamų mokestis kaip pagalba neturtingiems. Kas yra laikomi turtingais ir kas neturtingais, jis nepaaiškino. Lig šiol į biudžeto deficitus nebuvo kreipiamas dėmesys, nors daug kas juos laiko pagrindiniu infliacijos šaltiniu. Deficitą atneštas rekordinis valdžios įsiskolinimas dabar pasidarė nepakeliamas dėl augusių palūkanų paskoloms, kurioms pa-

dengti reikia maždaug penktadalio viso biudžeto. Kovą su infliacija P. E. Trudeau skelbia jau ne pirmą kartą. Prieš keletą metų jis buvo pareiškęs, kad infliacija jau yra pagulydta ant menčių. Tuos optimistinius žodžius niekais pavertė naujus rekordus pasiekusi infliacija.

Biudžeto paskelbimo nekantriai laukia nepakeliamus morkigius turintys namų savininkai, skolų smaigiamis ūkininkai. Namų reikalus tvarkantis min. P. Cosgrove vis dar bandė aiškinti, kad iš tikrųjų niekas dėl peraugusių morkigčių palūkanų lig šiol nėra praradęs namų. Jeigu kam toks pavojus grėstų, jis žadėjo padėti, tik prašė apie tai jam pranešti. Opozicinės partijos, pasinaudodamos televizijos transliacija iš parlamento rūmų, pasidėjo ryškiai matomas kortelės su ministerio P. Cosgrove telefono numeriu. Kiek kanadiečių telefonais šaukėsi P. Cosgrove pagalbos, ministeris (Nukelta į 8-tą psl.)

Torontiško "Gintaro" ansamblio dainos grupė su savo vadove GIEDRE PAULIONIENE ir talkininkais — RIMU PAULIONIU ir gitaristu CHUK GOUDIE po vieno koncerto. Nuotr. B. Tarvydo

PRANEŠIMAS IŠ ŠVEDIJOS

Estų pogrindžio raštas

Neseniai Vakaruose gautas estų pogrindžio spaudinys, išleistas savomis priemonėmis 1981 m. gegužės-birželio mėnesiais. Jo turinys skirtas Estijos žmonėms, ypač jaunajai kartai, kad nebūtų pamirštas pirmųjų masinių tremimų atminimas.

Nežinomi autoriai pastebi, kad jaunoji estų karta labai mažai ką žino apie tragiškus 1941 m. birželio įvykius. Todėl pogrindžio rašto tikslas yra priminti pirmuosius masinius tremimus, kurie gliliai paveikė estų tautos gyvenimą iki mūsų dienų. Jaunimo nežinojimas, teigia autoriai, negali nusteibinti, nes iš kur jis gali žinoti? Jam prieinami sovietiniai šaltiniai pateisina pirmuosius masinius tremimus, lygiai kaip ir vėlesnius tautžudystės veiksmus, jeigu iš viso juos pamini.

Gyva praeitis

Pasak minėto savilaidos dokumento, ši tolma tragedija, kurios atminimas pradeda blėsti, dar nuostabiai gyva ir visu jaučiama, nes ji gliliau ir destruktiviau palietė, negu vėliau prasidėjusio karo daug didesni sunaikinimai bei sukrėtimai. Nors patys įvykiai neabejotinai konkrečiai, tačiau baimė ir nesaugumas, kurį paliko sužalojimas, persiduoda iš tėvų vaikams ir net vaikų vaikams. Tai pasąmonės žinojimas, kad priklauso nuo kitų malonės. Dėl to šios tragedijos esą negalima laikyti tik praeitimi ar atsitiktine istorinio vyksmo apraiška. Masiniai tremimai atskleidė naujojo režimo programą, siekiančią dvasiškai ir fiziškai sunaikinti tautą. Tremimais prasidėjo atvires pilietinis karas prieš estus ir kitas Baltijos tautas, panašus į tą, kurį Sov. Sąjunga vedė prieš savo gyventojus.

Estų savilaidos dokumentas primena, kad vadinamoji Serovo instrukcija buvo išleista Maskvoje 1939 m. spalio mėnesį, kai Estija, Latvija ir Lietuva buvo dar nepriklausomos valstybės. Tik iškilęs Sov. Sąjungos ir Vokietijos karas sukludė tolesnius tautžudystės veiksmus. Sovietiniai šaltiniai vėliau tremimus teisingai kaip neišvengiamą karo grėsmės padarinį. Priešingai, nurodo estų laisvosios spaudos raštas, tik karas sukludė planingai įvykdyti pradėtus masinius tremimus.

Kruvinas mokestis

Pirmaisiais bolševikų valdomais metais Estija neteko apie 60,000 žmonių. "Tai buvo žiaurus ir kruvinas mokestis, kurį estų tauta turėjo sumokėti už įėjimą į darbininkų rojų" — sakoma savilaidos rašte. Jei 1944 m. apie 70,000 estų bėgo nuo sugrižtančios Raudonosios Armijos, tai irgi buvo 1941 m. teroro išdava. Tą baimę patvirtina

no vėlesni įvykiai, kurių viršūnė buvo 1949 m. masiniai tremimai.

Masinio teroro politika ne tik laikė žmones nuolatinėje baimėje, bet ir turėjo kitą tikslą, būtent, palengvinti rusų ateivių įkurdinimą, kuriam normomis sąlygomis žmonės būtų labiau priešinęsi. Gerokai žemesnio išsilavinimo ir kultūros rusai nebūtų taip lengvai užėmę vadovaujančią poziciją.

Po teroro — klasta

Dokumente pažymima, kad sovietinė tautybių politika sąmoningai siekia sustiprinti rusų ateivių įtaką pavergtose šalyse. Maskva tik tada gali jaustis saugi, kai užkariautos sritys gyventojų daugumą sudarys rusai ar sovietinės Rusijos galvosena apskritė žmonės. Toliau estų savilaidos rašte klausama: "Ar yra koks pagrindas 1941 m. birželio įvykius laikyti praeitimi ir juos pamiršti? Ar sovietinis režimas davė mums kokias nors garantijas, kad masinės represijos nepasikartos? Anaipol. Nėra jokių garantijų. Tie patys du stulpai remia šį režimą — teroras ir klasta. Tik akcentas dabar perėjo nuo teroro ant klastos, nes žmonės pakankamai įbauginti.

Estų tauta, sakoma pogrindžio rašte, tebėra įkaitas gerai susiorganizavusių teroristų ir tarptautinių nusikaltėlių, pasivadinnusių Sov. Sąjungos komunistų partijos vadovybe. Esame saugomi užsienio pasieniečių dalinių, mūsų įkaitų padėję garantuoja sovietinė kariuomenė, platus šnipų ir persekiotojų tinklas, civiliniai rusų kolonistų garnizonai. Mes gyvename ir elgiame, kaip liepia ir leidžia mūsų kalėjimo sargai, o ne taip, kaip mes patys norėtume gyventi ir elgtis, būdami laisvi žmonės."

Bėgimas nuo praeities

Dabartinė estų tautos padėtis dokumente taip apibūdinama: "Tiem, kurie elgiasi klusniai, leidžiama keliauti į užsienį, tačiau ir jie turi namie kaip įkaitus palikti savo vaikus ir šeimos narius. Mes jaučiame nuolat terorizuojami, ir tai veikia visus mūsų refleksus. Pasąmonėje žinome, kad netikrumas valdo asmeninį mūsų gyvenimą, kaip ir mūsų tautos likimą, nes 1941 ir 1949 m. patirtis šnabžda — mes priklausom nuo kitų malonės."

"Nenorėdami patys sau pripažinti visų savo nuostolių, baimės, kančių ir pažeminimo, mėginame nutraukti ryšius su praeitimi, palikti už savęs žudynes, tremimus, sunaikintus namus, tautiečius tremtyje, nukreipti akis nuo asmenybės žlugdančių bei žeminančių sąlygų, tarsi stengdamiesi nuslopinti savo

skausmą, kurį jaučiame dėl to, kad viskas iš mūsų buvo atimta".

Laisvės žygiai

Išeitį iš sunkios ir slėgiančios padėties estų savilaidos rašto autoriai regi tokiuose naujuose laisvės kovos žygiuose, kaip Jungtinės Tautos pasiūlyti nepriklausomybės reikalavimai; bendros estų, latvių ir lietuvių pastangos panaikinti Molotovo ir Ribbentropo sandėrio padarinius; gaivalingos estų moksleivių demonstracijos pernai spalio mėnesį; viešai pareikštas keturiasdešimties estų kultūros veikėjų susirūpinimas savo tautos padėtim ir ateitimi.

Estų savilaidos dokumentas, skirtas masinių tremimų keturiasdešimties sukaktiui, pamini kovą už žmogaus teises Čekoslovakijoje, įvykius Lenkijoje ir baigia tokiomis kreipimosi žodžiais: "Estai, atėjo laikas mums atsigausti, pradėti žygius iš dvasinės tremties! Susigrąžinkime savo teises, tautinę sąmonę, savigarbą, tikėjimą, istoriją, solidarumą ir kilumą! Išsklaidykime susvetimėjimą ir nepasitikėjimą, geriau supraskime vieni kitus, pasiekime minčių ir veiksmų vienybę tarp visų kartų savo šeimose, tarp estų tėvynėje ir užsienyje!"

Pasakokite jaunimui

Pirmoji ir svarbiausioji vidutinio amžiaus ir senų žmonių pareiga esanti skelbti tiesą apie savo pergyvenimus Estijoje atvirai ir be nutylėjimų: "Pasakokite jiems apie nepriklausomybės kovas, apie nepriklausomojo laikotarpio laimėjimus, problemas ir siekius, bet taip pat ir apie mūsų tėvynės žiaurią okupaciją, apie smurtą, melą ir kančias. Neapsigaukindikime! Net jei mes mėginame užmiršti savo gyvenime mums padarytą neteisę, KGB niekad neištrins to iš mūsų sąmonės ir niekad nepamirš, kad jauniausieji yra mūsų vaikai."

"Estų jaunime: domėkis savo krašto ir tautos istorija, įieškok objektyvių informacijos šaltinių, vertingos literatūros ir periodinių leidinių, išspausdintų mūsų suverenumo dienomis, prašyk tėvus ir senelius pasakoti apie praeitį. Senesnieji estai: atsiminkime, kad iškentėtos represijos nėra gėda, bet veikiau garbė, kad mūsų Sibire ir Arktikoje išeitioji gyvenimo mokykla išmokė mus daug geriau pažinti savo tautos sielą, negu dabartinių augstųjų mokyklų iškraipytos programos. Ir jeigu stabtelėjame pagalvoti, suprastame, kad titulas 'sovietinis politikalinis' skamba daug garbingiau negu 'Estijos TSR liaudies artistas'."

(Nukelta į 9-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

ŠVEDIJOS PAKRANČIŲ VANDENYSE ANT UOLOS UŽPLAUKA KE sovietų povandeninis laivas, vadovaujamas kapitono P. Gušino. Jis ne tik pažeidė teritorinius vandenius, bet ir įsiveržė į uždraustą zoną prie Karlskronos laivyno bazės, kur net į paplūdimius neįleidžiami užsieniečiai. Atrodo, tas sovietų laivas turėjo uždavinį iširti Baltijos vandenyse išdėliotas, bet dar neužtaisytas minas, pakrančių apsaugos patrankas Hastholmeno saloje. Įsiveržimas buvo atliktas nakties metu. Laivas buvo priverstas iškilti dėl permenkos pakrančių vandens gėlmės. Užplaukimas ant uolos sustabdė šio įsiveržimo pasitraukimą. Ankstų rytą tą laivą pastebėjo švedų žvejai. Jį apsupo Švedijos laivyno vienetai ir net atsiųsti marinai. Pagalbon atplaukė sovietų vilkikai bei kiti laivai nebuvo įsileisti į teritorinius Švedijos vandenius.

Švedija atmetė kapitono P. Gušino naivų pasiteisinimą, kad prie Karlskronos bazės jis atsidūrė dėl kompasų sugedimo. Viensiemis yra aišku, kad tokį Švedijos radaro ir apsaugos nepastebėtą įsiveržimą tegalėjo atlikti geras navigaciniais prietaisais aprūpintas laivas su šiam tikslui specialiai paruošta įgula. Švedija yra pasiruošusi sovietų laivą nuvilkti nuo uolos, tačiau reikalauja išsamaus kapitono P. Gušino apklausinėjimo, laivo dienoraščio patikrinimo. Sovietų ambasadoriaus M. Jakovlevo pareikštas atsispašymas dėl teritorinių vandenų pažeidimo esąs nepatenkintas. Kpt. P. Gušinas atsisakė išlipti iš savo laivo, vengdamas viešo apklausinėjimo. Galimas dalykas, jis negauna Maskvos sutikimo ir bijo susilaukti griežtos baudsmės. Teritorinius Švedijos vandenius dažnai pažeidžia povandeniniai Varšuvos Sąjungos laivai, tačiau lig šiol nė vienas nebuvo pagautas. Tokie laivai apšaudomi gluminiomis bombomis tik gąsdinimo tikslu, vengiant rimto jų pažeidimo. Švedų vilkikai sovietų laivą nutraukė nuo uolos, kam jam pavojų sudarė padidėjęs bangavimas. Po to iš Maskvos buvo gautas sutikimas apklausinėti kpt. P. Gušiną, pokalbyje dalyvaujant dviem sovietų Sąjungos ambasadorių pareigūnams.

Kalinių streikas

Elena Sacharovienė, iš Gorkio atvykusi į Maskvą, pranešė užsieniečiams žurnalistams, kad 300 kalinių Sovietų Sąjungoje buvo paskelbė 2-3 dienų bado ir darbo streiką, reikalaudami politinio pripažinimo, lengvesnių kalinių sąlygų, kurios žmogaus teisių siekiantiems kaliniams visą laiką blogėja. Gružijos Mscheto vietovėje 200 demonstrantų vėl išėjo į gatves, gindami savo kalbą ir kultūrą. Jie reikalauja, kad būtų pašalintos kliūtys gruzinų kalbos ir kultūros studijoms. Panašiose demonstracijose š.m. kovo 23 ir 30 d.d. Tbilisyje buvo reikalaujama į gimnazijų ir universitetų programas įtraukti gruzijos istoriją. Tą reikalavimą tada pažadėjo patenkinti Gružijos komunistų vadas E. Sevnarnadzė, tačiau savo pažadų netesėjo.

Parduos lėktuvus

JAV senatas 52:48 balsų santykiu patvirtino prez. R. Reagano išsipareigojimą parduoti Saudi Arabijai specialiu radaru aprūpintus "AWACS" lėktuvus bei kitus \$8,5 milijono vertės ginklus. Atstovų rūmai šį planą buvo atmetę 301:111 balsų santykiu. Prez. R. Reaganas dabar turi laisvas rankas. Ginklų pardavimui sustabdyti reikėjo atmetimo abiejose JAV kongreso institucijose. Pergalę senatė R. Reaganui pavyko pasiekti sunkių asmeninių pastangų dėka.

Įtampa Lenkijoje

"Solidarumo" unija praėjusią savaitę suorganizavo visą Lenkiją palietusį vienos valandos streiką. Kompartijos vadas gen. W. Jaruzelskis, išsiuntinęs kariuomenės dalinius ir 2.000 Lenkijos vietovių, vis dar vengia atviro susikirtimo su "Solidarumu". Jis pakeitė šešis savo ministrus, nekomunistų skaičių kabinete padidindamas iki devynių. Seimas patvirtino streikus smerkiančią rezoluciją, bet nenumatė priemonių jiems pašalinti. Daug kur tebevyksta vietinio pobūdžio nelegalūs streikai, kurių sustabdyti neįstengia ir "Solidarumo" unijos vadas L. Walensa.

Ginčai Madride

Po trijų mėnesių pertraukos posėdžius vėl pradėjo Madrido konferencija, tirianti Helsinkio sutarties pažeidimus. Spaudoje pasirodė atvirų balsų, kad iš tos Helsinkio sutarties Europa ne-

Šiame numeryje:

Voratinkliai užsieniui

Totalistinei sistemai rūpi ir užsienio lietuvių veikla

Estų pogrindžio raštas

Vakarus pasiekė raštas, primenantis dabarties uždavinius

Streikai Lietuvos pasienyje

Su dėmesiu lietuvių seka dabartinius įvykius Lenkijoje

Mano bendradarbiavimas su žydais

Inž. P. Lelis prisimena savo patirtį su Lietuvos žydais

Daugelio renginių dienos

Kanados Lietuvių Dienos — didysis koncertas ir metraštis

Organizuota išeivijos veikla

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės laisvuose kraštuose

Klaidinantis "Patriotas"

Naujos organizacijos biuletenis lietuvių, anglų, lenkų kalbomis

"Jaunimo žiburiai"

Puslapis jaunimui — rašo jaunieji bendradarbiai ir veikėjai

Kušnerio veiklas ir trūkumai

V. Žemaičio samprotavimai ryšium su J. Jakšto straipsniu

Nuo Vilniaus iki aukuriečių

St. Santvaras apie hamiltoniško "Aukuro" vaidybą

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata \$15, pusmetinė — \$8. Rėmėjo prenumerata \$20.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$15.00 per year, \$8.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

PRANEŠIMAS IŠ LENKIJOS

Streikai Lietuvos pasienyje

Mitybos būklė Lenkijoje aštrėja, maisto gaminių kainos kyla ir tu pačių nelengva gauti. Gyventojų aprūpinimas šlubuoja. Tai ar nuostaba, kad žmonės nerimsta? Net Lietuvos pasienyje — Suvalkuose spalio 10 įvyko išpėjamas vienos valandos streikas. Jei valdžia nepažadės noro su žmonėmis tartis, buvo numatytas visuotinis streikas visoje Suvalkų vaivadijoje.

Ne tik Suvalkuose, bet ir kitose Lenkijos vietovėse žmonės protestuoja dėl blogėjančio aprūpinimo maistu. Ypač kyla rūpestis kas bus atėjus žiemai. Tokios neramios padėties akivaizdoje Varšuvos vyriausybė darosi sukalbamesnė — jaučiasi tarp kūjo ir priekalo. Peikdami "Solidarumą", jį mėgina įtikti Maskvai, tačiau "Solidarumui" priklauso milijonai lenkų, be kurių talkos neįmanoma išsiversti iš nesibaigiančios ūkio krizės. Ir vistik valdžia skelbia, kad aprūpinimas maistu tik tada pagerės, kai krašto politinė padėtis pasidarys pastovesnė. Netai mano "Solidarumas". Savo suvažiavime jis aiškiai pasisakė prieš plataus vartojimo prekių kainų kėlimą ir perspėjo, kad vėl kils streikai, jei vyriausybė neįsiekios susitarimo su "Solidarumu" dėl naujų kainų ar ūkio reformų.

Nors tai panašu į ultimatumą, vyriausybei nepriimtina, vis dėlto įėjus šalies viduje per daug nelygios, todėl valdžia įsiekio bendradarbiavimo su nepriklausomomis profesinėmis sąjungomis. Ministrų tarybos komitetas profsąjungų reikalams įga-

liotais suorganizuoti mišrias valdžios ir profsąjungų atstovų komisijas. Ju paskirtis — svarstyti ir spręsti aprūpinimo, prekių normavimo ir kainų keitimo reikalus. Jei tos mišrios komisijos pradės veikti, bus pirmas žingsnis į valdžios ir "Solidarumo" bendradarbiavimą, apie kuri kalba ir "Solidarumo" suvažiavime priimtoji veiklos programa.

Dabartinėje padėtyje ne tik vyriausybė, bet ir partija rodo norą įsikišti bendradarbiavimo su "Solidarumu". Naujai išrinktasis politbiuro narys Hieronimas Kubiakas tiesiog pareiškė, kad partija turi tapti kovos jėga "už ir ne prieš milijonus, už ir ne prieš Solidarumą".

Režimo jaunimo dienraštis "Sztandar Młodych" gerokai nustebino savo skaitytojus paskelbtu pasikalbėjimu su Jaceku Kuroniū, neseniai užsidariusio KOR (visuomeninės savignos komiteto) nariu. To komiteto pavadinimas Maskvai buvo savotiškas keiksmazodis. Pasi- kalbėjime Kuronis kritikavo Varšuvos "Solidarumo" skyriaus biuletenyje "Nepriklausomybė" paskelbtą pasiūlymą iš valdžios, K. Bendrijo ir "Solidarumo" atstovų sudaryti naują "tautinio susipratimo" vyriausybę. Kuronio nuomone, gal ir ateis laikas, kai K. Bendrija ir "Solidarumas" padės vyriausybei surasti visuomenės pasikėlimą turinčius asmenis, tačiau "Solidarumas" turi pasilikti profsąjungą, o K. Bendrija — tikėjimo bendruomene.

A. Lembergas

Pagalba paklydusiems jaunuoliam

S. m. spalio 15 d. Toronto arkivyskupijos namuose buvo sukviesta spaudos konferencija, kurioje kardinolas G. E. Carteris, Toronto arkivyskupas, paskelbė naują, plataus masto, socialinę programą Toronto miestui pavadintą "Iki 21" (Under 21).

Toronto mieste yra tūkstančiai jaunuolių, kurie, pametę mokyklas, pabėgę ar išstumti iš šeimų, atvyksta į miestą įsiekoti pragyvenimo. Jie, ypač jos, dažniausiai būdamas beviltiškoje būklėje, pažadais paviliojamos ir prostitucijų ratelius, iš kurių nepajėgia išeiti. Iki šiol tokiais jaunuoliais niekas nesirūpino, kol jų policija nesugadavo nusikaltimuose. Ir tais atvejais jie negaudavo paramos, bet tik baudas.

Kardinolas G. E. Carteris, pagal paskelbtą programą, nuo 1982 m. sausio 1 d. atidarys Toronto mieste dvejus namus, kuriuose galės rasti pagalbą kiekvienas jaunuolis, nežinantis tikėjimo, tautybės, rasės. Jo bus klausama tik pavardė, vardas ir kilimo vieta. Jam ar jai bus duodama nakvynė, maistas, nemokamai telefonas susisiekti su šeima, medicinos pagalba, apranga, teisinė pagalba ir bendra

auklėjamoji informacija. Jie galės ten pasilikti iki 60 dienų. Tie namai bus atidaryti visą laiką. Šią programą vykdys kunigas Br. Ritteris, OFM. Bus dalis apmokamų tarnautojų, bet daugumą darbų atliks bei patarimus duos nuolatiniai ir laikiniai savanoriai, o taip pat ir patys jaunuoliai.

Šiai programai 1982 m. numatyta \$1.500.000 išlaidų. Ketvirtą išlaidų sutiko padengti patys programos vadovs kun. Br. Ritteris, OFM, t. y. jo vie nuolija. Taip pat šią programą pažadėjo remti Toronto miesto bei Ontario provincijos valdžios atstovai. "Iki 21" programa 1982 metais bus įjungta į bendrą "Share Life" metinę rinkliavą.

Kun. Br. Ritteris, OFM, šią programą pradėjo įgyvendinti 1969 m. Niujorko mieste, kai šalta nakti šeši jaunuoliai pasibeldė į jo butą ir paprašė nakvynės. Jie buvo benamiai — valkatos. Jis tada arčiau susipažino su jų gyvenimu ir pradėjo rūpintis visų tokių jaunuolių pagalba. Dabar ši programa jau ir kilimo vieta. Jam ar jai bus duodama nakvynė, maistas, nemokamai telefonas susisiekti su šeima, medicinos pagalba, apranga, teisinė pagalba ir bendra

V. Matulaitis

BRANGIAI ŽMONAI

A+A

EMILIJAI ZABULIONIENEI

mirus,

jos liūdinti vyrą JONĄ ir visus artimuosius giliai už-

jaučiame —

A. P. Skrupskai

S. Kalytis

J. Petravičius

A. Kairys

A. Raslanas

Mano bendradarbiavimas su žydais

P. LELIS

Apie lietuvių ir žydų santykius kartais įdomiai ir bešališkai parašo "Tėviškės Žiburiuose" Izraelyje gyvenantis Z. Čėsna. S. m. rugsėjo 24 d. "TŽ" 39 nr. jis ilgame savo straipsnyje atsakė į prof. A. Musteikio anksčiau "TŽ" spausdintus tu santykių nagrinėjimus ir išvadas.

Dalis netiesos

Si kartą ir pats Čėsna, gal nežinodamas fakto, parašė dalį netiesos, tvirtindamas, kad "žydai galėjo dirbti valstybinėje istaigoje tik pagal terminuotą sutartį, bet neturėjo teisės užimti etato bei gauti valdininko kategorijos." Kiek man žinoma, tokio apribojimo nebuvo. Daug kur gimnazijose buvo žydai mokytojai, ne tik žydų, bet ir lietuvių gimnazijose; pvz. Panevėžio lietuvių gimnazijoje Sudarskis, Biržų — dr. Levinas. Kauno universitete buvo žydų profesorių, užsienio reikalų ministerijoje — įvairių patarėjų. Jie buvo valstybės tarnautojai, gavo algas iš valdžios be jokių apribojimų. Kauno miesto viceburmistru visą nepriklausomybės laiką buvo žydas Roginskis.

Konkretūs pavyzdžiai

Paminėsiu savo srities kolegą inžinierius žydus. Beveik per visą nepriklausomybės laikotarpį Vilkauskiio apskrities inžinierium buvo Joselis Maizelis, kuris dalyvaudavo kasmet inžinierių suvažiavimuose Kaune (jį vadino Juozu). Jis gavo, kaip ir visi kiti apskrities inžinieriai, XII kategorijos algą, plius savivaldybės priedą maždaug tiek pat.

Man esant Panevėžio apskr. inžinieriaus pareigose, padėjėju buvo inž. L. Nagevičius (dabar Klevelande), bet trūkstant kitur inžinierių, jį perkėlė apskr. inžinieriaus pareigoms į Zarasus, o man padėjėju vidaus reikalų ministerija atsiuntė neseniai baigusi Kauno universitetą jauną inžinierių Izraelį (varda pamišau). Jį ir jo tėvus pažinau iš Raseinių, kur anksčiau tose pareigose tarnavau. Kas buvo Raseiniuose, gali prisiminti miesto centre didžiausia įskabą "Izraelio manufaktūra". Jaunasis inžinierius buvo gražaus veido, simpatingas. Apskrities valdybos tarnautojai, o ypač valdybos "bosas" Butkus jį vertino už darbštumą.

1940 m. birželio mėn. sovietams okupavus Lietuvą, inž. Izraelis tuoj pasikeitė ir susirijo su kompartija. Jis buvo užsimaskavęs komunistas. Per jį pradėjom gauti kompartijos įsakymus ir potvarkius. Apskrities ligoninės rentgenologė, gražios išvaizdos žydaitė dr. Varnauskienė, ištėkėjusi už lietuvių, irgi buvo užsimaskavusi komunistė. Sovietams atėjus ji, su kompartijos pritarimu, pašalino iš pareigų ligoninės direktorių dr. St. Mačiulį ir pati ėmėsi ligoninės reikalus tvarkyti, visiškai nesiskaitydama su valdyba ir kitais gydytojais. Ligoninėje pasidarė suirutė, nes Varnauskienės potvarkiu niekas nenorėjo klausyti. O kompartijos paskirtas naujas vykdomojo komiteto pirmininkas bijojo jai priešintis. Man teko vykti pas sveikatos komisarą ir visą reikalą jam išdėstyti. Neužilgo ligoninės direktorium buvo paskirtas dr. Zemgulyš, kuris ligoninėje tvarką atstatė. Vėliau Varnauskienė ligoninės gydytojams atsiliejo. Vokiečiams pradėjus kara prieš sovietus ir artinantis prie Panevėžio, pasikutinę nakti enkavedistai tris ligoninės gydytojus — Mačiulį, Zemgulyš ir Gudonį sušaudė.

Buvęs mano padėjėjas inž. Izraelis su karine sovietų mašina pabėgo į Rusiją. Varnauskienė pasilikto. Atėję vokiečiai ją kartu su dantu gydytoja Albrechtienė sušaudė.

Rangovai

Dar turėjome vieną bendradarbį Panevėžyje inž. Sobolį. Jis buvo pastovus apskrities valdybos gelžbetoninių tiltų rangovas. Visą laiką kalbėdavo tik rusiškai. Butkus man sakydavo: "Ar negali įrašyti į tilto statybos sutartį sąlygos, kad rangovas bent istaigoje kalbėtų oficialia valstybės kalba?" Sobolis buvo turtingas, bet jo sovietai nelietė. Maždaug po mėnesio nuo bolševikų atėjimo sutikęs jį gatvėje užkalbinau ir klausiau kaip sekasi. Atsakė: "O, turiu augstą vietą — esu Lietuvos statybos viršininkas (načalnik ploščadki). Sakau: "Kaip

taid, juk patsai buvai buržuizų kapitalistas...?" Jis, kaip visad, jam įprasta, atsakė rusiškai: "A čto vy dumaitė? Ja že vsio vremena platil Mopru". (Mopr — tarptautinė komunistų revoliucijos remti organizacija). Dabar pagalvoju: ko Lietuvos nepriklausomybės metu trūko inž. Izraeliui, Varnauskieni ir Soboliui?

Prisimenu ir stambiuosius rangovus — Ilgovskį, Pėrą, Gurvičių, Judelevičių, kurie statė milijoninius pastatus ne tik Kaune, bet ir provincijoje, nes man teko kaikiurių tų statybų vykdymą prižiūrėti. Pėras pastatė Raseiniuose ir Tauragėje Lietuvos Banko rūmus, Gurvičius ir Judelevičius Panevėžyje — savivaldybės rūmus, Seduvoje — gimnazijos rūmus, Ramygaloje — modernia pradžios mokyklą. Tie kauniškiai rangovai gražiai lietuviškai kalbėjo ir atrodė pilnai nepriklausomos Lietuvos gyvenimu patenkinti.

Žydų kilmės lietuviai

Pagal dr. Stromą, žydai, kurie gimė Lietuvoje, išsivienijo lietuvių kalbą, kultūrą ir gyvenimo būdą, nežūrint skirtingos religijos, yra lietuviai.

Tokie žydų kilmės tautiečiai, kad ir svetur gyvendami, nepamiršta savo gimtojo krašto, jam kuo galėdami patarnauja arba bent geru žodžiu prisimena.

1928 m. Paryžiuje lietuvių studentų tarpe gvyai reikiškes dailios išvaizdos studentas Kaplanas (ar Kaganas). Karo paliaubų minėjimo dieną — lapkričio 11 jis vaikščiojo pas lietuvių studentus ir nestudentus, ragindamas dalyvauti eisenai prie Triumfo arkos. Tarp daugybės organizacijų su vėliavomis ir lietuviai, 60 žmonių būrys, artinomės prie nežinomo kareivio kapo, kur min. Klimas su padėjėiais padėjo vainiką. Lietuvos vėliavą nešė Kaplanas, o Prancūzijos vėliavą — St. Bačkis.

Kanados Torontė, netoli Šv. Jono Kr. šventovės, turėjo suivklą senas emigrantas žydas iš Ukmergės, kuris aptarnavo ir lietuvių. Jis visada su malonumu prisimindavo gyvenimą Lietuvoje ir sakė padaręs klaidą čia atvažiuojęs. Kaip Ukmergėje, taip ir čia jis siuvo ir kunigams sutanas (kun. Azubaliui ir kun. Tadarauskui), nes esą čionvklą čia siuvėjai nemoka lietuviškų sutanų su mažom sagelėm pasiūti. Kai jie, "litvakai", nuneina į žydų pirtį, tai tarpusavyje kalba, kad kiti nesuprastų, lietuviškai.

Kovodami už būvį ir konkuruodami tarpusavyje, žydai nevengdavo pasibarti ir vieni kitiems kojas pakšti, tačiau neteko pastebėti, kad žydai tarpusavyje muštųsi, kaip neretai pasitaiko pas kitus tautiečius.

1930-32 m. Mažeikių apskrities valdyba turėjo nuolatinį vežiką žyda Turką, kuris savo kalba ir išvaizda buvo tiek sužemaitėjęs, kad sunku buvo jį išskirti. Laisvu nuo tarnybos laiku jis važiuodavo kartu su kitais žydais vežikais ir geležinkelio stotį laukti keleivių, daugiausia pirklių, kad juos nuvežtų į tolimesnes vietas. Vieną sykį atvažiuavo traukiniu kunigas ir dairėsi vežiko kelionei į Sedą. Jį tuoj apspito vežikai, siūlydami savo patarnavimą. Prasiveržęs pro kitus, Turkas sakė: "Klebonėli, ką čia prasiadedi su tais žydais, imk savo žmogų, aš tamstą nuvešiu pigiau ir geriau". Kunigas jį ir paėmė, ne kaip antisemitą, o kaip pigesnį.

Apsukriųjų vaidmuo

Kelmė, "Striptizo" autoriaus Mero išgarbintas miestelis, yra šaulių sąjungos kūrėjo Putvinskio amžino poilsio vieta. Prieš karą turėjo 3700 gyventojų, kurių 2000 buvo žydai, įskaitant ten buvusią rabinų mokyklą. Miestelis nemažas, tačiau neturėjo miesto teisių — buvo valsčiaus žinioje, bet viršaitis mažai kišosi į jo reikalus. Neoficialus burmistro vaidmenį turėjo grūdų ir linų pirklys Zakas, su kuriuo teko bendrauti ir bendradarbiauti. Kai atvažiuodavo augštesni valdininkai, Zakas tuojau prisistatydavo, paaiškindavo reikalus, pateikdavo savo piliečių skundus, pakviesdavo pas save pietų ir nakvynėi. Nė kartą teko man su apskr. viršininku pas jį pietauti ir pernaktuoti.

Turgavietėje buvo dvi ilgos lygiagrečios krautuvų eilės, kurios labai trūkdė susisiekimą ir buvo numatytos nugriauti. Krautuvų savininkai buvo la-

bai susirūpinę, rašė prašymus, skundus, kad leistų jas remonuoti, bet ne griauti. Zakas, turėdamas pažintį su augštesniais valdininkais Kaune, išrūpino moratoriumą — "kol kas" tų krautuvų negriauti. Gyventojai buvo labai patenkinti.

Su Zaku teko važinėti ir į Kražių miestelį, kur gyveno daug žydų, aiškinti jų statybinius reikalus ir skundus. Netoli jo namo buvo didelė reformatorių šventovė. Zakas nuvedė mus į aprodyti ir susipažinti su jos rektorium prof. Kurnatausku. Su visais jis mokėjo gražiai susigyventi ir savo tautiečiams daug padėtį. Už tai nusipelnė jų pagarbą.

Kelmėje buvo žemės ūkio kooperatyvas, smulkaus kredito draugija, žydų bankas, ūkio banko skyrius, bet apie 80% krautuvų buvo žydų rankose. Maždaug toks pat ūkinis-ekonominis pasiskirstymas buvo ir kituose miesteliuose. Z. Čėsnos klausimas "kaip gi tada paaiškinti provokacinę verslininkų veiklą" man atrodo neturi prasmės.

Diskriminacija?

Z. Čėsna rašo, kad žydai privalejo tarnauti kariuomenėje eiliniiais, bet karininkais būti nevalia. Žinome, kad nebuvo įstatymo, kuris draustų žydams stoti į karo mokyklą, bet žydai vėlesniais laikais į ją nestojė dėl menkos karininko algos, palyginus su tuo, kiek jie privalejo įvairiuose versluose uždirba. Kurie bandė stoti į karo mokyklą ir nebuvo priimti, tai tik dėl lietuvių kalbos nepakankamo mokėjimo.

Nepriklausomybės pradžioje buvo žydų karininkų, pvz. Goldbergas, Bregšteinas, Lipšicas, Goniodskis ir kiti. Plk. Zukas savo atsiminimuose gražiai atsiliepia apie karų gydytojus: Heidekeli, Goldenheimą, Rosentalį ("Žvilgnis į praeitį", p. 239).

1973 m. buvau parašęs "TŽ" ilgą straipsnį apie Lietuvos nepriklausomybės kovas. Po kiek laiko atsiliepė žydų instituto direktorius Jeruzalėje dr. Dov Levin ir prašė mane (per "TŽ") pranešti, ar žydai buvo savanoriais nepriklausomybės kovose ir kiek jų buvo. Surinkęs žinias iš įvairių šaltinių, pranešiau jam, kad nepriklausomybės kovose dalyvavo žydų savanorių — kareivių, karininkų, karų gydytojų ir karo valdininkų nemažiau tūkstančio. Kaune veikė žydų karių, dalyvavusių nepriklausomybės kovose sąjunga, kurios pirmininku buvo ats. leit. adv. Goldbergas. Provincijoje buvo 34 skyriai. Suvažiavime dalyvavo 400 buv. žydų karių. (Ta proga prašiau D. Leviną perduoti linkėjimus žydams inžinieriams — Kabirį ir kitiems, su kuriais kartu studijavom ir baigėm institutą Prancūzijoje 1930 m.).

Dr. D. Levinas, padėkojęs už žinias, pranešė, kad gavęs mano laišką tuoj paskambinęs į Tel-Avivą, lengvai suradęs Kabirį ir kitus, kurie "labai šiltai atsiliepė ir buvo sujaudinti, kad po tiek metų jų neužmiršau". O juos atsiminiau dėlto, kad jie tada teisingai pranašavo: "Jūs dar išgirsite žydiškų patrankų griaudimą."

Atlyginimai

Dėl atlyginimų žydai nesiveržė ir į valstybines tarnybas. Biržietis inž. Lurje, baigęs tą patį institutą tik metais anksčiau už mane, pradėjo rangovauti. Atvykęs į Raseinius apskr. inžinieriaus pareigoms, sutikau jį apskrities valdyboje, nes jis buvo pastovus apskrities gelžbetonio tiltų rangovas (kaip Panevėžyje Sobolis). Kartu važinėdavom tiltų tikrinti ir pastatytų priimti. Vieną sykį paklausiau jo, kodėl jis negali užimti valdiškos tarnybos, juk jis baigęs Biržų lietuvių gimnaziją, valstybinę kalbą gerai moka, o inžinierių daug kur trūksta. Jis man atsakė: "Gera, tu gauni 800 litų mėnesį, tai į metus 10.000, o aš uždirbu, nesėdėdamas vietoje, 25-30.000. Tai sakyk, ar apsimoka...?"

Tiek buvo mano bendravimo su žydais Lietuvos nepriklausomybės metu. Dov Levin kartą priminė per "TŽ", kad parašėčiau ką nors apie žydus. Perskaitęs idomų ir gražią lietuvių kalba parašytą Z. Čėsnos straipsnį, susidomėjau tuo lietuvių-žydų dialogu ir susigundžiau pats "ką nors" parašyti.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės garbės pirmininkui

A+A

STASIUI BARZDUKUI

mirus, gilią ir nuoširdžią užuojautą reiškiamo visai jo šeimai, giminėms ir artimiesiems —

Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba ir taryba

BRANGIAI MAMYTEI

Lietuvoje mirus,

ilgametį skautų tėvų komiteto pirmininką KAZIMIERĄ ŠAPOČKINĄ su šeima ir artimuosius nuoširdžiai užjaučia —

Toronto "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntų skautės bei skautai

A.A. MARTYJUS PAREIGIO dešimties metų mirties sukaktis

Už jo vėlę šv. Mišios bus atnašaujamos š. m. lapkričio 15, sekmadienį, 6 v. vakaro, Blessed Sacrament šventovėje.

Maloniai kviečiame visus draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose pamaldose ir kartu su mumis pasimelsti už a.a. Martyno vėlę.

Liūdinti žmona ir sūnūs

NUOŠIRDUS AČIŲ

visiems, mus užjautusiems skausmo valandą mylimai mamytei

PETRONELEI LAURECKIENEI-LIPŠAITEI

mirus.

Ypač dėkojame gerbiameiems dvasiškams — kun. L. Kemešui ir kun. dr. J. Gutauskiui, lankiusiems velionę jos ligos metu ir suteikiusiems jai paskutinią religinę patarnavimą.

Taip pat dėkojame visiems kitiems jos lankytojams, visiems Delhi bei kitų apylinkių lietuviams ir kitautautiems, atvykusiems jos palydėti į amžino poilsio vietą, Delhi chorui, iš Londono atvykusioms — solistei I. Černienei ir muzikei R. Vilienei, karsto nešėjams, visiems užprašiusiems šv. Mišias, paaokujusiems lietuviškoms institucijoms ar kanadiečių organizacijoms, atsiuntusiems gėlių, atvykusiems už ją pasimelsti, pareiškiusiems mums užuojautą žodžiu, raštu ar kitu būdu atėjusiems į pagalbą velionei bei mano šeimai.

Jūsų nuoširdumą su dėkingumu visada prisimenanti —

Danutė Vindašienė ir šeima

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -

Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kopų paminklų akmenis ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757 Namų telefonas 278-4529

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- ★ Elektros reikmenys
- ★ Televizijos aparatai
- ★ Skalbiamosios mašinos
- ★ Vaikų baldai
- ★ Įvairūs kilimai
- ★ Saldytuvai
- ★ Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- ★ Siuvamos mašinos
- ★ Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — Rytuose —
137 RONCESVALLES Ave. 2448 DANFORTH Ave.
Tel. 537-1442 Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Jungtinis moterų choras didžiajame Kanados Lietuvių Dienų koncerte Ryersono teatro salėje 1981 m. spalio 11 d. Diriguoja — J. Govėdas

Daugelio renginių dienos

26-tosios Kanados Lietuvių Dienos Toronte. Dailės paroda, literatūros vakaras, sporto šventė, jaunimo suvažiavimas, švietimo darbuotojų posėdis, susipažinimo vakaras, pamaldos katedroje ir latvių šventovėje, didysis koncertas, sūrio ir vyno vaisės

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

DIDYSIS KONCERTAS

"T2" šį koncertą pavadino didžiuoju. Iš tikrųjų šito vardo jįsi vertas. Pirmiausia — jis suruoštas plačiu mastu, turtingas nekasdieninėmis naujovėmis, prasmingas savo patriotiniu turiniu, nuoseklus planingo sceninės išraiškos ir patrauklus meniškai apipavidalinimu.

Koncerte dalyvavo keturi choralai ir viena dainos grupė: Hamiltono mergaičių "Aidas", vadovaujamas muz. J. Govėdo, Montrealio vyrų Aušros vartų, vad. A. Stankevičiaus, Montrealio mergaičių "Pavasaris", vad. seselės Teresės, Otavos mergaičių dainos grupė "Ramunėlės", vad. R. Siūlytės, ir Toronto "Volungė", vad. muz. D. Viskontienės. Čia išvardinti chorų vadovai koncerte buvo ir dirigentai.

I dainų pynę buvo įderinti ir tautiniai šokiai. Jų buvo šešios grupės: Hamiltono "Gyvataras", vadovaujamas G. Breichmanienės, Londono "Baltija" ir "Sugrižk Jaunyste", abu vadovaujami Danos ir Miro Chainausku, Montrealio "Gintaras", vad. R. Lukosevičiūtės, Toronto "Gintaras", vad. Ritos ir Juozo Karasieju, ir Toronto "Atžalynas", vad. S. Martinkutės.

Sokėjams scenon išėjimo tvarka nustatė R. ir J. Karasiejai. Tautiniams šokiams grojo Montrealio liaudies instrumentų orkestras.

Gausios talkos derinys

Koncerto stilius — D. Viskontienės. O ką pasakysite apie dirigentus ir choristus, apie šokių vadovus ir šokėjus? Šių įgult pastangos ir jų pasiekti rezultatai labai buvo reikšmingi renginio pasisekimui. Be to, ar ne puikiai derinosi dabartinio pavergtos Lietuvos himno melodija ir žodžiai su G. Valiūnienės skaidrėmis? Tai nauja ir graži idėja. Ogi dail. Snaigės Šileikienės scenos dekoracijos taip pat padvelkė simpatiška naujovė. Čia buvo negalima apsieiti ir be aktorės Aldonos Dargytės-Byszkiewicz sceninės pagalbos ir be Birutės Litvinienės įvado i dainos ar šokio vaidinio perteikimą klausytojui bei žiūrovui. Taigi jie visi ir visos įpyne po gražią gėlę i koncerto vainiką, kuriuo, šalia kitų, apvainikavo Kanados Lietuvių Dienas.

Dar reikia pastebėti ir kitą naujovę, paįvairinusią programos turinį, tai jos derinį su būdingomis metų laikų apraiškomis. Tiesa, čia ne viskas atitiko ruošėjų idėją, betgi tai buvo vertingas sumanymas. Būtų gera ir ateityje kiekvienam renginiui suteikti tam tikrą idėjinę spalvą.

Ruošos darbai ir eiga

Idėja, ryštas ir darbas yra visų laimėjimų sąlyga. Koncerto vadovai ir programos dalyviai šią sąlygą išpildė pasigėrėtinai. Koncertui pradėta ruošti 1981 m. kovo mėnesį, bet intensyviai imtasi darbo gegužės mėnesį. Vadinasi, visi koncerto darbuotojai per penkis mėnesius turėjo paaukoti savo laisvalaikį, idant galėtų tinkamai pasiruošti išeigai i sceną. Koncerto vadovė D. Viskontienė dainavimo darnos reikalu teko važiuoti net i Montrealį, kur prisistatė ir Otavos "Ramunėlės". . . Bet jų visų pastangos nenuėjo niekais. Salė publikos buvo perpildyta. Žmonių galėjo būti apie 1300. Jie buvo laimingi ir laukė, kad koncertas dar valandėlę nusitęstų. Vadinasi, pasisekė. Rankų plojimai tai patvirtino. Jei ne paslaptis, tai net ir senas dainos vilkas muz. J. Verikaitis šia pasekme nuoširdžiai džiaugėsi.

Ižanginį žodi tarė Ramūnė Sakalaitė-Jonaitienė, KLB To-

ronto apylinkės pirmininkė. Jos kalba buvo stilinga ir šilta. Pradinei maldai pirmininkė pakvietė kun. Pr. Gaidą. Po to sekė gen. konsulo dr. J. Žmuidzino žodis, sveikinimai ir svečių pristatymas.

Savo reikšmingu žodžiu renginį užbaigė KLB pirm. Joana Kuraitė. Šia proga tenka pasakyti, kaad abiejų pirmininkių ir jų įgult rūpestis Lietuvių Dienų sėkme buvo jaučiamas visu plotu.

Tyliai, tyliai, kad neišgirstų. . .

Manau, kad kaikurie išraiškos negalavimai scenoje nesunkiai yra pastebimi ir eilinio žiūrovo. Kiek atsimenu iš ankčiau, kad tiek vaidlių, tiek choristų ir šokėjų elgsenoje buvo pastebima nusistovėjusių statišku žymiu: veidas neatitinkąs žodžio ir veiksmo išraiškai, judesys sustingęs, liežuvis kažkaip užkliuvęs. Tai visai suprantamas reiškinys mėgėjų tarpe. Jie scenoje varžosi, neįpratę joje laisvai jaustis. Dabar pamazu tai jau išgyvendinta, nors vis dar pasitaiko. Vis dar atrodo, kad nėra perprasta pagrindinė žodžio ar veiksmo mintis. Bet, antra vertus, panašia negalia yra sergančių ir žiūrovų: kartais juokiasi ten, kur reikia verkti.

Dalios ir Ditos dvejetainis

Sio plačios apimties koncertinio junginio pradininkė ir organizatorė buvo muz. Dalia Skrinkaitė-Viskontienė. Visuose jos darbuose (tik ne muzikos) nelūžtamas ramstis buvo dr. Judita Matulionytė-Čuplinskienė, sumani, drąsi, ryžtinga ir energinga. Tai dvi jaunos moterys, viena kitą papildančios ir remiančios.

Dalios užmojis yra sujungti dainos ir šokio grupes ne tik atskirtinomis progom, bet ir su burti jų vadovus i pastovią grupuotę, kuri laikas nuo laiko susirinktų bendriem pokalbiams, pasidalinti mintimis, vieni kitus papildyti ir padiskutuoti bei aptarti bendros veiklos planams. Puiki idėja, šiai įgulai imanoma įvykdyti. O jeigu i šią grupuotę dar įsijungtų dailininkai, rašytojai ir teatrojai, tai jų susirinkimai galėtų tapti spalvingomis vakaronėmis, kokių nė Čikaga neturėtų. Be to, toks junginys būtų stipri kultūrinė jėga ir kovoje už savo tautos laisvę.

Paminėjus Dalios-Ditos įgulą, reikia pasakyti, jog Kanadoje yra daug ir kitų vardu, sudarančių įvairias veiklos įgulas ar veikiančių partizanaiškai: Aldona, Aušra, Gabija, Gaida (ne redaktorius), Giedrė, Irena, Joana, Jonas, Laima, Liucija, Ramūnė, Romana, Rita ir Juozas, Dana ir Miras. . . Ir kas čia juos visus beišvards! Juk ir A. Baranauskas savo "Anykščių šilėlyje" ne visus grybus išskaičiuoti gebėjo. O jis juk buvo ne tik poetas, lietuvių kalbos gynėjas bei matematikas, bet ir vysku-

pas, o ir tai pasiteisino, jog yra grybų "vardais neminėti". Tai kaip čia eilinis korespondentėlis gali visų didžiųjų veikėjų vardus žinoti. Betgi jis gali tik pasakyti, kad be čia minėtų vardu mūsų visuomeninio, kultūrinio ir socialinio gyvenimo kuorai rusentų, bet neliepsnotų.

A. Kalnins

Metraščių

Prie Kanados Lietuvių Dienų priklausio ir metraščių "XXVI-osios Kanados Lietuvių Dienos". Tai didelio formato 128 puslapių leidinys, gausiai iliustruotas Kanados lietuvių veiklos nuotraukomis. Pradžioje įdėti sveikinimai Kanados lietuviams — ministerio pirmininko P. E. Trudeau, prancūzijos arkiv. A. Palmas, Ontario premjero W. Davis, gen. Lietuvos konsulo dr. J. Žmuidzino, Toronto burmistro A. Eggleton, PLB pirm. inž. V. Kamanto, JAV LB pirm. inž. V. Kutkaus.

Angliškai teskaitantiems išspausdinta J. V. Danio paruošta informacija apie Kanados lietuvių. Apščiiai vietos skirta dainų ir tautinių šokių vietoms, kurie dalyvavo KLD programoje. Tikta skaitytojas neturėtų manyti, kad tai visi Kanados lietuvių choralai ir taut. šokių grupės. Šiuose puslapiuose pvz. nėra vyrų choro "Aras", Hamiltono Aušros Vartų parapijos choro, Montrealio Aušros Vartų parapijos moterų choro, nekaitant mažesnių vienetų.

Nepaigailėta vietos dailininkams — įdėta kiekvieno jų nuotrauka ir po vieną kūrinių (nevisų) su trumpa informacija. Su mirusiais (Valius, Remeika, Docius) jų esama 18. Bet tai dar nevisi. Pvz. nėra J. Bakio, Pr. Baltuonio, O. Mickūno, R. Žiuraitienės, H. Žmuidziniūnės, V. Balsienės, G. Balsienės ir kitų, pažymėtų sąrašė leidinio "Lietuvės dailininkas išeivijoje". Metraštyje, matyt, robotas KLD parodoje dalyvavusiais dailininkais.

Daug dėmesio parodyta Lietuvių Bendruomenėi, šakotai jos veiklai įvairiose srityse, jaunimo sąjungai ir sportui. Aprašyta visų KLB apylinkių veikla, įdėtas statusas. Visa tai duoda neblogą vaizdą Kanados lietuvių gyvenimo, nors ir toli gražu nepilną.

Gausūs skelbiminiai sveikinimai sudėlioti įvairiose leidinio vietose. Nuosekliau būtų juos grupuoti specialiaime skyriuje. Taip atsitiko, matyt, dėl labai nereguliaraus medžiagos pristatymo ruošiant leidinį.

I šio metraščio redagavimą daug darbo įdėjo inž. J. V. Danys, daug kartų keliavęs i Otavą ir Torontą leidinio reikalais. Jo pastangų dėka turime metrašti kaip dokumentinį lietuviško gyvenimo veidrodį, atspindintį dabartinę padėtį, nors ir nepilną. Iš redaktoriaus pareiškimo matyti, kad ši nutruksi metraščių tradicija ketinama tęsti ir toliau. P. G.

Netekus mylimos Mamytės

A+A

STEFANIJOS BIELIAUSKIENĖS

dukterį LILĖ, žentą ALGĮ, sūnų RIČARDĄ, marčią MARILYN, vaikaitę LORETĄ ir jos vyrą DOUGLAS

nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

A. R. Grigoniai,
T. O. Krasauskai
P. A. Šalnos
V. O. Skuškauskai
A. I. Vibriai

A. U. Kartavičiai
D. L. Laurinavičiai
R. G. Šimkai
V. L. Štūkiai
A. I. Žemaičiai

Organizuota išeivijos veikla

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės apimtyje atliekami ir atlikti darbai įvairiose pasaulio kraštuose

PRANCOZIJA

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba, kuri šiuo metu yra Čikagoje, išleido knygelę "Pasaulio Lietuvių Bendruomenė". Joje surašyti Lietuvių Bendruomenės siekimai, tikslai ir uždaviniai, organizavimas, pobūdis, santvarka, Lietuvių Charta ir PLB konstitucija. Knygelės tiražas — 3,000 egz. Pirmame puslapyje nurodyta, kad "PLB siekia sujungti visus už Lietuvos ribų atsikūrusius lietuvių bendrųjų tautinių tikslų bei uždavinių pagrindu". Tuose rėmuose ir vyksta įvairiuose išeivijos kraštuose lietuviška veikla. Čia pateikiama trumpa apžvalga įvairios veiklos praėjusios vasaros laikotarpyje.

ANGLIJA

PLB visuomeninių reikalų komisijos narė, PLJS valdybos vicepirmininkė politiniams reikalams ir Lietuvių Informacijos Centro Niujorke darbuotoja Gintė Damušytė per vasarą dirbo Kestono kolegijoje Londone, tvarkydama anglų kalba medžiagą apie religinį persekiojimą okupuotoje Lietuvoje ir talkindama kun. M. Bordeaux vadovaujamam tyrimų centrui. Ši vasaros darba globojo kun. K. Pugevičius, PLB, PLJS ir D. Britanijos Lietuvių Sąjungos valdybos.

ARGENTINA

Vasarą S. Amerikoje lankėsi Argentinos Lietuvių Organizaciją ir Spaudos Tarybą (ALO-ST) sekretorius kun. A. Steigvilas. Įvairiais reikalais tarėsi su PLB valdybos pirmininku V. Kamantu ir vicepirm. V. Kleiza. PLB valdybai perdavė \$400 Argentinos Lietuvių Bendruomeninio solidarumo įnašų, auką Vasario 16 gimnazijai ir lituanistikos katedrai. Praėjusią vasarą taip pat iš S. Amerikos Argentinon buvo nuvykusi Rasa Soliūnaitė iš Lemonto talkinti Argentinos lietuvių jaunimui. Rasą kvietė ALOST vadovybė, o kelionę parėmė PLB ir PLJS valdybos.

AUSTRALIJA

Rugsėjo 1 d. pasibaigė PLB valdybos paskelbtas lietuviškos spaudos naujų prenumeratorių konkursas-vajus, kuriam paskyris \$1,000 kun. dr. J. Prunskis iš Čikagos. Šiuo vajumi i premijos įteikimu rūpinasi Australijos LB krašto valdybos narė Aldona Butkutė. Talkinti Australijos jaunimo veiklai, PLB ir PLJS valdybų pastangomis buvo nuvykusi Laima Beržinytė iš Toronto, dabartinė Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininkė.

BRAZILIJA

Sao Paulo mieste įsisteigęs lietuvių jaunimo choras "Volungė" pirmajam koncertui už Sao Paulo miesto vyksta i Rio-dežaneiro lietuvių koloniją. Choriui vadovauja Kristina Valavičiūtė. Sao Paulo "Volungė" yra pakviesta dalyvauti Pasaulio Lietuvių Dienose 1983 m. Čikagoje.

KOLUMBIJA

Paskutinę birželio mėnesio savaitę įvyko Kolumbijos Lietuvių Jaunimo Sąjungos suruošta jaunimo stovykla Slotkų ūkyje. Stovykloje dalyvavo 12 stovyklautojai 15-30 metų amžiaus. Programą sudarė lietuvių kalbos pamokos, dainos, rankdarbiai, sportas, tautiniai šokiai, skaidrių ir filmų vakarai, lauzai ir t. t. Talkinti buvo atvykusi iš Klevelando Zita Kripavičiūtė. Taip pat liepos mėnesį tris savaites Kolumbijoje praleido PLB ir PLJS valdybų atsiųsta Rasa Soliūnaitė iš JAV, pravedama dainų, tautinių šokių ir lietuvių kalbos kursų Bogotos ir Medellino lietuvių jaunimui.

JUNGTINĖS AMERIKOS VALSTYBES

1983 m. birželio 24 — liepos 4 d. Čikagoje įvyks Pasaulio Lietuvių Dienos. Jau daug kas pasiskirstė pareigoms: organizacinio komiteto pirmininkas — dr. A. Razma, jo pavaduotojas — Br. Juodelis, sekr. — Danutė Korzonienė. Paskiriems renginiams, kurie vyks PLD apimtyje, sudaryti atskiri komitetai. PLB seimui organizuoti komitetui vadovauja dr. Petras Kisieliūsis, dainų šventei — Vaclovas Momkus, sporto žaidynėms — Valdas Adamkus, kultūriniais renginiais — Ingrida Bublinskė iš Klevelando.

URUGVAJUS

Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugijai vadovauja pirm. Vytautas Dorelis. Draugija PLB valdybai atsiuntė solidarumo įnašus ir painformavo apie savo veiklą. Tautinių šokių grupė "Rintukai" buvo nuvykusi Argentinon, o iš Argentinos atvyko Argentinos Lietuvių Centro delegacija su "Inkaru".

VOKIETIJA

Liepos mėnesio gale Vasario 16 gimnazijos patalpose įvyko jaunimo stovykla. Joje dirbo iš JAV atvykęs PLB vicepirm. švietimo reikalams kun. Antanas Saulaitis, SJ. Taip pat gimnazijoje lankėsi vicepirm. V. Kleiza. PLB valdyba skiria daug dėmesio šiai gimnazijai, skatindama siųsti i ją vaikus mokyti bei remti ją lėšomis. PLB valdyba prisideda prie finansų teikimo ir mokytojų įieškimo bei sudarymo sąlygų siųsti vaikus iš įvairių kraštų mokyti.

VENECUELA

Venecuelos LB krašto valdybai pirmininkauja dr. Vytautas Dambra. Rugsėjo mėnesį išsiuntė du mokinius i Vasario 16 gimnaziją. Jų mokslo stipendijoms pažadėta PLB valdybos parama. Planuojamas baltiečių muzikos koncertas Karakas miesto teatre. Vasaros metu jaunimo veikloje talkino iš Klevelando Zita Kripavičiūtė. Karakas jaunimas suruošė ekskursiją i Venecuelos lygumas rugpjūčio 8-16 d. d., o Valencijos jaunimas ruošia jaunimo stovyklą gruodžio mėnesio atostogų metu.

PLB VALDYBOJE

● Reikalų vedėjui ir PLB išdirinkui dr. Sauliui Girniui persikėlus i Muencheną, V. Vokietijoje, nauji išdirinku kooptuotas Povilas Kilius iš Čikagos, ilgametis Lietuvių Fondo tarybos narys ir buvęs LF investavimo komisijos pirmininkas.

● PLB visuomeninių reikalų komisija balandžio mėnesį išleido perspausdintą okupuotos Lietuvos pagrindinio leidinį "VYTIS" 5 nr., o birželio mėnesį — "Perspektyvų" 9 nr. Tokius pagrindinio leidinius planuojama leisti kas trys mėnesiai.

● PLB kultūros komisija leidžia Vincento Liulevičiaus istorinį veikalą "Išeivijos vaidmuo nepriklausomos Lietuvos atkūrimo darbe".

● PLB leidžiamas "Pasaulio Lietuvis" jau išeina reguliariai kas mėnesį ir lanko skaitytojus 32-juose kraštuose. Redaguoja Bronius Nainys, talkinamas Romo Kasparo. Techninis redaktorius — Klementas Dėdela. Spausdina "Draugo" spaustuve Čikagoje. Administruoja Baniutė ir Romas Kronai.

Gabija,

PLB informacija

Optometristas
Dr. R. J. Lapienis
SHERWAY GARDENS MALL
25 THE WEST MALL
Toronto, Ontario
Tel. 621-5050
Talkininkas (Associate)
J. S. POLLOCK, O.D.

Pirmajame Vasario 16 minėjime Kalgaryje 1950 metais. Iš kairės: E. Hofensaitė-Sakienė (dabar gyvena Hamiltone), M. Balkevičiūtė, E. Račkauskienė (dabar abi Toronte)

Klaidinantis "Patriotas"

V. LAUKAITIS

Toronte išeinantis lenkų laikraštis "Związkowiec" 1981 m. 78 nr. išspausdino vedamąjį "Patriotas". Vedamojo autorius, atrodo, yra pats vyr. laikraščio redaktorius Gustav Slodkowski. Jis rašo pripuolamai gavęs žurnaluko "Patriotas" 12 nr. Tai esąs Lietuvių Patriotų Sąjungos trimėnesinis organas, spausdinamas trimis kalbomis — anglų, lietuvių ir . . . lenkų.

Straipsnio autoriui tai krinta i akis, tačiau jis neįieško tokio mosto priežasčių ir išreiškia savo džiaugsmą. Atpasakojęs minėto biuletenio lenkiškosios sekcijos išvaizdą, straipsnio autorius cituoja atsišaukimą i lenkus, kuriame jie vadinami istoriniais broliais. Kitame rašinyje esą kun. J. Saudargas tvirtina, kad Lietuvių Patriotų Sąjungoje spiečiausi jaunosios ir vidurinės kartos lietuviai, iš tremtį iš savo krašto, katalikai, kurie tiesia brolišką ranką lenkams ir kviečia i bendrą kovą su abiejų priešu — imperialistine Sovietų Rusija. Pasak kun. J. Saudargo, jaunosios kartos eilėse Lietuvoje ir Lenkijoje didėja tarpusavio draugiškumas. Dėlto lenkai esą turėtų susilaukti nuo išpuolių Vilniaus klausimu.

Be to, "Patriotas", rašydamas Vilniaus klausimu, klaidinanti aiškina jo priklausomumą. Pasak jo, Vilnius priklausio abiem tautom — lietuviams ir lenkam, tikta kaip valstybinė sostinė priklausio Lietuvai.

Vilniuje visuomet gyveno ne tikta lietuviai, bet ir kitų tautybių mažumos — lenkai, gudai, žydai, rusai, totoriai, vokiečiai. . . 1914 m. Vilniuje buvo net 45% žydų. Ši miestą jie vadino net "Lietuvos Jeruzalė". Tai betgi nereiškia, kad Vilnius priklausė žydams. Lenkų okupacijos metu lenkų gyventojų mažuma tapo dauguma, bet užgrobimo keliu, kuris negali padaryti Vilniaus lenkų tautos miestu. Šiuo metu Vilniuje yra apie 44% lietuvių (1970 m. buvo 42,8%), o lenkų 17% (1970 m. — 18,3%). Sakyti, kad Vilnius priklausio lenkų mažumai, lygiai, kaip ir lietuviams, yra klaida. Pvz. Paryžiuje yra daug rusų, Toronto mieste — daug lenkų, bet niekas nesako, kad tie miestai priklausio prancūzams ir rusams, lenkams ir kanadiečiams. Vilnius yra lietuvių valstybės ir tautos sostinė, tad ir priklausio tik lietuvių tautai, kuri toleruoja ne tik lenkus, bet ir visas kitas tautines mažumas, kurios nepriklausomumas spręstinas ne lokaliu, bet viso krašto bei tautos mastu.

Be "Patriotui" pripažintinas dėmesio atkreipimas i tai, kad Vilniuje ir jo srityje tebėra žymi lenkų kultūrinė įtaka, kuri turi būti respektuojama. Aplamai, "Patriotas" dvelkia prolenkiškumu ir naiviu politiškuumu. Taip pat skaitančiam lietuviui kyla klausimas, kam gi reikalinga ta "patriotų sąjunga". Ar dar neužtenka organizacijų mūsų išeivijoje? Tai greičiau dar vienas drumstėjas išeivijos gyvenime, kuriam ir taip jau perdaug drumsties.

***

Kad reikia lietuvių-lenkų dialogo, netenka abejoti. Pasiekiant politinę situaciją, ilga istorinė praeitis, geografinė padėtis ir ateitis sakyte sako, kad Lietuvos-Lenkijos dialogas reikalingas. Šioje srityje išeivijos abiejų tautų veiksniai galėtų padaryti pradžią tokiam dialogui, kuris bandytų įieškoti politinių sprendimų atečiai. Bet kai tolo užmojo imasi jokios politinės patirties neturi žmonės, šukaudami lenkams šlovės šūkus, kompromituoja rimtą dalyką.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

LENKIJOS [TAKA?

"Tiesa" spalio 1 d. laidoje rašo: "Reakcija gauna laisvą, kuriuose skaitytos pasakojimo apie darbe kilusius konfliktus, nusiskundžiam, kad jie netiesiogiai išsprendžiami..." Pasakyti šiuo klausimu buvo pakviestas teisės mokslų kandidatas Antanas Dambrauskas. Savo atsakyme jis paliečia keletą pavyzdžių: "J. Derkačas 1979 m. spalio 9 d. buvo priimtas dirbti į Šalčininkų tarpkolūkinę statybos organizaciją šaltkalviu brigadininku. Tačiau, pažeidžiant darbo įstatymus žodiniu administracijos potvarkiu, jis buvo skirtas dirbti garžo vedėju, po to mechaniku, o 1981 m. balandžio 8 d. galiausiai atleistas dėl etatų mažinimo. Teismas patenkino J. Derkačo ieškinį grąžinti jį į šaltkalvių pareigas, kompensavo 131,46 rb už priverstinę pravaiką..." Drausminės nuobaudos susilaukė Šalčininkų TSO pirm. V. Keršys. Blogia sekėsi iš darbo atleisti Klaipėdos rajono kooperatyvų sąjungos visuomeninio maitinimo įmonės ūkiškaitinio susivienijimo konditerijos skyriaus brigadininkei A. Jokubaitienei: "...šiuo metų balandžio 7 d. buvo išbrokuota daugiau kaip trečdalis cecho produkcijos, konditerijos gaminiuose trūko kakavos, cukraus, riebalų. Brigados narės liudijo, kad brigadininke buvo nesąžininga, išduodavo mažiau cukraus, kiaušinių, margariną sumaišydavo su sviestu. A. Jokubaitienės ieškinys dėl grąžinimo į darbą buvo atmetas..." Skundą pralaimėjo Kauno taksijų parko vairuotojas S. Paskevicius, kuriam buvo sustabdyta premija už nemadagų elgesį su keleiviais. Jų įžeidimus buvo patikrinęs, premijos atšaukimas pripažintas legaliu. Aktyvų draugijos Šiaulių gamybinio mokykloje kombinato direktorius paskelbė, kad šaltkalvis remontininkas J. Vaitiekaitis 1980 m. gruodžio 16 d. darbe buvo neblaivus, o vietinis profsąjungos komitetas jo pavadė butui gauti saraše perkeltą atgal už 50 kitų pavarčių. Pasak A. Dambrausko, toks elgesys buvo neteisėtas: "Vieti buto eile gali būti nutolinta už chuliganiškus veiksmus, sistemingai pažeidžiantiems darbo drausmę, piktybiškiems girtuokliams bei valstybinio ar visuomeninio turto grobstytojams..." Tokiu atveju betgi sprendimą turi padaryti profsąjungos komitetas kartu su įmonės administracija. Esą J. Vaitiekaitis, susilaukęs priekaištų dėl neblaivumo, reikalavo, kad jį pasiųstų medicininiam patikrinimui, bet jo prašymas nebuvo patenkintas. Teismas įsakė grąžinti jo pavarde į buvusią vietą būtų laukiančių asmenų saraše. Šiais pavyzdžiais aiškiai bandoma įrodyti, kad komunistiniai profsąjungos komitetai ir netgi teismai stropiai gina darbo teises pažeidimus, kad jie geresni už valdžios nekontroliuojamą "Solidarumo" uni-
ją Lenkijoje.

KURŠENŲ SUKAKTIS

Kuršėnų 400 metų sukaktis paminėta spalio 6 d. Daugelių statybinių medžiagų gamybinio susivienijimo kultūros rūmose. Pavejuotas minėjimas oficialiai buvo susietas su 37-tosiomis sovietinėmis Šiaulių rajono "išvadavimo" metinėmis. Kalbėtojų eilėse buvo rajono kompartijos komiteto I sekret. V. Budrikis, ministrų tarybos pirmininko pavaduotojas A. Česnaučiūnas, atsargos gen. mjr. P. Šiošvilis, 43-tiesios armijos karo veteranų tarybos pirmininkas, paskelbęs Šiaulių rajono garbės piliečių. Minėjimo dalyviai aplankė Gulbinių miške atkurtą buvusią tos armijos vadovėitę, susipažino su kuršėnų liaudies meistrybės kūrėjų paroda. Spaudoje teigiama, kad Kuršėnų miestas dabar gerokai išaugęs. Net už Lietuvos ribų

žinomas Daugelių statybinių medžiagų susivienijimas, baigiama statyti keraminių sieninių medžiagų gamyklą, įpusėtas Pavėnčių cukraus kombinato atnaujinimas. Kuršėnų centras ir Daugelių gyvenamajame rajone yra nemažai daugiabučių gyvenamųjų namų. Šiemet čia atidaryta ketvirtoji vidurinė mokykla ir profesinė miesto technikos mokykla, ruošianti kadrus statybinių medžiagų pramonei.

LANKĖSI KONSULAS

Susovietintos ELTOS pranešimu, spalio 5-6 d.d. Vilnius su oficialiu vizitu buvo atvykęs generalinis JAV konsulas Leningrade Kristoforas Entonis Skvajeras (pavardė ir vardai sulietuvinti). Rašoma, kad jį ir jo asistentą žmoną priėmė užsienio reikalų "ministerio" pavaduotojas J. Grigutis, Vilniaus vykdomojo komiteto pirm. A. Vileikis, Lietuvos Mokslų Akademijos viceprez. J. Požela. Jiedu taip pat turėjo progą susipažinti su Vilniaus miestu, jame esančiais Parodu Rūmams, "Vilniaus" baldų gamykla, lankytis Trakuose. Apie turtus pokalbius neduodama jokių žinių.

ŠIAULIŲ ATEITIS

Šiaulių ateitį iki 2000 metų yra skirtas Lietuvos miestų statybos darbuotojų priimtinas ir jau patvirtintas generalinis planas. Jame numatoma, kad iki jo laiko gyventojų skaičius pasiekis 160.000, kad reikės pastatyti maždaug 1,4 milijono kv. metro gyvenamojo ploto, nemažai pramonės ir komunalinio ūkio objektų. Bus gerokai išplesti ir žalieji miesto plotai. Pietvakarinėje Šiaulių dalyje, kur dabar auga Lieporių ir Dainių mikrorajonai, bus įsteigti nauji gyvenamieji kvartalai. Esą 2000 metais Šiauliai dar labiau priartės prie Būbių poilsio vietos, Dubysos įteknio. Kartu bus atnaujinama bei gražinama senoji miesto dalis.

VAGIA DERLIŲ

Vilniškiai laikraščiai pilni skundų apie paveldotų bulvių bei daržovių pardavimą valstybei. Teisinamasi, kad daug kur trūksta geležinkelio vagonų žemės ūkio gaminiams nugabinti į sandelius. Su grobstymais ir spekuliacija kovojančios valdžios viršininkas Zenonas Kalinas "Tiesos" 226 nr. raudo: "Gobšulių tiesė ranka..." Raudoti yra dėl ko — sovchozuose ir kolchozuose vyksta plataus masto vagystės. Mažeikių rajono Pikelių sovchozo traktorininkas A. Lišniauskas su kombainininku A. Žilviu pavogė 900 kg miežių, Šalčininkų rajono Dieveniškių sovchozo traktorininkas E. Michalkevičius iš nakčiai kieme palikto kombaino pasiglemžė 1600 kg grūdų. Pasvalio rajono Joniškelio sovchozo vairuotojas K. Turovas 1300 kg pavogtų miežių pardavė Joniškelio gyventojui J. Baniuliui už 150 rublių. Ignalinos rajono Suvocho kolchozo traktorininkas A. Čičėnas pasiglemžė 640 kg bulvių, kurias vežė į sandėlį. Vilkaviškio rajono Keturvalakių kolchozo sugedo A. Borkevičius kombainas. Jį taisęs brigadininko pavaduotojas J. Žukauskas su traktorininku V. Kežinaičiu nakties metu pensininkui B. Lazauskui pardavė 2188 kg kombaino likusių kviečių. Prienų rajoninio gamybinio agrotechninio susivienijimo vairuotojas J. Laukaitis vietiniams gyventojams už tūkstantį rublių pardavė 6 tonas kombinuotų pašarų, kurie iš sandelio Kapskų (Marijampolėje) buvo vežami į Vyšniūnų kolchozą. Vairuotojai A. Sakalis, S. Krasauskas ir J. Keslūnas, susitarę su Rokiškio grūdų kombinato sverėja D. Jasūnaitė, pasinaudodami klaidingomis sąskaitomis, pasigrobė net 15,5 tonas sandėlinių vežtų miežių.

V. Kst.

Montrealio Aušros Vartų šventovės išorinio Marijos paveikslą šventinimo metu. Viduryje — vysk. A. Deksnys, klebonas kun. J. Kubilius, SJ, šaulių atstovai ir kiti apeigų dalyviai š.m. spalio 3 d.

Hamilton, Ont.

DVEJOS VESTUVĖS VIEŠOJE ŠEIMOJE. Vaida Rickutė susižiedavo su Steven Hick iš Toronto. Sužieduotųjų vaišės įvyko Zosės ir Juozo Ricikų namuose, dalyvaujant abiejų pusių giminei. Vestuvės — 1982 m. gegužės 1 d. Jonas Rickus (Vaidos brolis) susižiedavo su Aida Dovydaityte iš Mississaugos. Sužieduotųjų puotą išleido Aidos tėvai — Juzė ir Pranas Dovydaičiai. Vestuvės — 1982 m. rugpjūčio 14 d. Abejos vestuvių vaišės bus Anapilio salėje.-K.

Delhi, Ontario

LIETUVOS KARIUOMENĖS MINĖJIMĄ rengia šaulių kuopos valdyba lapkričio 14, šeštadienį, 6.30 v.v., lenkų salėje (234 Main St., Delhi, Ont.). Programoje dalyvaus ir Londono lietuvių jaunimo ansamblys "Baltija". Bus muzika, bufetas, užkandžiai. Kor.

PETRONELI LAURECKIENEI mirus, artimieji draugai savo aukas skyrė ir Kanados Lietuvių Fondui: Julius Strodamskis \$20; po \$10: P. Pekarskienė, B. ir J. Lukšys, Pr. Paragauskas, Br. Čeika, K. Ratavičius, Vl. Miceika, Jonas Mačiulis, Marijus Grincevičius, Emilija Vindašienė, Vincas Zadurskis, Petras ir Zosė Augaitis. L.F.

SU PATRIOTE ATSIŠVEIKINUS. Šią apylinkę vėl aplankė nelaukiama gyvenimo palydovė mirtis — Petronelė Laureckienė, 62 m. amžiaus, buvo šimtoji iš šios apylinkės lietuvių iškeliavusių amžinybėn ir 1220-oji palaidota Šv. Jono kapinėse Mississaugoje. Mirė 1981 m. rugsėjo 27 d.

Per visą amžių Petronelė su savo vyru Justinu sunkiai dirbo ir įsigijo du tabako ūkius. Prieš šešerius metus Justinui mirus, jį pardavė ūkius, apsigyveno Delhi ir gražiai susitvarkė. Deja, jai, kaip ir jos vyriui, nebuvo lemta savo darbo vaisiais pasidžiauti.

Juodu dirbo ne tik sau. Lietuvoje gyvendami atidavė savo nuosirdžią duklę savo tėvynei (kaip Justinas, taip ir Petronelė), nevengdami nė fronto linijos. Jie nepalikdavo pareigos atlikimo kitiems, bet patys savo asmeniniu pavyzdžiu skatindavo kitus pasekti jų pėdomis. Jie sakydavo: "Jei mes patys nepasirūpiname vargšė savo Lietuvelė, kas gi ja pasirūpins — ne gi kaimynai?" Abu mylėjo Lietuvą ne žodžiais, ne prakalbomis, bet asmeniniu pasiaukojimu. Paskutinis Petronelės patarnavimas lietuvių — \$1000 auka Anapilio statybos fondui.

Petronelė buvo ištikima ne tik savo tautai, bet ir savo religijai. Atsišveikindama pasakė: "Jūs mane išlydesite, o aš jus pasitikiu". Tegul gerasis Dievas, kurio Tu visada pasitikėdavo, suteikia tau neblėstančią laimę ir užtarnautą poilsį amžinybėje.

Patyręs

London, Ont.

LIETUVIŲ KOLONIJA nedidelė, bet jūdi, gyva lietuviška veikla reiškiasi per įvairias organizacijas ir meno vienetus. Čia veikia Lietuvių Bendruomenė, KKK Moterų Draugijos skyrius, choras "Pasvaitė", kuris gieda šventovėje kiekvieną sekmadienį per 11 v. Mišias, vadovaujamas Ritos Vilienės ir akompanuojamas Andriaus Petrašiūno, yra dvi tautinių šokių grupės — "Baltija" ir "Sugrįžk jaunyste" (vadovauja Dana ir Miras Chainauskai), skautų S. Daukanto vietininkija, pensininkų klubas, šeštadieninė lietuvių mokykla, kurioje mokytoja J. Eimantas, R. Vilienė, G. Petrauskienė ir kun. Ignas Mikalauskas. Taip pat yra stiprus parapijos komitetas su pirm. V. Gudeliu. Šios lietuvių kolonijos pasididžiavimas yra solistė Irena Černienė.

Lapkričio 14 d. tautinių šokių grupė vyks į Delhi, Ont., dalyvaui meninėje programoje, lapkričio 21-22 d.d. choras ir šokėjai vyks į Sudbury atlikti meninės programos.

ŠILUVOS MARIJOS PARAPIJOJE

PADEKA

Nuosirdžiai dėkojame savo giminėms ir draugams už atsilankymą į mūsų 50 metų vedybų sukakties minėjimą š.m. spalio 17 d. Nuosirdžiai dėkojame Toronto evangelikų gražios rataliui už atsiųstas gražias gėles ir nuosirdžius linkėjimus. Ačiū p. Lapavičiui už malonų patarnavimą vakarienės metu. Taip pat dėkojame p. Stanevičiui ir p. Jurenai už pagalbą. Ačiū p. Garbaciauskienei už pasveikinimą ir malonius linkėjimus. Dėkojame p. Pakarnai ir mūsų giminiams už gražias dainas. Labai dėkojame visiems už įteiktas gražias gėles ir dovanas. Nuosirdus ačiū visiems!

A. ir E. Heikiai
Stayner, Ont.

DELHI-TILLSONBURG, ONT.

LIETUVOS KARIUOMENĖS ŠVENTĖS

MINĖJIMAS

lapkričio 14, šeštadienį, 6.30 v. v.,
Delhi lenkų salėje: 234 Main Street.

Programoje: žuvusių pagerbimas, paskaita, Londono ansamblys "Baltija".
Bus muzika, veikis bufetas, užkandžiai ir kita.

Šaulių kuopos valdyba

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

TALKA

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antadieniais ir ketvirtadieniais nuo 10 v.v. iki 5 v.p.p., trečiadieniais nuo 10 iki 1 v.p.p., penktadieniais nuo 10 v.v. iki 7 v.p.p., šeštadieniais nuo 9 v.v. iki 12 v.v. Liepos rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų draud. Nemokamos pilnas čekių patarnavimas.

MOKAME UZ:
depozitus (P.C.A.) 6%
santapus 15%
term. depoz. 1 m. 17½%
term. depoz. 3 m. 13%
reg. pensijų fond. 16%
90 dienų depozitus 17½%
IMAME UZ:
nekiln. turto pask. 21%
asmenines paskolas 23%

Simon's

TRAVEL

KVIEČIAME KELIAUTI KARTU LIETUVĄ

13 DIENŲ SU GIMINĖM!!!

GRUODŽIO 21 — SAUSIO 4

Grupė lydi savininkai

Sutvarkome išskvietimus vizitui Lietuvą ir iš Lietuvos.

Nuperkame Lietuvoje gimimams automobilius, televizijas, šaldytuvus bei kitus pageidaujamus daiktus

Smulkiau teiraukitės Toronto skyriuje.

Toronto tel. (416)537-3060 arba 532-8772

MONTREAL tel. (514) 669-8834

CHICAGO tel. (312) 673-5391 arba 654-4238

TELEX 06-986766 TOR

2385 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada M6P 1X2

(Kelionių biuro registracijos numeris — 1835961)

Simon's

TELEVISION

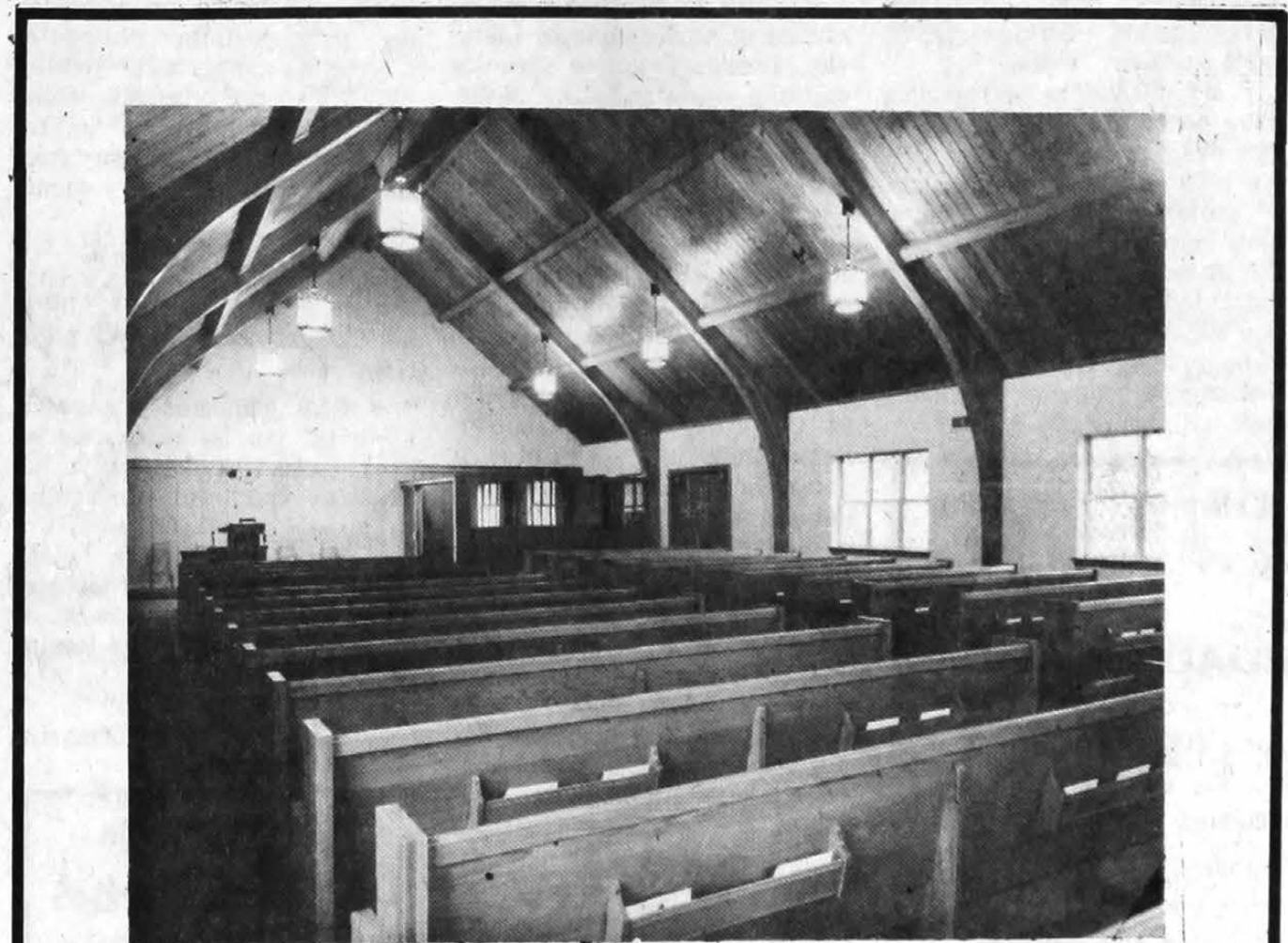
Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.

Nuomojam, taisom, parduodam televizijas bei "stereo" aparatus.

Turime lietuviškų plokštelių ir suvenyrų.

The Marlatt

laidotuvių namai ir koplyčia

The J. B. MARLATT
Funeral Home, Ltd.

615 Main Street East
(East of Sanford)

Telefonas: 528-6303
HAMILTON, Ontario

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

LIETUVIŲ STUDENTŲ SAJUNGOS SUVAŽIAVIMAS įvyks lapkričio 26-28 d.d. Floridos St. Petersburg, "Holiday Inn", 5300 Gulf Blvd. Jis bus pradėtas registracija ir susipažinimo vakaru. Numatoma turėti porą pasakaitų, lietuviškas Mišias sekmadienį, šokius ir pietus St. Peterburgo lietuvių klube, dailės darbų parodą. Šiaip vyrauja pramoginė dalis, kuri dalyvius supažindins su gyvenimu Floridoje. Papildymyje prie viešbučio bus surengta havajiško stiliaus vakarienė, kurios metu programą atliks havajiečiai su savo "hula" stiliaus šokėjais. Norintieji taip pat gales apsilankyti pramogų centre "Disney World", išbandyti laimę jūroje iš laivų vykdomam žuvų meškeriojime. Informacijas teikia Alena Bobelyte, 4925 60th Ave. South, St. Petersburg, Fla. 33715. Tel. (813) 867-1650.

PROF. VYTAUTAS MARIJOŠIUS, ilgus metus dirbęs Hartfordo universiteto Hartt muzikos mokykloje, dabar jau yra paskelbtas profesorium emeritu. Universitete yra įsteigta jo vardo stipendija neturtingam muzikos studentui. Stipendijos įsteigimu pasirūpino pavarės nesutinkantis paskelbti aukotojas. Praėjusią vasarą V. Marijošius atšventė amžiaus septyniadešimtmetį. Ta proga jis buvo pagerbtas studentų ir savo buvusių auklėtinių surengtu koncertu vargonų muzikos studijoje. Jis taip pat buvo įteiktas eilėmis parašyta studentų padeka.

BALTUJŲ RŪMŲ KONFERENCIJA senimo reikalams įvyks lapkričio 30 — gruodžio 3 d. Joje pirmą kartą dalyvaus ir lietuvių atstovė dr. R. Kulienė iš Čikagos, plačiai pasireiškusi JAV LB socialinių reikalų tarybos veikloje. Taryba rūpinosi, kad nebūtų užmiršti ir lietuvių reikalai, svarstant JAV senimo problemas. Dr. R. Kulienė atstovė įminėtą konferenciją pasirinko Iliojaus gubernatorių J. Thomasoną kaip papildą savo delegacijai. Konferencijoje ji dirbs pasikeisdama su kitais atstovais.

URUGVAJUS PAVASARIO ŠVENTE rugsėjo 27 d. surengė Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugija savo rūmose. Programą atliko vaikai ir jaunimas. Ji buvo pradėta liaudies dainos "Išėjo tėvelis į mišką" inscenizacija, suvaidinant pelėdos nušuvimą, jos iškėpimą ir suvalgymą. Tėvelio vaidmenį atliko Gerardas Dobilevičius, motinėles — Karina Iglesias-Taparauskaitė, vaikų — mažieji "Rintukai". Šios grupės pasirodymas užbaigtas šokiais, dainomis ir deklamacijomis. Mažuosius "Rintukus" paruošė J. Dobilevičienė, Vilma ir Marija Štendelytės. Tautais šokiais programą papildė vidurinių ir vyresniųjų "Rintukų" grupės. Pirmajai vadovauja C. Dorelytė ir S. Stek-Banevičius, antrajai — A. Grigorio-Šleivys. Pavasario šventė užbaigta trijų karalių rinkimais. Pavasario karaliai buvo išrinkti Cecilija Dorelytė, simpatizinga karaliaite — Karina Iglesias-Taparauskaitė, ULK Draigijos karaliaite — R. Taparauskaitė de Iglesias. Lietuvių katalikų biuletenyje "Žinios" nusiskundžiama, kad šventė teko pradėti su vienos valandos pavilavimu, laukiant daugiau dalyvių, kurių šį kartą buvo labai mažai. Vyresniesiems pazerama priekaištų, kad jie neparodo pakankamo dėmesio jaunimo veiklai.

Urugvajus

PAVASARIO ŠVENTE rugsėjo 27 d. surengė Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugija savo rūmose. Programą atliko vaikai ir jaunimas. Ji buvo pradėta liaudies dainos "Išėjo tėvelis į mišką" inscenizacija, suvaidinant pelėdos nušuvimą, jos iškėpimą ir suvalgymą. Tėvelio vaidmenį atliko Gerardas Dobilevičius, motinėles — Karina Iglesias-Taparauskaitė, vaikų — mažieji "Rintukai". Šios grupės pasirodymas užbaigtas šokiais, dainomis ir deklamacijomis. Mažuosius "Rintukus" paruošė J. Dobilevičienė, Vilma ir Marija Štendelytės. Tautais šokiais programą papildė vidurinių ir vyresniųjų "Rintukų" grupės. Pirmajai vadovauja C. Dorelytė ir S. Stek-Banevičius, antrajai — A. Grigorio-Šleivys. Pavasario šventė užbaigta trijų karalių rinkimais. Pavasario karaliai buvo išrinkti Cecilija Dorelytė, simpatizinga karaliaite — Karina Iglesias-Taparauskaitė, ULK Draigijos karaliaite — R. Taparauskaitė de Iglesias. Lietuvių katalikų biuletenyje "Žinios" nusiskundžiama, kad šventė teko pradėti su vienos valandos pavilavimu, laukiant daugiau dalyvių, kurių šį kartą buvo labai mažai. Vyresniesiems pazerama priekaištų, kad jie neparodo pakankamo dėmesio jaunimo veiklai.

AUSTRALIJA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONDAS metinis narių susirinkimas įvyko spalio 4 d. Melburno Lietuvių Namuose. Nors ši organizacija turi 266 narius, jame dalyvavo tik 23. Fondą pirm. dr. A. Staigaitis tylos minute paprašė pagerbti mirusius narius — A. Vingį, V. Laukaitį, J. Janulaitį, B. Vanagą, K. Keraitį ir J. Karitą. Metinės pajamos sudarė: aukos — \$5.387, palikimai — \$2.827, palūkanos — \$4.326, nario mokesčiai — \$475, kiti šaltiniai — \$500. Išlaidų turėta \$3.697. Į jas yra įjungtos dvi \$500 premijos. Akademine premija laimėjo R. Kabaila, o jaunimo premija pusiau pasidalijo V. Viliūnaitė ir S. Kubilius. Trečioji literatūros premija nebuvo paskirta. Bendrinė AL Fondo suma jau yra pasiekusi beveik \$50.000. Iš Manasho universiteto prof. Marvano yra gautas pranešimas, kad įeiskoma studento, norintio įsijungti į lietuvių kalbos tyrimus. Už juos universitetas sutinka mokėti \$1.500. Jeigu tokia suma paskirtų ir AL Fondas, studentui būtų užtikrinti treji darbo metai. Iš valdybos, numatytam laikotarpiui pasibaigus, turėjo pasitraukti du nariai, bet paprašyti jie vėl sutiko tęsti darbą. Tad valdybą ir toliau sudaro: dr. A. Staigaitis, V. Ališauskas, M. Didžys, J. Meiliūnas ir A. Klimas. Susirinkime nutarta paskelbti tris mėnesius trunkantį vajų aukoms rinkti. Tikimasi, kad tada Australijos Lietuvių Fondo kapitalas pasiekės \$100.000 ir iš gaunamų palūkanų galima bus skirti daugiau lėšų kultūriniam reikalams.

Australija

SAVAITRAŠTIS "MŪSŲ PASTOGĖ" tradicinį savo spaudos balių surengė rugsėjo 26 d. Sydnejaus Lietuvių Klube, susilaukdamas apie 300 svečių. Jimes buvo paruošta vakarienė bei įdomi Danos Skortulienės programa "Jūrą ir Kastytis prie Pacifiko". Muzikinei daliai vadovavo B. Kiveris. Baliaus dalyvių laukė liaumiškai turtinga loterija. Visi džiaugėsi, kad baliui įsijungė gausus būrys jaunimo.

SYDNEJAUS LIETUVIŲ KLUBO NARIAI savo metinį susirinkimą turėjo rugsėjo 29 d. Trumpą veiklos

apžvalgą padarė valdybos pirm. V. Simniškis, neliėsdamas detalių, nes finansinė apyskaita jau anksčiau buvo išsiuntinėti visiems nariams. Nepaisant \$352.000 statybos, klubas metų laikotarpyje turėjo \$18.421 gryno pelno. Amžinu garbės nariu buvo priimtas kapelionas kun. P. Butkus. Klubas šiuo metu turi 857 narius, kuriuos sudaro: 209 steigėjai, 417 pilnateisių narių ir 231 pagalbinis narys. Pasitraukus populiariam vedėjui Edvardui Lašaičiui, klubo vedėju vėl tapo anksčiau šias pareigas ėjęs Bronius Stasionis.

Britanija

KALEDINIS BALTIEČIŲ MOTEŲ BAZARAS lapkričio 28-29 d. d. rengiamas Londono Latvių Namuose. Lietuviams jame atstovaus "Dainavos" sambūris, remiantis seneliu, ligoniu, vargan patekusiu tautiečiu. Šiam bazariui "Dainava" telkia lietuviškas juostas, medžio drožinius, paveikslus, laukia laimikių loterijai ir finansinės paramos.

T. V. OZOLINŠ, Latvijos pasiuntinys Londone reikalų vedėjas, mirė rugsėjo 29 d., sulaukęs 82 metų amžiaus. Palaidotas spalio 7 d. latvių kapinėse Brookwoode.

Prancūzija

PARYŽIAUS BEI APYLINKIŲ LIETUVIAI savo sueigas daro pirmaisiais kiekvieno mėnesio sekmadieniais. Tos sueigos pradedamos kun. J. Petrošiaus laikomomis Mišiomis, užbaigiamos bendrais pietumis. Paskutinėje sueigoje maistu pasirūpino Stakenaitės-Vosgen šeima, gerimais — Pr. Stasiulis. Visus dalyvius pasveikino PLB krašto valdybos pirm. Jonas Tomkus. Sueigoje dalyvavo naujas PLB valdybos id. P. Kilius, tarnybiniiais reikalais iš Čikagos atvykęs Paryžius, Liuda Apinytė iš Australijos, jau kelerius metus gyvenanti Paryžiuje. Rikardas Bačkis papasakojo savo išpatį iš 28-tosios lietuvių Europos studijų savaitės. Jis taip pat ragino Prancūzijos lietuvių tauti vieningą veiklą, kelti viešumon pavergtos Lietuvos reikalus. Didelį rūpestį lietuviams dabar sudaro komunistų partijos atstovų įsijungimas į socialistinę Prancūzijos vyriausybę. S. Sišmanas visus supažindino su studijų savaitėje skaityta savo paskaita apie Lietuvos karaimus. Plaušią žinią apie Paryžiuje bei tolimesnėse vietovėse gyvenančių tautiečių pateikė kapelionas kun. J. Petrošius. Del mokytinių atostogų Vėlinėms bei Visų Šventųjų dienai skirta sueiga buvo nukelta į lapkričio 8 d. — antrąjį mėnesio sekmadienį.

Vokietija

ĮŠEITVIAI EVANGELIKŲ LIUTERŲ BENDRIJOS kunigų bei darbuotojų suvažiavimas rugsėjo pradžioje įvyko Bavarijoje, Schwabeno pilyje prie Kitzingeno. Dalyvavo: latvių — 26 atstovai, estų — 13, lietuvių — 12, vengrų — 4, lenkų — 2. Lietuvių grupę sudarė kunigai — Juozas Urdzė iš Bad Godesbergo, Adomas Gelzinis iš Braunschweigo, Mikas Klumbys iš Blombergo, Martynas Klumbys iš Bensheimo, Karolis Felgendreheris iš Hamburgo, Anas Killius iš Reinsbronnio, Fr. Škerys iš Mannheimo ir studijų tarybos Rikardas Balilius iš Vakarines pamaldos, buvo skaitomos paskaitos. Atskirame lietuvių pasitarime buvo nutarta susausti sinodą sekančiais metais Bad Godesbergo, Annabergo pilyje. Visi dalyviai taip pat nutarė įsteigti Rytųjau Fondą ir atidaryti specialią sąskaitą banke. Apie Suomijoje rugpjūčio 4-14 d. įvykusius Pasaulio Liuterų Sąjungos vykdomojo komiteto posėdžius kalbėjo vyr. tarybos dr. G. Klapperis. Baltiečiams jis perdavė liuterų vadovų linkėjimus iš tėvynės: arkiv. Harko iš Estijos, arkiv. D. Matulio iš Latvijos ir vysk. J. Galvano iš Lietuvos. Suvažiavime įvyko atsišveikinimas su pensijon išeinančiu tarybu kun. dr. E. Eberhardu. Lietuvių vardu kalbėjo kun. A. Gelzinis. Šia proga buvo prisiminta, kad Vasario 16 gimnazija pernai prieš Kaledas kun. dr. E. Eberhardo pastangų dėka iš Stuttgarto evangelikų institucijos gavo 100.000 DM. Šios paramos dėka gimnazija be skolų įžengė į 1981 metus.

VLB MUENCHENO APYLINKĖS VALDYBOS PIRM. INŽ. R. HERMANAS plačios giminės ir artimų bičiulių tarpe rugsėjo 12 d. atšventė savo amžiaus 60 metų sukaktį. Sukaktuvininką pasveikino valdybos sekr. A. Grinivienė. Jis yra gimes ūkininkų šeimoje Marijampolės apskr., lankęs Rygiškių Jono gimnaziją, augęsieniąją technikos mokyklą Kaune. Studijas nutraukė repatriacija Vokietijon 1941 m. pavasarį. Pokaryje Lietuvon grįžo kaip Sovietų Sąjungos karo belaisvis iš Sibiro. Klaipėdoje baigė vakarines gimnazijos kursų, dirbo geodezininku. Su šeima vėl repatriavo Vokietijon. Įsikūrė Muenchene, tęsė geodezijos studijas, inžinieriaus diplomą gavo 1961 m. Dirba valdžios įstaigoje. VLB Muencheno valdybos sekretoriumi buvo 1964-68 m., pirmininku — 1969-71 ir 1978-81 m. Jo malonus būdas bei organizaciniai sugebėjimai gerokai sustiprino šios apylinkės veiklą.

DALIA BŪDAINAITĖ-ARNALT, vilnietė kosmetikos chirurgė, ištekėjusi už prancūzo Jack Arnault, iš Maskvos atvyko į V. Vokietiją ir įsikūrė Koelne. Čia jį atsivėdė dukra Aukšus susilaukė sesutės Rasos. Naujuosius ateivius glėbjo Marija Kiuzauskaitė ir vietiniai vokiečiai.

Jauni veikėjai, susitikę ateitininkų kongrese Čikagoje rugsėjo 4-7 dienomis. Iš kairės: VACYS-KESTUTIS SLOTKUS iš Kolumbijos, NIJOLĖ LENKAUS-KAITĖ iš JAV, dr. SANDRA SALDYTĖ iš Brazilijos, RUTA ŠIŪLYTĖ ir LADAS GIRIŪNAS iš Kanados. Nuotr. P. Kuro

JAVIMŲ ŽIBURIAI

Redaguoja RITA RUDAITYTĖ

Vakarų Kanados stovykloje

Vakarų Kanados stovykla 1981 m. vasarą labai greitai prabėgo. Buvo labai mažai laiko su naujais draugais pasikalbėti, pajuokauti ir pasidalinti mintimis. Vakarų Kanada man paliko gražų įspūdį. Nors čia gyvena nedaug lietuvių, bet lietuviška dvasia yra gyva ir matyti didelis noras dirbti Lietuvai.

Stovykla įvyko antroje rugpjūčio pusėje. Jaunuoliai iš visų Kanados kampų atvyko į stovyklavietę Camp Bar-V-Nok. Pirmą dieną tvarkėme stovyklavietę ir pradėjome susipažinti su naujais veidais. Buvo čia iš Kalgario, Edmontono, Winnipeg, Vankuverio, Windsor, Toronto, Niujorko, Detroito, Cochrane, Thorsby, Mississauga ir viena stovyklautoja iš tolimos Australijos. Oficialiai stovykla prasidėjo sekmadienį vėliavų pakėlimu. Sutevus įvyko susipažinimo vakaras. Jo metu stovyklautojai buvo supažindinti su vadovais. Štai jie: Arūnas Čiuberis — komendantas, seselė Ignė Marijošūtė — programos koordinatore, Snieguolė Underlyte — sporto ir tautinių šokių vadovė, Vida Petrašiūnaitė — dainavimo mokytoja, Angelė Augytė — ūkvedė, Rita Rudaitytė — Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos atstovė, kun. Justinas Bertašius — kapelionas.

Po to susipažinome vieni su kitais, žaidėm, dainavom ir t. t. Vakaras baigtas malda. Pirmadienį prabėgo su pilna programa. Kiekvienas barakas turėjo išsirinkti vardą pagal valgius. Tai buvo bulviniai blynai, pipirai, cepelinai, baravykai ir mėsa. Dienos metu Vida mokė visus dainuoti, Snieguolė — šokti, o seselė Ignė — meno. Po pietų buvo laisvalaikis, jį dauguma praleido sėdėdami prie Pigeon ežero arba maudydami. Linksmavakaris įvyko jau sutevus. Žaidėm visokių žaidimų, kaip "Kiss Alberta" ir "Dizzy Lizzy".

Antradienio vakare stovyklautojai surengė sceninius pasirodymus. Buvo prašyta, kad jie sužalvotų ir suvaizdintų, kaip stovyklavietę Bar-V-Nok savo vardą. Mūsų "Mėsos" būrelis labai gerai pasirodė su lėlėmis.

Trečiadienis buvo rimtesnė diena. Ryta bandėm spręsti gyvenimo klausimus. Tai buvo pasirodymas vakarinei programai, kur mes, susiskirstę į būrelius, kalbėjome apie išpareigojimą, Dievą ir gyvenimą. Vakaras baigtas daina ir malda.

Ketvirtadienio diena buvo skirta išvykai į Banff, bet sugedo autobusas, ir negalėjome išvykti. Tai dieną kalbėjome apie "Kroniką", "Amnesty International" ir kaip sėkmingai organizuoti demonstracijas.

Kun. J. Bertašius pagaliau atvažiavo iš Winnipeg. Visi stovyklautojai jį sutiko su daina. Tą vakarą jis rodė skaidres iš buvusių stovyklų. Prieš tai turėjome "scavenger hunt", kur reikėjo surasti net 25 uodus. Čia stovyklautojams ir buvo proga parodyti savo gabumus, kai turėjome talentų valandą.

Penktadienio rytą anksti atsikėlėme ir keliavome į kalnus. Buvo nutarta, kad kelionė į Banff neapsimoka. Nutarėme keliauti iki pamatysime Rockie kalnus. Čia sustojome pavalgyti pietų ir susitikome p. p. Sarauskus ir p. p. Kranjį iš Winnipeg — stovyklautojų tėvus. Po pietų nuvažiavome į Crescent Falls, kur turėjome progos pasikaitinti saulėje.

Vakaras buvo skirtas "Kronikai". Kun. J. Bertašius ir Arūnas Čiuberis suvaizdino "the procession, harassment and trial of" kun. Tamkevičius. Prieš Mišias — skaitymai iš "Frozen Inferno". Vakaras baigėsi vėlai.

Sekmadienio rytą laukėme atvykstant sėvių: buvo pakviestos Edmontono ir Kalgario lietuvių bendruomenės ir gegužinė stovyklavietėje. Tai ir buvo proga mums pasirodyti, ką mes stovykloje išmokom. Surengėm

meno parodą ir lietuvišką programą. Atvažiavo 70 svečių į mūsų stovyklą. Turėjome Mišias ir vėliavos nuleidimo apeigas. Čia vadovams buvo įteiktos dovanėlės. Padėkota šeimininkėm — A. Kaspariūnienei ir A. Šiugždinienei, kurios skaniai gamino valgių per visą stovyklos laiką.

Po vėliavų nuleidimo įvyko užbaigimo laužas. Jį mes sukūrėm prie vandens ir tyliai tą naktį užbaigėm stovyklą. Sekmadienio rytą kun. J. Bertašius laikė pamaldas. Po jų buvo proga padėkoti kun. J. Bertašiumi ir p. Dubauskui, KLB Kalgario apylinkės pirmininkui, už didelę piniginę paramą ir KLB krašto valdybai taip pat už paramą.

Visi skirstėmės ir žadėjome pasimatyti kitais metais. Iki pasimatymo Kanados Vakaruose!

Rita Rudaitytė

Stovyklautojai rašo

Keli pasisakymai apie Kanados vakaruose surengtą 1981 metų vasaros stovyklą

Aš pirmą kartą stovyklauju. Si stovykla man atrodė labai vertinga. Pirmiausia pajutau naujų draugų nuosirdumą ir atvirumą. Nors buvo mažai laiko juos gerai pažinti, visados prisiminsiu šiuos žmones. Svarbiausias dalykas, kuris mane labai nustebino, tai tas, kas sužinojau tiek daug apie Lietuvą ir lietuvių visame pasaulyje. Klydau anksčiau galvodama, kad lietuvių veikla yra maža ir silpna. Dabar suprantu, kad ta veikla nėra tik kova už Lietuvą, bet ir kova už pagrindines žmogaus teises. Taigi, ta lietuvių veikla yra daug stipresnė, negu aš kada nors įsivaizdavau. Nenuostabu, kad sovietams Lietuvos pagrindžio veikla yra grasinanti. Gal tikrai kas nors yra pasiekiamas. Aš nuoširdžiai remiu kovą prieš žmogaus teisių pažeidimus Lietuvoje!

Christine Kasper, 19 m. Edmonton, Alberta

Atvažiavau į stovyklą, manydama, kad šį tą sužinosiu apie savo tautos praeitį. Dabar, čia pabuvus tik kelias dienas, jau žinau daug apie Lietuvą ir jos žmonių papročius. Taip pat sutikau daug malonių žmonių ir išmokau sutraukti laivą ant Antano galvos.

Joanne Bendoraitis, 14 m. Thorsby, Alberta

Atvažiavau į stovyklą, nes tai buvo pirmą kartą man sužinoti apie savo kilmę ir apie tai, kokie žmonės yra lietuviai. Man čia labiausiai patinka vadovai. Jie labai malonūs ir entuziastiški. Aš čia sutikau daug žmonių iš niekad negirdėtų vietovių — pvz. Thorsby!

Paula Karosaitė, 12 m. Edmontono, Alberta

"Kronikos" vakaras buvo labai įspūdingas ir jaudinantis. Prieš programos pradžią žinojau apie įvairius atsitikimus Lietuvoje, bet nesupratau, kaip žmonės ten jautėsi ir ką jie per

gyveno. Programai pasibaigus, jaučiau artimesnį ryšį su žmonėmis Lietuvoje ir turėjau geresnį supratimą jų protinių ir fizinių pergyvenimų.

N. N.

Pernai Winnipeg stovykloje daug sužinojau apie Lietuvą ne tik per "Kronikos" sesijas, bet ir per įvairius žaidimus, bendravimą su kitais lietuviais. Susipažinome su žmonėmis iš visų šio krašto vietovių, ir turbūt visi liksimė amžiniais draugais. Aš labai laukiau šių metų stovyklos. Tikiuosi, kad ateinančių metų stovykla bus tokia pat sėkminga, kaip ir šių metų.

Jonas Baruta, 17 m. Calgary, Alberta

Per vieną savaitę mes daug išmokome: apie lietuvių kultūrą, susipažinome su lietuvišku jaunimu, dainavome, šokome, kalbėjome, skaitėm, valgėm, žaidėm. Pažinau save, miegojau su sausainiais. Turėjome labai smagų laiką.

Anita Salkauskaitė, 15 m. Cochrane, Alberta

Aš atvykau į stovyklą, nes man nepatinka dirbti krautuvių. Čia aš pramokau kalbėti truputį lietuviškai ir sužinojau, kas vyksta Lietuvoje. Pvz. apie pogrindžio spaudą.

Juokingiausias įvykis buvo "killing mosquitoes" trečiadienio vakare su trimis ketvirčiais dėžutės "OFF" ir puse dėžutės "RAID".

Christopher Bendoraitis, 13 m. Thorsby, Alberta

Bar-V-Noko stovykla išvyko vieną dieną į kalnus. Kelionė užtruko keturias valandas. Mes matėme vandens srovę ir čia sustojom pažaisyti bei pavalgyti.

Melisa Savickaitė, 10 m. Australija

Aš galvojau, kad ši stovykla bus tokia, kaip ta 1978 m. Bet buvo geresnė. Simet aš tikrai supratau stovyklos reikalingumą ir susipažinau su daugeliu žmonių iš kitų vietovių. Daug išmokau apie Lietuvą ir apie save.

Bronius Kasper, 20 m. Edmontono, Alberta

Vasario 16 gimnazijos mokinės ruošia pamokas, kad gautų gerus pažymius

Studentiška radijo programa

Pasikalbėjimas su Eduardu Stungevičium, lietuviškos radijo programos įsteigėju Hamiltone

E. Stungevičius yra Hamiltono McMaster universiteto lietuviškos radijo programos įsteigėjas. Ši programa veikia jau treji metai. 1981 m. jis baigė McMaster universitete inžineriją ir verslo administraciją bakalauro laipsniu. Šiuo metu jis dirba savo srityje.

Jūs esate Hamiltono McMaster universiteto lietuviškos radijo programos įsteigėjas. Kas paskatino ją pradėti?

Tais metais McMaster universiteto radijo stotis buvo stiprinama. Iš pradžių tikrai gyvenantys universiteto patalpose galėjo girdėti universiteto stotį. Kilo mintis informuoti apie universitetą Hamiltono gyventojus. Buvo teirautasi federacinėje valdžioje apie leidimą transliuoti universiteto programą visam Hamiltonui. Susidūrė sunkumų. Reikėjo valdžiai išaiškinti, kaip ši radijo stotis bus skirtinga nuo kitų. Buvo pasiūlyta, kad ši radijo stotis patarnaus Hamiltono gyventojams, kad bus transliuojamos tokios programos, kurios teiks žinias apie miesto gyventojus.

Programos buvo numatytos įvairiose srityse. Buvau pakviestas vadovauti programai vienoje srityje. Pasirinkau daugiafunktių veiklą. Nebuvau aktyvus lietuviškoje veikloje, nebuvau nei ateitininkas, nei skautas. Man atrodė, kad čia būtų gera proga supažindinti hamiltoniečius ir kitataučius su lietuviška veikla. Be to, Hamiltono lietuviai turėtų progą dalyvauti radijo programoje ir išgirsti kitų nuomones.

Kaip seniai ta programa veikia?

Treji metai. Ji transliuojama sekmadieniais, 2 v. p. p., CFMU-FM banga 93.3.

Ar buvo sunkumų rasti talikinkų?

Taip. Iš pradžių aš pats ruošiau. Vėliau pakviečiau Aušrą Pleinytę. Iki šiol Aušra buvo stipriausia padėjėja. Po kiek laiko prisidėjo Dalia Pajarskaitė, Eduardas Labuckas ir Antanas Rašymas.

Ar bet kas gali prie programos prisidėti?

Taip. Būti universiteto studentu nėra būtina. Reikia noro dirbti. Programoje dalyvavo ir dalyvauja teatro grupė "Aukuras", Tautos Fondas, šauliai, ateitininkai, pensininkų klubas, medžiotojų bei žūklautojų klubas ir kiti.

Ar dėmesys radijo programai dar vis gyvas?

Sunku pasakyti. Iš pradžių visi labai domėjosi nauja radijo programa. Vėliau dėl nežinomų

priežasčių tas domėjimasis sumažėjo. Aš manau, kad yra grupė, kuri klausosi programos ir klausys. Yra sunku nuspėti, kas klauso ir ką tie klausytojai norėtų išgirsti.

Ar manai, kad šis darbas vertas trisų?

Tikrai vertas. Per tuos metus aš daug sužinojau apie lietuvių ir lietuvišką veiklą. Kai pradėjau, mažai žinojau apie ją. Buvau kanadietis. Aš gyvenau rajone, kur buvo mažai lietuvių o mano draugai buvo kanadiečiai. Neblogai mokėjau lietuviškai kalbėti. Radijo programa davė man progos įsigilinti į lietuvišką dvasią — man buvo proga sužinoti daugiau apie lietuvių, jų organizacijas, jų laimėjimus bei problemas.

Jūsų nuomone, kokie elementai turėtų sudaryti tipišką radijo programą?

Tuo klausimu yra įvairių nuomonių. Man atrodė, kad programa turėtų būti informacinė — apie Hamiltono lietuvių ir jų veiklą. Bet viskas priklauso nuo to, kiek pats domiesi ta veikla. Jeigu būna posėdžiai, paskaitos, minėjimai ar kas nors panašus, pats turi reikduoti ir klausytis. Juo daugiau dalyvauji, juo idomesnė programą gali praušiti. Reikia pabrėžti, kad gera programa informuoja ne tik lietuvių, bet ir kitataučius. Dėlto reikia dalį programos duoti anglų kalba.

Turėdamas patirimą su radijo programa Hamiltone, ar nemanai kada nors vėl pradėti ar prisidėti prie kitos lietuviškos radijo programos?

Dabar gyvenu Toronte. Man reikia daugiau susipažinti su Toronto lietuviais. Aš priklauso Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto valdybai, bet nesu plačiai žinomas. Man būtų malonu, jei galėčiau prisidėti prie vietinės radijo programos. Man atrodė, kad yra galimybė.

Ar manai, kad Toronto lietuviai studentai turėtų steigti savo radijo programą?

Taip. Man atrodė, kad būtų labai naudinga, jei studentai turėtų vietą, kur galėtų pasireikšti. Tai būtų proga lietuviams studentams įsigilinti į savo tautiečių veiklą, daug išmokti per trumpą laiką. Mano galvosena yra tokia pati, kaip ir su Hamiltono radijo programomis — mėginti pritraukti kuo daugiau jaunimo. Aš iš dalies pasiekiau savo tikslą — Hamiltone įtraukiau į visuomeninę veiklą keturis studentus, kurie anksčiau nebuvo labai aktyvūs.

R. Rudaitytė

Važiukokite į Kanados vakarus

NIJOLĖ KAROSAITE iš Edmontono yra naujoji Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos atstovė Kanados vakaruose. Čia ji rašo savo įspūdžius apie Kanados Lietuvių Dienas Toronte, kur neseniai lankėsi. RED.

Kai atvykau į Torontą, nežinojau ko tikėtis. Kanados Lietuvių Dienos buvo tikrai įspūdingos. Aš niekada nesu mačiusi tiek daug lietuvių, susirinkusių į vieną vietą vienam tikslui. Mano noras būtų, kad visi, kurie ta proga atvyk į Torontą, ir tie, kurie gyvena Toronte, atvyktų į Edmontoną. Esu tikra, kad tai padarytų didelį įspūdį edmontoniečiams. Toronte buvo susirinkusi didelė masė lietuvių — tikrai buvo nuostabu.

Sekmadienio Mišios man geriausiai patiko. Aš esu labai jautri — aukos ir vėliavos mane labai jaudino. Tokiose pamaldose susidarai įspūdį, kad visi tik ne tikrai į Dievą, bet ir į Lietuvos laisvę.

Kaip KLJS atstovė Kanados vakaruose noriu, kad jaunimas

vakaruose pradėtų dirbti kaip dalis KLJS. Daug kas mano, kad vakarai patys nieko negali padaryti nes yra rytu "spoon fed". Dabar atėjo laikas vakarams narodyti savo lietuviškumą visiems ar tai per KLJS organizuojama stovykla, ar kitu būdu. Pvz. mano ir A. Augytės vadovaujama tautinių šokių grupė galėtų atvykti į Torontą ir pamatyti kitų grupių pasirodymus.

Aš laukiu informacijos iš KLJS. Noriu, kad KLJS duotu veiklos gaires, kurių padedama galėčiau sėkmingai koordinuoti lietuvių jaunimo veiklą Kanados vakaruose.

Be to, nrašau kad daugiau lietuvių važiuotu į Vakarų Kanadą, pamatytų ir susipažintų su žmonėmis, gyvenančiais mažesnėse kolonijose. Aš manau, kad tarpusavio bendravimas tikrai daug padėtų išvystyti jaunimo veiklą vakaruose.

Nijolė Karosaitė

TRUMPOS ŽINIOS

— V PLJK rengėjų komiteto pirmininkė sutiko būti Violeta Abarūtė iš Detroito.

— V PLJK stovykla numatyta Dainavoje, o studijų dienos — Trento universitete Peterborough.

— KLJS nariai aktyviai prisidėjo prie Kanados Lietuvių Dienų rengimo. Jie surengė jaunimo susipažinimo šokių vakarą "Kepurinė", tarybos narių suvažiavimą, kuriame išrinkta nauja KLJS valdyba: Zita Bersėnaitė — pirmininkė, Morkus Sungaila — vicepirmininkas, Nijolė Karosaitė — Vakarų Kanados atstovė, Rebecca Rauth, Laima Karosaitė ir Dana Petkevičiūtė — narės.

— KLJS suvažiavime dalyvavo Gintaras Aukštuolis — PLJS pirmininkas, Violeta Abarūtė — V PLJK rengėjų komiteto pirmininkė, Angelė Augytė — buvusi KLB Edmontono apylinkės pirmininkė, Nijolė Karosaitė — dabartinė KLJS Vakarų Kanados atstovė, Jurgis Valaitis iš Winnipeg — buvęs KLJS Vakarų Kanados atstovas.

— Ateitininkų studentų suvažiavimas įvyko Toronte lapkričio 7 d. 9 v. r. Lietuvių Namuose. Bus išrinkta nauja centro valdyba.

Kanados vakarų stovykloje 1981 m. vasarą. Iš kairės: ANGELĖ AUGYTĖ iš Edmontono, RITA RUDAITYTĖ iš Toronto, SNIEGUOLĖ UNDERTYTĖ iš Toronto, VIDA PETRAŠIŪNAITĖ iš Vankuverio

NORITE TAPTI KUNIGU?
Vienuo! Esate virš 30 metų? Desire priesthood? Sisterhood? Over 30? Kreipkitės: Father Nigro, Gonzaga U. Spokane, 99259, USA.

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvį namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Šokiuose – 400, paskaitose – 20

Studentų suvažiavimui Floridoje besiruošiant

AL. GIMANTAS

Tradiciniais tapo metiniai mūsų studentų suvažiavimai antroje lapkričio pusėje. Gerai, kad akademiniis jaunimas turi progą susitikti, pabendrauti, padiskutuoti savosios veiklos ploknybes, išklausti vienos kitos paskaitos, panagrinėti vieną kitą lietuvišką temą. Tai neabejotinai pozityvios veiklos sėklos. Paprastai nei tėvai, nei patys studentai (jei uždirba) negaili išlaidų. O jų yra pakankamai — kelionė, nakvynė, maistas, suvažiavimo pramogos. Visa tai nėra pigu, ypač šiais infliaciniais laikais, kai beveik kasdien viskas brangsta. Tačiau tokių suvažiavimų nauda yra neabejotina.

Jei iki šiol suvažiavimų dauguma įvyko didmiesčiuose, kur gyvena daug lietuvių, tai šiemet sukama į pietus, į Floridą. Pasirinktoji vietovė St. Petersburgas vėlyvo rudens pabaigoje yra viliojanti smėliu, jūra ir kitomis turistų atrakcijomis. Gaila tik, kad ketveriui dienų suskrišdęs studentu aktyvas turės nelengva pasirinkimą tarp rimto darbo ir... paplūdimio, poilsio, gal ir užtarnauto, po intensyvaus studijinio darbo.

Netolimoje praeityje šiaurėje rengtuose suvažiavimuose buvo atveju, kad vakarinėse pramogose dalyvaudavo 400 jaunimo, o rytinėse paskaitose (dar gerokai vėluojant ir laukiant pamigusių) tesusirinkdavo vos 20 studentų.

Taipgi neužmirština, tegu ir negausi, bet aktyviai besiešiantieji juokdaryų grupelė, kuri savo pokštais, per daug linksma

bei trukšminga nuotaka kordoriuose, keltuvuose ir visoje viešbučio aplinkoje yra padariusi rimtų nuostolių ir gerokai pažeidusi lietuvių vardą. Nėra malonu prisiminti tuos nelemtus atsitikimus, bet yra būtina apie tai kalbėti ne po, bet prieš kiekvieną suvažiavimą, kad organizatoriai dar turėtų laiko pagalvoti apie galimus programoje nenumatytus dalykus.

Nedristama čia plačiau kalbėti apie perdidelį, besaikį svajalų vartojimą ne tik alkoholio, bet ir "vaistažolių", ne vien tabako rūkymą. . . Atvyks ir tokių individų, kuriems terūpės tik, atleiskite, "fun and social activity". Tokių suajelė kartais gali turėti pastebimą įtaką daugumai, kuri atvažiuoja rimtam darbui, moka atskirti pramoginį momentą nuo betikslio išdykavimo.

Kaip būtų puiku, jei šie lyg ir įspėjimo žodžiai būtų visai nereikalingi, tvirtai tikint, kad žvalus ir budrus mūsų studentiškas jaunimas pilnai pateisins savo tėvų ir visos lietuviškosios visuomenės viltis.

Teneužsiima mūsų jaunieji už tuos kelis, lyg ir aštresnius sakinius, kurie nėra nei išsagalvoti, nei iš piršto išlaužti. Mums visiems nėra vistik, koks yra ir bus lietuviškasis jaunimas, kaip jis elgsis. Dėl to kyla vyresniųjų rūpestis, kaip kada gal ir kiek perdidelis jaudinimasis. Nebūtina tuoj pat pradėti įsikišti generacijų skirtumo (jis yra iki tam tikro laipsnio). Juk tiek vyresnieji, tiek jaunesnieji sudaro vieną ir tą pačią lietuvišką visuomenę su pareigomis ir derama atsakomybe.

"Pabudimas" Toronte

Mums ypač gali būti įdomus baltiečių dramų festivalis (žiūr. skelbimą "T2" 10 psl.), kuriame bus vaidinama Antano Skėmos (1911-1961) drama "Pabudimas" ("The Awakening"), parašyta 1956 m. Tai augšto lygio avangardinis veikalas. Jame vaizduojami įkalbinimai ir politiniai tardymai Lietuvoje 1941 m. sovietų okupacijos metu. Šis pastatymas anglų kalba yra pirmasis S. Amerikoje.

Drama vyksta sovietų kalėjime. Nuostabu, kaip 3-jų veiksmų dramoje, vos penkiems veikėjams dalyvaujant, klausytojas yra pagaunamas nuo pirmų žodžių. Įtampa tęsiasi be jokio atlydžio iki kulminacinės pabaigos, kai žmogaus gyvenimas prieina prie galutinio, paskutinio sprogo — mirties.

Neišvengiamos mirties artėjimo akivaizdoje žmogus nusimeta visas kaukes, ar jis būtų tardomas, ar tardantis.

VI. Š.

Premija rašytojams

Lietuvių Bendruomenės 1981 metų literatūros \$3000 premija už grožinę literatūrą

Lietuvių Bendruomenės literatūros premija (3000 dol.), 1980 m. įsteigta JAV LB kultūros tarybos, krašto valdybai pritarus ir pasiražėjęs finansuoti, 1981 m. bus skiriama už grožinę lietuvių išvijos kūrybą. Premijos sąlygos sutartos su Lietuvių Rašytojų Draugijos valdyba.

1. Premija skiriama, atsižvelgiant tik į svarstomojo kūrinio meninę vertę. Jei nebūtų gauta premijuotino lygio veikalas, vertinimo komisija pasiūlys kultūros tarybai tris išvijos rašytojus, premijuotinus už bendrąjį įnašą į grožinę lietuvių literatūrą. Vienam iš jų kultūros taryba skirtų 1981 m. premiją, susitarusi su vertintojų komisija.

2. Lygiomis teisėmis su spausdintaisiais veikalais premijuotini ir rankraščiai.

3. Premijai veikalas atsiųsti paskutinė data — gruodžio 31 d.

4. 1981 m. Lietuvių Bendruomenės literatūros premijos vertintojų komisiją sudarys kultūros taryba, susitarusi su Lietuvių Rašytojų Draugijos valdyba. Komisijos sudėtis bus greitai laiku paskelbta.

PASTABA. Įsidėmėtini premijos sąlygų pakeitimai. Sutar-ta, kad dvejus metus iš eilės premija bus skiriama tik už grožinę literatūrą, o trečiuosius (1982 m.) — tik už liuanistinės tematikos humanitarinio turinio mokslo veikalus arba esaistinių straipsnių rinkinius. Premijos siekiantieji mokslo veikalai galės būti arba lietuvių, arba anglų kalba parašyti.

PREMIJOS TAISYKLĖS

1. Premijos siekiantieji kūriniai siunčiami kultūros tarybai jos vicepirmininko adresu: Viktoras Mariūnas, 1994 Beverly Hills Drive, Richmond Hts., Ohio 44143, USA. Tel. (1-216) 481-4534. Apie gautas siuntas bus pranešta siuntėjams. Už paštuose užkliuvusias ar dingusias siuntas kultūros taryba neatsako. Jų įieškojimu rūpinasi patys siuntėjai.

2. Spausdintieji kūriniai turi būti pažymėti 1981 m. data. Tačiau, kai kūrinys pažymėtas 1980 m. data, o į rinką atėjo tik 1981 m., tai jis bus laikomas 1981 m. kūriniu. Visi rankraščiai bus laikomi 1981 metų kūrinių.

3. Kiekvieno rankraščio pakanka atsiųsti po vieną nuorašą, bet kiekvieno spausdinto kūrinio siunčiama po penkis knygas. Jos siuntėjams nebus grąžinamos.

Pageidautina, kad rankraščiai kūrinių būtų parašyti mašinėle. Tačiau bus priimti ir lengvai išskaitomi ranka rašyti kūriniai.

5. Prie kiekvieno kūrinio pridedamas lydraštis su autoriaus vardu-pavarde, adresu ir telefono numeriu. Dalyvavimas varžybose dėl premijos yra viešas aktas.

Premiją laimėjusio rankraščio autorius galės tartis su kultūros taryba dėl jo išleidimo arba pats susirasti leidėją.

JAV LB kultūros taryba 1981 m. spalio mėn. 8 d.

ONA RAZUTIENĖ, jaunimo ansamblio "Spindulys" vadovė, 25-toje jaunimo šventėje Los Angeles mieste diriguoja jungtiniam vaikų ir jaunimo chorui

"Jei moki geriau, ateik ir dirbk"

Graziai įvertinta Ona Razutienė, uoliai dirbanti su jaunimu

J. KUPRIONIS

LOS ANGELES, CALIFORNIA. Š.m. spalio 3 d. vakare losangeliečiai turėjo ypatingą parengimą. Jie pagerbė vieną savo kolonijos narę, kurios pasižymėjimui ir išstvermingumui retai kas gali prilygti. Ji ne kokia žvaigždė-artistė ar rašytoja, prakalbų sakytoja, o darbščioji bitelė — mokytoja, patriotė visuomenininkė, jaunimo organizatorė. Pamėgimą veikti su jaunimu ji įsisavino Lietuvoje, kur mokytojavo 18 metų. Kai 1949 m. ji su šeima atvyko į Kaliforniją, Los Angelėje kūrėsi lietuvių kolonija. Čia ji savo patyrimui ir palinkimams rado platų dirvą, tikriau sakant, ji pati tą dirvą kūrė ir plėtė. Eme mokytojauti šeštadieninę mokyklą. Nepasitenkino vien klases darbu, bet moko jaunimą dainuoti ir šokti tautinius šokus. Jaunimui tai patiko, ir grupė vis augo, didejo, sudarė jaunimo ansamblių, pasivadinusį "Spinduliu".

Dabar jame yra per 200 narių, pradedant mažyčiais, baigiant jau usus auginančiais. Šiandien, po 32 metų veiklos, Los Angelėje priaugę šios kartos jaunimo gretose retai terasi tipti, kuris nebūtų buvęs šio ansamblio dalyviu.

Tai neįkainojamai vertingas darbas, dirbamas be pertraukos. Tal-kina keletas vyresniųjų, o pastaruojau laiku jau eilė jaunųjų, įgijusių patyrimą, imasi padėti, įskaitant ir pačios ansamblio vedėjos O. Razutienės asmenyje. Los Angelėje taip visi žino, kad Razutienė klūčių nėra. Tu gali sau kalbėti ką nori, o ji dirba. Jei tu jai ką negero pasakysi, gausi atsakymą: "Jei moki geriau, ateik ir dirbk". Ir taip priekabių įieškantiems nebelineka kas sakyti, nes tokie dirbti nenori, bet laiko save kompetentingais kitus peikti ir mokyti.

Šis ansamblis atlieka keleriopai svarbų uždavinį. Pirmiausia jis sukuria kone visą čia-esantį jaunimą, juos suartina, ugdo lietuvišką dvasią. Antra, pačiai Los Angeles kolonijai yra kultūrinė pajėga. Jie rengia šaunias dainų ir tautinių šokių šventes, dainuoja ir šoka įvairiuose parengimuose, visą koloniją atjaunina. Be to, jie gan dažnai būna kviečiami ir kitataučiams pademonstruoti lietuvišką meną.

Toks atsidėjimas Razutienė, padaro išskirtinį nuopelną asmeniui. Ji yra giliai sąmoninga patriotė, suprantą, kad lietuviai neturi blaškytis, o burtis į stiprų lietuvišką junginį. Dėlto ji visą savo veiklą sieja su Lietuvių Bendruomenės vardu. Ir ji pati jau 25 metus iš eilės yra LB Los Angeles apylinkės valdyboje. Kai nevienu nuo tokių pareigų atsisakinėja, tai Razutienė klausimas nekyla — jei reikia, ji eina.

Čia dar pažymėtinas ir toks momentas. Kone kiekvienas, kuris imasi kokio nors visuomeninio darbo, susilaukia vienokių ar kitokių priekabių. Kitokį pavyzdį turime O. Razutienės asmenyje. Los Angelėje taip visi žino, kad Razutienė klūčių nėra. Tu gali sau kalbėti ką nori, o ji dirba. Jei tu jai ką negero pasakysi, gausi atsakymą: "Jei moki geriau, ateik ir dirbk". Ir taip priekabių įieškantiems nebelineka kas sakyti, nes tokie dirbti nenori, bet laiko save kompetentingais kitus peikti ir mokyti.

Nors visuomeninės veiklos darbas dažnai būna nedekingas, bet, dirbant su pasiaukojimu pozityviai, jis tampa žmonių giliai įvertintas. Kai LB Los Angeles apylinkės vadovybė ėmėsi iniciatyvos suruošti O. Razutienės pegerbimą, tai nors bilietų kaina buvo po \$15, parapijos salė, turinti 300 vietų (sodinant prie stalų po 10), negalėjo visų sutalpinti. Tokia spūstis pagerbti asmenį vargiai čia kada yra buvusi. Rengejų komiteto vardu susirinkusius pasveikino apylinkės pirm. D. Vizgirdienė, programą pranešė LB vakarų apyg. pirm. R. Dabšys.

Jau nuo mokyklos laikų su O. Razutienė bendraujanti A. Bajalienė priminė praeitį. Plati programa buvo sudaryta iš montažo, kuris apėmė O. R. veiklą atskirais dešimtmečiais. Eiles kalbėtojų pasakojimai buvo paryškinti dainomis, šokiais ir dviem proektoriais rodomais vaizdais iš O. Razutienės ir jos šeimos gyvenimo, jos vadovaujamo ansamblio veiklos, gastrolių po Europą ir pačios Razutienės su dukra apsilankymo Lietuvoje. Po meninės programos ėjo gausūs sveikinimai: konsulo V. Čekausko, klebono prel. J. Kučingio ir kt. Parengimas buvo banketo pobūdžio, tad dalyviai buvo pavaisinti ir pasišokę.

Žvelgiant į visą tai, matyti, kad nuosirdus, pozityvus darbas yra įvertinimas visuomenės, kuri pajėgia suprasti ir įvertinti dirbančius. Tai mus labiau suartina ir stiprina.

Naujas veidas dailėje

Dail. Arvydo Algmino paveikslų paroda Toronte š. m. spalio 24-25 dienomis

DAIL. DAGYS

Dailininkas-tapytojas Arvydas Algminas torontiečiams, atrodo, nebuvo žinomas iki šiol. Jis yra pusamžis vyras, gimęs 1933 m. Klaipėdoje. Studijavo tapybą su pertraukomis Čikagos meno akademijoje 1957-58 m., tęsė studijas 1968-69 m. Tame tarpe dirbo komercinio meno srityje. Taigi jis yra tikrai pasirusęs dailininkas. Dėl jo tinkamo pasirusimo ar dėl gabumo, ar dėl laimės jis buvo pakviestas dėstyti meną Čikagos meno akademijoje.

A. Algminas yra jau subrendęs dailininkas. Čia atvežtieji darbai rodo, kad jis yra savarankiškas, originalus, kad jis neklaidžioja kitų dailininkų — senesnių ar šiuolaikinių šešėliuose. Paprastai to nesugeba išvengti nė vienas senesnių ar jaunesnių mūsų dailininkų. Gal todėl jis drąsiai žengia gana originaliu kūrybos keliu, kad turi plačius plėkšius, turtingą fantaziją. Kaikuriuose darbuose tai gal net per daug gausiai yra rodoma. Kartais dailininkas privalo tą laisvai plasnajantį fantazijos "paukštį" kiek nuraminti. Juk pergausį minčių reikšimas paveikluose nėra di-

delė vertybė. Tai vargina ir ap-sunkina pasigėrėjimą jais. Didžiai vertingas kūrinys yra tas, kurio kalba yra paprasta ir aiški. Šiai minčiai artimas yra dail. Algmino kūrinys "Vienišas arklys" plačiame lauke. Jis jautriai yra apgyvendintas aplinkos ore (atmosfera). Šis arklys ir kitų paveikslų žmonių figūros rodo, kad autorius sugeba piešti, kad jis suvaldo sunkiai pasiduodančias gyvosios gamtos formas. Tik retkarčiais detalėse žmonių figūrų judesiai nevisai sklandūs, bet to tik pas M. Angelą negalima pastebėti.

Ivairiais pagrindais remdamiesi, dailininkai komponuoja savo darbus — trikampiskai, simetriškai, apskritimais. Algminas komponuoja lyg viesulo sūkurius, keliančius viską augstyn. Tai originalus jo bruožas. Jis dirba kitaip, negu dabartiniai beveidžiai dailininkai. Jis labai rūpestingai išstudijuoja kiekvieną kampą, viską išdailina. Jo spalvos švarios, technika drąsi ir jaudi. Jaučiama meno kultūra. Algmino kompozicijose vyrauja mistika, išreiškiama realistiškai pavaizduotais simboliais. O tai kiekvienas žiūrovas turi suprasti ir priimti pagal savo būdą. Šių dienų abstraktistams jis bus svetimas.

Gintaro paroda universitete

Lašas gintaro nuo verkiandio medžio
Nukrito staigiai
Ir apgaubė skruzdę tą mažą
niekiną vabzdį.
Ir bevertę skruzdę
Tapo brangmeniu. . .

(MARIAL, senosios Romos poetas)

Retas kuris, pamatęs gintarą, nesusižavi jo grožiu, skaidria medaus spalva, nesistebi milijoninių metų senumo vabzdžiais jame. Reta lietuve nemėgsta pasipuosti gintaro karoliais ir dėl to neveltui vadina jį "lietuviškuoju auksu". Deja, mažai žinome apie jį. Kaip jis atsirado? Iš ko susideda? Kodėl daugiausia

tik Baltijos pakraščiuose užtinkamas? Ar žinome, kad gintaras yra senesnis už Aliaskos auksą ir už Europos kalnynus, kad nėra pasaulyje vienuodų dviejų gintaro gabalų, kad gražioji Elena iš Trojos puošėsi gintarais, kad senovės graikai gintarą vadino "elektron" ir iš to kilo elektros pavadinimas, kad iš jame randamų įglaudų mokslininkai sprendžia apie to meto fauną ir florą, kad gintaras nesiojamas kaip amuletas nuo kokiūsiu ir kitų gerklės ligų? Net ir šiais laikais alyva, išgauta iš gintaro yra naudojama medicinoje vaikų konvulsijoms raminti.

Parodyti gintaro grožį, atsakyti į jo atsiradimo klausimus bei iškelti jo vertybes ir savybes Toronte universitete rengiama gintaro paroda, kurioje bus išstatyti ne tik privačių asmenų, bet ir Karališkojo Ontario Muzėjaus (ROM) Baltijos pajūrio gintaro gabalai. Paroda vyks Roberts bibliotekoje, I-me augšte, 130 St. George St., lapkričio 11-29 d. d. Ją galima lankyti savaitės dienomis nuo 8.30 v.r. ligi vidurnakčio, šeštadieniais — nuo 9 v.r. ligi 5 v.p.p., o sekmadieniais — nuo 1 v.p.p. ligi 10 v.v. Įėjimas nemokamas.

Paroda rengiama ryšiumi su Baltiečių Dienomis Toronte universitete. Lapkričio mėn. jame vyks baltiečių teatro festivalis, simpoziumai, paskaitos. Lapkričio 29 d. Hart House bus senosios baltiečių muzikos koncertas. Lapkričio 27 d. Town Hall, Innis College, 2 Sussex Ave., 7.30 v.v. Joan Todd iš San Jose State University, California, skaitys paskaitą apie Baltijos pajūrio gintarą. Po to latvie Vaira Vikis-Freibergs kalbės apie gintarą latvių tautosakoje. Bus ir priėmimas. Įėjimas — \$7, studentams, pensininkams — \$5.

Tikimasi didelio susidomėjimo paroda ir paskaitomis ne tik iš kanadiečių puses, bet ir iš pačių baltiečių, kuriems gintaras yra toks savitas pasididžiavimas. M. V.

AUGAME DRAUGE

Kanadiečiai. Jie ateina iš Kanados sričių. Jie gyvena ir auga drauge kaip išdidūs nuostabaus krašto piliečiai.

Prieš dešimt metų vyriausybė formaliai pripažino kultūrinį šio didžio mūsų krašto įvairumą, kai paskelbė daugiakultūrę politiką. Tai buvo naujas įsipareigojimas augančiam reiškinui ir stiprinimas sugyvenimo tarp daugelio kultūrų, formavusių mūsų valstybę.

Mūsų įsipareigojimas daugiakultūriškumui desimtoje metinėse yra stipresnis nei betkada. O rytoj jis bus dar didesnis. Tad šveskime drauge praeitį, dabartį ir ateitį, tokią ateitį, kuri ir toliau skatins mus į geresnį savęs bei mūsų krašto supratimą... gyvenant drauge.

GROWING TOGETHER
ANNIVERSARY

ANNIVERSAIRE
S'ÉPANOUIR ENSEMBLE

Canada

Minister of State
Multiculturalism

Ministre d'État
Multiculturalisme

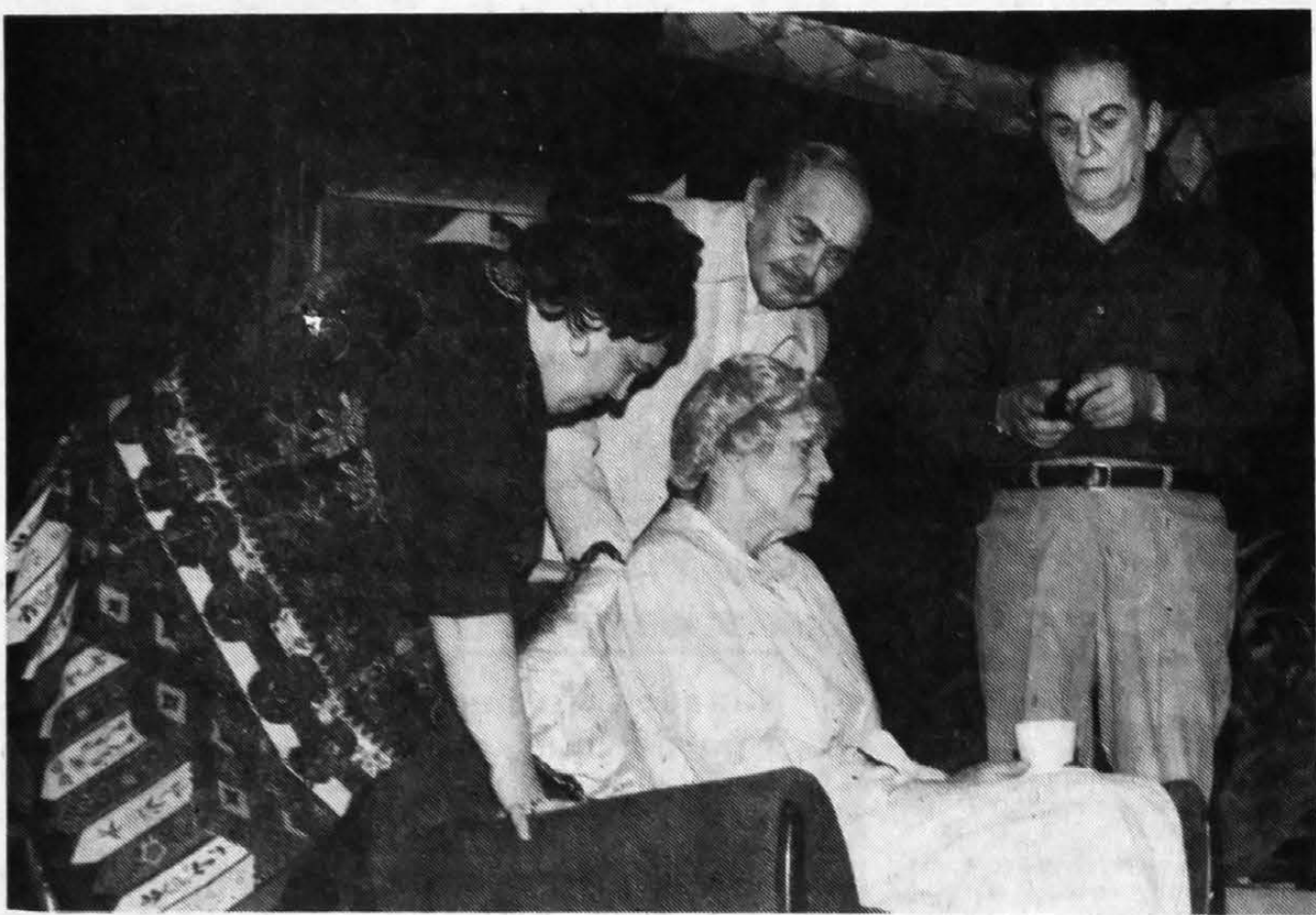
Turner & Porter laidotuvių namai

436 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario
Tel. 533-7954

Turner & Porter

Hamiltoniško „Aukuro“ aktoriai B. Pūkelevičiūtės išdaigoje „Antroji Salomėja painiavose“. Iš kairės: režisėrė ir aktorė E. Dauguvietė-Kudabienė, M. Kalvaitienė, V. Slekyš, K. Bungarda. Nuotr. B. Tarvydo

Kušnerio veikalas ir trūkumai

Atsiliepiant | dr. J. Jakšto straipsnį „Tėviškės Žiburių“ 29-32 nr.

VINCAS ŽEMAITIS

1. Tikrai buvo man malonu išgirsti romėno Terencijaus posakį „Habent sua fata libelli“, kad ne tik žmonės, bet ir knygos turi savo likimą. Šią mintį gana plačiai paličiau 1979 m. balandžio mėnesį savo paskaitoje Kušnerio knygos sutiktuose (žr. „Žmogus ir knyga likimo lemtyje“, Naujienos, 1979. XI. 5-12, nr. 257-263).

Iš tiesų, kas gi galutinai paskatino ir padėjo mums anksčiau niekad negirdėtam rusų etnologui sunkiose to meto sąlygose šią knygą parašyti? Kodėl po 20 metų ji pasiekė mane ir sukėlė man bei mano kolegoms tokį gyvą norą bent su Mažąja Lietuvą liečiančią dalimi supažindinti mūsų visuomenę? Kaip galėjo pasisekti surasti tokiame darbe tinkamą vertėją, net 6 specialistus-redaktorius ir kompetentingą angliškų santraukų paruošėją, nekalbant jau apie panašius darbus taip sunkiai surandamas lėšas? Nežinau, kad į šiuos ar panašius klausimus, paneigiant Dievo Apvaizdą, būtų kam nors kada nors įmanoma pilnai ir galutinai atsakyti.

Istoriko Vinco Trumpos nuomone, P. I. Kušneris buvo aktyvus revoliucionierius, domėjis kolūkiečių šeimomis ir nei archeologijos, nei istorijos, nei kalbotyros nestudijavęs („Draugas“, 1979. VI. 9, nr. 134/23). Dr. Povilo Reklaičio tvirtinimu, jis esąs kerštingas nemokša, plagiatorius, kompromituojąs sovietų mokslą. Dr. J. Jakštas sako, kad prof. Povilas I. Kušneris yra „didelės erudicijos mokslininkas“, „žymus etnologas“ ir „plačiai išsimokslinęs istorikas“. Pirmoji knygos dalis (gal tik „nevisai tinkamai pavadinta“) jam priimtina be mažiausio prieštarijo.

Po tokio įvertinimo to paties autoriaus ir tos pačios knygos gerokai didesnę antroji dalis iš dr. Jakšto nebesulaukia nė vieno gero žodžio. Šis roto išsilavinimo autorius, „pagrindiniai susipažinęs su etnologinėmis problemomis visuose Europos kraštuose“, „kritiškos galvos mokslininkas“, knygą įpusėjęs staiga (pagal J. J.) „nukrypsta nuo mokslininko pašaukimo“ ir tampa „tik propagandininku-politiku“, paversdamas visą savo tolimesnį darbą „žymių trūkumų“ grandine!

Ar tai gali būti tiesa? Ir čia tenka suabejoti ne tiek P. I. Kušnerio, kiek paties dr. Jakšto kaikiurimis išvadomis. Pvz. jis rašo: „Kaikurie (kurie? V. Z.) mūsų istorikai, susižavėję antra dalimi, nepastebėjo (pabr. V. Z.) aiškios politinės Kušnerio tendencijos“ Nejaugi? Gal greičiau veikalo visumos vertę matydami jai nepriskyrė tokios ypatingos ir nepaprastos reikšmės? Ir gal ši „politinė Kušnerio tendencija“ nebuvo jau taip aiškiai „politinė“, kaip dr. Jakštas norėtų matyti? Kam jau kam, bet sovietų politikai ši knyga tikrai nepasitarnauja!

Sąmoningų ar nesąmoningų, įvairaus laipsnio bei rūšies tendencijų, siauro ar planingai apriboto akiračio problema yra gerai žinoma ir dažnai sutinkama mokslinėje literatūroje. Žymus angli istorikas-pedagogas Arnoldas Toynbee sako: „Visa istorija yra parašyta pagal iš anksto susidarytą (prejudicę) nuomonę... Jei Biblija būtų bu-

vusi parašyta filistinų ar finikių, matytumėt kokia ji būtų skirtinga...“ (žr. 1971. I. 2 „Draugo“ kult. priedą). Todėl tad ir save prūsų laikantis Henrichas Gerlachas vėliausioje (1978) prūsų likimo istorijoje rašo: „Pagaliau atėjo laikas, kad istorija nebebūtų rašoma tikrai nugalėtojų, bet ir tų, kurie buvo nugalėti. Indėnų istorija — indėnų. Ir senųjų prūsų — ne vokiečių, lenkų ar rusų, bet tikro prūsų“ (Nur der Name bliebt, 252; plg. t. p. V. Žemaitis Mažoji Lietuva ir mes, 86). Tegalutume pridėti: „Lietuvių istorija — gyvai su savaisiais suaugusio, savuosius giliai gerbiančio ir mylinčio — lietuvių!“ (N. B. „Lietuvių istorija“ ir „Lietuvos istorija“ nėra tas pats).

Ar yra galima dr. Jakšto minima tendencija taip aiškiai išsakyti ir taip lengvai priimti patiam Kušneriui? Nėra reikalo ji visur teisinti, bet nėra būtino reikalo kiekvieną jo pasisakymą priimti tikrai vienai ar pačia paviršutine prasme. Taip pvz. argi sakiny: „Sovietų Sąjungos, dirbančiųjų tėvynės, veiksminga pagalba išgelbėjo tautą (ilgaamžes, jas visai ištautinti grėsusias, priespaudą patyrusias) tautas nuo pražūties“ būtinai turi būti sovietų politikos grymas ir augstinimas? Didelio išsilavinimo asmens lūpose, kuris puikiai žinojo ir Stalina planus, ir tai, kas įvyko Mažąją Lietuvą, tų ir greičiau kiek pridengtas, bet labai aštrus sarkazmas „dirbančiųjų tėvynės“ vadų adresu ir kartu taiklus kirtis jų nuolatiniams nerūsikių gyventojų ištautinimo kėslams (etnologai ir etnografai niekad nebuvo sovietų valdžios labai mėgstami).

Kartu turėtume neužmiršti, kad, prieš pasirašant leidimą, spausdinti, Kušnerio rankraštis turėjo dar pereiti eilę kitų rankų. Jį perskaitė ne tik už jo galutinę redakciją „savo kailių“ atsakingas sovietų istorijos žinovas dr. S. A. Tokarevas, bet ir akademijos darbas sekė patsamdyti politruokai. Sunku tikėti, kad („savo pašaukimui pateisinti“) bent šie paskutiniai nebūtų pareikalavę iš autoriaus nė vienos, to momento partijos politikai reikalingos, pataisos ar bent su mokslu nieko bendro neturinčios, bet „tikram marksistui-stalinistui“ priderančios „puošmenos“. Tenka tik stebėtis, kad tokių „puošmenų“ ne daug ir kad jos visai neličia veikalo esmės.

2. Pradėdamas antrąją, pagrindinę savo recenzijos dalį, dr. Jakštas dar kartą pabrėžia, kad Kušneris „buvo didelis mokslininkas etnologas“ ir jį iš anksto teisinga už tą patį dalyką, už kurį kiek toliau pradės kaltinti. Savaimė aišku, Kušneris, nebūdamas baltistas, turėjo remtis kitais autoriais, kaip ir tie kiti dar kitais. Kiekvienas mokslininkas naudoja įvairius, tiesioginius ir netiesioginius šaltinius. Vienus iš jų vertina, kitus atmeta, į trečius visai nekreipia dėmesio, kartais remdamasis savo paties patirtimi, kartais tik pakartodamas kitų gerą ar blogą nuomonę. Juk ir pats dr. Jakštas vargu ar kalba apie savo asmeninę nuomonę, sakydamas: „Istorikams gerai žinoma, kad J. Voigtas buvo istorikas romantikas“ (žr. Tiesa, kad jis labai idealizavo riterius ir jų

tikėjimą, bet žodis „romantikas“ nėra per daug tiksliai mokslinė specifika. Visai panašiai juk „visiems yra žinoma“, kad Prūsų Mokslo Akademijos narys, istorikas A. Kotzebue buvo poetas ir kartu (!) šaltas racionalistas, „apsmeižęs viską, kas gera ir kilnu“ (Th. von Schoen). Mat jis vokiečių ordino aštriai ir taikliai kritikavo. Vargšas S. Grunau tiems patiem „visiems“ tebuvo fanatiškas katalikas, melagis ir garbetroška, o didžiulis ir vertingas M. Praetorius istorinis-etnografinis veikalas (Preussische Schaubuehne, 1690), „diskredituotas“ dėl autorių perėjimo į katalikybę, tebėra neatspausdintas iki šios dienos... Žinoma, dar ir todėl, kad autorius buvo lietuvis (kun. J. Brekūno vaikaitis).

3. Kritikuodamas Kušnerio knygos archeologinį skyrių, dr. Jakštas autoriui prikiša nurodymų stoka. Čia primintina, kad mokslo darbų dokumentavimas įvairuoja. Vieni autoriai (ypač vokiečiai) perkrauna savo straipsnius citatomis, nuorodomis, išnašomis ir didžiuliais, net savo pačių niekad nematytais literatūros sąrašais; kiti tik nurodo faktinai panaudotą literatūrą savo darbų gale. Treti patitenkina vos viena kita reikšminga pavardė ar citata pačiame tekste. Jų darbai neretai būna didesnės mokslinės vertės už pirmųjų.

Kalbant apie Kušnerio „ne-nurodymą“, kokie autoriai ir kokiuose veikaluose skelbė apie prūsų XIII š. „išmirimą“ bei po to vykusį „senos germanų kultūros atkūrimą“, pasakytina, kad tokių ir panašių „moksline“ teigimų po I D. karo vokiečių valdžios „leistoje“ ir finansuotoje literatūroje yra tiek daug, kad su ja „bent kiek susipažinęs skaitytojas“ jokių įtarimų neturės. Stai kad ir prof. dr. Dietrich Schaefer „Osteuropa und wir Deutschen“ (Rytų Europa ir mes vokiečiai, Berlin 1924, p. 33): „Das alte Preussen ist das Land von der Weichsel bis zur Memel. Seine Bewohner sind kein Zeilen wohnen. In aeltesten Zeiten wohl Germanen...“ (Senoji Prūsija yra kraštas nuo Vislos iki Nemuno. Jo gyventojai niekuomet nebuvo slavai, nuo seniausių laikų aiškiai germanai...). Lietuvių vardą paminėti jis bijo, žemaičius vadina ne, kaip vokiškai įprasta, „Schamaiten“, bet slaviskai „Schmuden“, kuršius, kartu su lyviais, priskiria mongolams... (plg. „Mažoji Lietuva ir mes“ 23-31 psl.).

Archeologinį Kušnerio knygos skyrių tikrino-redagavo prof. dr. J. Puzinas. Baigęs studijas Heidelberge, jis labai gerai žinojo senas ir naujesnes vokiečių archeologines teorijas ir, jei būtų ką nors rimtai netikslaus rašęs, būtų išnašose ar skyriaus pabaigoje pažymėjęs. Matyt, ir jis pastebėjo, kad Stalinas nebuvo dr. Jakšto minimos citatos autorius, nes, vertimą tikrindamas, jis šioje vietoje Stalino vardą išbraukė.

Savo straipsnio gale J. J. cituoja Puzino 1973 m. laišką, kuriame jis išreiškia savo nuomonę apie Kušnerio knygą. Patikrintą ir pataisytą tekstą 1976 m. man grąžindamas (jį įvertino žymiai pozityviau (žr. „Mažoji Lietuva ir mes“, p. 33).

(Bus daugiau)

Nuo Vilniaus iki aukuriečių

Hamiltono „Aukuras“ Bostone su B. Pūkelevičiūtės 3 veiksmų išdaiga „Antroji Salomėja painiavose“

ST. SANTVARAS

Teatro meno šaknys, kaip kultūros istorija liudija, yra labai senos ir gilios. Jos subrandino įvairių stilių ir polėkių teatrą, gaiviom ugnim spinduliuojantį ir mūsų dienoms.

Tariama, kad Europoj XVII amžius buvo teatrališkiausias. XVI-tame, o paskui ir XVII a., kaip žinoma, išsižiebė ir lietuvių tautos savaiminga teatrinė tradicija, ypač stipriai suliepsnojusi mokykliniam Vilniaus universiteto teatre. Tam teatrui dramoms veikalus rašė arba patys lietuviai, arba su lietuvių tauta ir jos kultūra sutapę universiteto bei jo kolegijų profesoriai (žinoma, ano meto tarptautinė lotynų kalba), tas dramas vaidino įvairių luomų lietuviai jaunuoliai. Šiandien jau žinoma, kad Vilniaus universiteto teatras, nors ir turėjo sąsają su mokykliniais anų dienų Europos teatrais, nestokojo ir savaimingų teatrinio meno bruožų.

Deja, tas lietuvių teatro istorijos laikotarpis dar vis tebėra gan juodas laukas. Okupuotoje Lietuvoje, kur gal ir šaltinių atsirastų to pobūdžio darbam, tuo tarpu apie mokyklinį Lietuvos teatrą tekalbama prabėgom ir gan lakoniškai. Čia, matyt, Maskvos politikai yra nepatogios ir nenaudingos kaikiurios datos, o taip pat ir kaikiurie mūsų kultūrinio laimėjimų faktai.

V. Zaborskaitė, kaip ji pati sako. 1981 m. paskelbė kuklią studiją, pavadintą tokiu vardu: „Prie Lietuvos teatro ištakų“. Tos studijos pratarėje (5 psl.) apie Vilniaus universiteto teatrą ji taip kalba: „... daugelyje mokyklinių dramų aukštintamas švietimas ir mokslas, iškeliamos humanistinės ir pilietinės vertybės — teisingumas, dėkingumas, nesavanaudiškumas, pagarba tėvams ir mokytojams, valstybės ir visuomenės interesų branginimas, smerkiamas žiaurumas ir egoizmas, girtavimas ir lėbavimas, lingvinystė ir pasipūtumas. Mokykliniai vaidinimai ugdė visuomenės teatrinę kultūrą, ruošė dirvą įvairioms saviveiklinio teatro formoms, taip pat profesiniam teatrui“. Ir toliau, jau pačio studijos (13 psl.), V. Zaborskaitė rašo: „I Vilnių, Didžiosios Kunigaikštystės centrą, magnatai atveždavo savo dvarų teatrus — ir Vilnius pasidarydavo tikru teatro ir muzikos miestu“. „Mokyklinio teatro vieta jame buvo savita ir reikšminga. Jis buvo vienintelis, kuris veikė ne epizodiškai, o be pertraukos daugiau kaip du šimtus metų“.

Lietuvių išievyti dramų teatras, be abejonės, yra saviveiklinis — kitokio nepajėgėms įkurti. Bet ir to mūsų teatro siekiai ar nesusišaukia su Vilniaus universiteto mokyklinio teatro siekais? Ar mūsų aktoriai ir jų vadovaujami vaidybos meno mylėtojai neugdė teatrinės kultūros, ar jie nededa pamatų profesiniam teatrui, nors to teatro sąvonei?

Hamiltono lietuvių dramų teatras „Aukuras“, jo steigėja, režisėrė, aktorė, jo motina Elena Dauguvietė-Kudabienė, o taip pat ir visi „Aukuro“ dalyviai, teatrinę veiklą ištverė jau ilgus metus, ar nenusipelnė mūsų pagarbos ir dėkingumo? Atrodo, kad „Aukuro“ ištvermė yra jo pažanga ir jo meniniai laimėjimai.

Bostone lietuvių radijo valandos „Laisvės varpo“ vedėjas Petras Viščinis š. m. spalio 4 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių Dr-jos III a. salėje surengė 44 kultūrinį vakarą. Hamiltono „Aukuras“ i šią Atlanto pakrantę atvežė Birutės Pūkelevičiūtės 3-ju veiksmų išdaiga — „Antroji Salomėja painiavose“. Veikalą statė ir režisavo Elena Dauguvietė-Kudabienė. Artimiausi jos padėjėjai — Vida Juozaitytė (rež. padėjėja). Kazys Mikšys (scenos priežiūra). Stasys Ilgūnas (grimas). Dalia Jonikaitė (butaforija). Tie žmonės padarė visa, kad anksčiau, nedėkingoj ir techniškai prastai įrengtoje scenoje B. Pūkelevičiūtės „Salomėja“ suskambėtų pakiliu ir savaimingų vaidinimu.

„Antrosios Salomėjos painiavose“ vaidino du profesionalai aktoriai. Elena Dauguvietytė kūrė buvusią operos žvaigždę Zuzaną Strazdienę, o dr. Alfonsą Levicką — Vitalis Zukauskas. Abu personažai komiško pobūdžio, lyg ir specialiai miniem aktoriui parašyti. Savai-

me aišku, profesionalas aktorius sugeba žodį permesti per rampą ir akustiškai gan kūrė salę, sugeba sukisti ankšto scenonį, kur stinga vietos net ir paprastai mizanscenai. E. Dauguvietytė ir Vit. Zukauskas, kaip sakoma, „buvo savo vietoj“, pasižymėjo vaidybinio talento ir vaidmens apvaldymo technika.

Profesionalų vaidyba buvo ryškus kontrastas kitų veikalo vaidmenų vaidybai. Tačiau vaidinimo vientisumas dėl to nesugriuvo ir nesuiro, nes visi veikėjai buvo gerai išmokę savo roles, gilesnių duobių, kurios neįaukiai sujungtų išdaigos statyma, spektakly nebuvo. Greita E. Dauguvietytės ir Vit. Zukauskos, neabejotinai vaidybos talentais reikšė Marija Kalvaitienė, vaidinusi tą antrąją Salomėją, o taip pat ir Kazys Bungarda, vaidinęs Igną Špoką.

Dar liko nepamirėta daili puokštė jaunų aktorių, kuriuos E. Dauguvietytė-Kudabienė įpynė į „Salomėjos“ statymą. Tai jie ir nuskradino šiu išpušį rašytoja į Vilniaus universiteto mokyklinį teatrą! Ten tik jaunimas vaidino jaunus ir senus, princus ir elgetas, herojus ir niekšus... Kaip miela ir puiku, kad Hamiltono „Aukuras“ turi tokį būrelį teatro meną mylinčių jaunų ir talentingų žmonių! B. Pūkelevičiūtės išdaigoj pasirodė šie jauni vaidintojai: Danutė Kudabaitė vaidino Ermengildą, Dalia Jonikaitė — Vidą Masionytę, Ina Kudabaitė — Aukse, o Alfonsas Stanevičius net du vaidmenis — Mantautą ir Svečią, nes Kęstutis Kalvaitis i Bostoną atvykti negalėjo. Visu vaidyboj nestigo laisvumo ir gimtos scenos meno teisybės. Negalima priekaištų daryti ir jū lietuvių kalbai, net kalbėjimo intonacijose sunku buvo išgirsti svetimos kalbos itaką. Kuris iš jų bus tikras ir didelis aktorius — Kudabaitės, Jonikaitė, Juozaitytė, Kalvaitis ar Stanevičius. Šiandien sunku dar pasakyti. Tačiau tiesa, kad šiuo metu jie yra „Aukuro“ viltis ir turtas.

„Aukuro“ vaidinimo pažiūrėti atėjo gausus pulkas Bostono ir jo apylinkių lietuvių, gal daugiau negu 400 žiūrovų. Tai irgi rodo, kokią magnetą traukė turė dramos teatras ir ta senoji mūsų teatrinio meno tradicija. Aukuriečių vaidinimą palydėjo karšti ir nuoširdūs žiūrovų plodimai. Rengėjai aktorių apdovanojo gėlės žiedu ir vaisėm. Padėka tiem rengėjams, o ypač P. Viščinui, kuris ryžosi Hamiltono lietuvių dramų teatrą į Bostoną pakviesti.

„Aukuro“ vaidinimo pažiūrėti atėjo gausus pulkas Bostono ir jo apylinkių lietuvių, gal daugiau negu 400 žiūrovų. Tai irgi rodo, kokią magnetą traukė turė dramos teatras ir ta senoji mūsų teatrinio meno tradicija. Aukuriečių vaidinimą palydėjo karšti ir nuoširdūs žiūrovų plodimai. Rengėjai aktorių apdovanojo gėlės žiedu ir vaisėm. Padėka tiem rengėjams, o ypač P. Viščinui, kuris ryžosi Hamiltono lietuvių dramų teatrą į Bostoną pakviesti.

„Aukuro“ vaidinimo pažiūrėti atėjo gausus pulkas Bostono ir jo apylinkių lietuvių, gal daugiau negu 400 žiūrovų. Tai irgi rodo, kokią magnetą traukė turė dramos teatras ir ta senoji mūsų teatrinio meno tradicija. Aukuriečių vaidinimą palydėjo karšti ir nuoširdūs žiūrovų plodimai. Rengėjai aktorių apdovanojo gėlės žiedu ir vaisėm. Padėka tiem rengėjams, o ypač P. Viščinui, kuris ryžosi Hamiltono lietuvių dramų teatrą į Bostoną pakviesti.

„Aukuro“ vaidinimo pažiūrėti atėjo gausus pulkas Bostono ir jo apylinkių lietuvių, gal daugiau negu 400 žiūrovų. Tai irgi rodo, kokią magnetą traukė turė dramos teatras ir ta senoji mūsų teatrinio meno tradicija. Aukuriečių vaidinimą palydėjo karšti ir nuoširdūs žiūrovų plodimai. Rengėjai aktorių apdovanojo gėlės žiedu ir vaisėm. Padėka tiem rengėjams, o ypač P. Viščinui, kuris ryžosi Hamiltono lietuvių dramų teatrą į Bostoną pakviesti.

„Aukuro“ vaidinimo pažiūrėti atėjo gausus pulkas Bostono ir jo apylinkių lietuvių, gal daugiau negu 400 žiūrovų. Tai irgi rodo, kokią magnetą traukė turė dramos teatras ir ta senoji mūsų teatrinio meno tradicija. Aukuriečių vaidinimą palydėjo karšti ir nuoširdūs žiūrovų plodimai. Rengėjai aktorių apdovanojo gėlės žiedu ir vaisėm. Padėka tiem rengėjams, o ypač P. Viščinui, kuris ryžosi Hamiltono lietuvių dramų teatrą į Bostoną pakviesti.

„Aukuro“ vaidinimo pažiūrėti atėjo gausus pulkas Bostono ir jo apylinkių lietuvių, gal daugiau negu 400 žiūrovų. Tai irgi rodo, kokią magnetą traukė turė dramos teatras ir ta senoji mūsų teatrinio meno tradicija. Aukuriečių vaidinimą palydėjo karšti ir nuoširdūs žiūrovų plodimai. Rengėjai aktorių apdovanojo gėlės žiedu ir vaisėm. Padėka tiem rengėjams, o ypač P. Viščinui, kuris ryžosi Hamiltono lietuvių dramų teatrą į Bostoną pakviesti.

Dail. Dagio medžio skulptūra „Atsiradau akilgatvyje“

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

KUN. ANTANAS RUBŠYS, profesorius Manhattano kolegijoje, Riverdale, N.Y., yra laimėjęs reginio veikalo premiją už savo „Rakta i Naujajį Testamentą“. Šiuo metu jis baigė rašyti I tomą naujo savo veikalo „Raktas i Senajį Testamentą“. Ir šį jo darbą išleis knygų leidykla „Krikščionis gyvenime“.

BOSTONO LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBO salėje savo tapybos darbų parodą spalio 3-4 d.d. surengė dail. Jonas Rutenis, anksčiau gyvenęs Niujorke, o dabar gyvenantis ir kuriantis Cape Code, Mass. Beveik visi parodai suteikti paveikslai buvo sukurti akriliais dažais. J. Rutenis yra pamėgęs gamtą, bet jos nekopijuoja, stengiasi vadovautis simbolizmu, savo lakia fantazija. Vyrąja tik kuri nors padidinta detale, apsupta įvairių formų, primenančių geles ar medžius. Tai buvo jau dvidešimtoji individuali J. Rutenio paroda.

SOL. KAZYS JAKUTIS, Niujorko bei apylinkių lietuviams gerai pažįstamas baritonas, tarptautinių kompozitorių kūrinių ir keturių VI. Jakubeno dainų koncertą spalio 10 d. turėjo Manhattane, Carnegie Recital Hall salėje. Jo koncertą surengė Norman J. Seaman agentūra, kurios paslaugomis naudojasi žymieji menininkai.

BOSTONO LIETUVIAMS SUSIPAŽINIMĄ su „Draugo“ romano konkursą laimėjęs Jono Vizbaro knyga „Alšėnų kunigaikštystė“ lapkričio 22, sekmadienį, 3 v.p.p., Tautinės Sąjungos Namuose rengia vietinis Lietuvių Moterų Federacijos klubas. Apie premijuotą romaną bei jo autorių kalbės Elena Vasyliūnienė, ištraukas skaitys aktorė Aleksandra Gustaitienė. Pats J. Vizbaras padarys pranešimą tema „Moterys Lietuvos laisvės kovoje“.

ČIKAGOS LIETUVIŲ RADIOJŲ VALANDELE „MARGUTIS“, švenčianti sukurtojo penkiasdešimtąsias metus, savo plataus masto renginiais susilaukė didelio tautiečių dėmesio. Rugėjo 27 d. buvo pagerbtas „Margučio“ įsteigėjas kompoz. A. Vanagaitis specialiu jo kūrinių koncertu, kurin, be vietinių solistų, buvo pakviestas ir D. Viskontienės vadovaujamas mišrus jaunimo choras „Volunge“ iš Toronto. Sukurtuvinis pobūvis su programa, vaizduojančia nueitą „Margučio“ kelį, įvyko spalio 24 d. Dabartinis „Margučio“ vadovas P. Petrūtis yra numatęs dar tris renginius sekančiais metais. Vasario 28 d. Jaunimo Centre įvyks senesniųjų lietuvių ir Kanadą atvykusių smuikinių klubo Atėio ir Reginos Bankų koncertas. Liepos mėnesį planuojama atsiųsti Punksko dainų ir šokių ansamblį „Sūduva“, vadovaujama gimnazijos muzikos mokytoja Antano Šliauzio. Ansamblių sudaro dainininkai, šokėjai ir instrumentalistai. Jų pasiūlyto programoje vyrauja instrumentinė muzika. Tai būtų pirmas Suvalkų trikampio saviveiklinių pasirodymas šiaurės Atlanto. „Sūduvos“ koncertai įvyktų ne tik Čikagoje, kituose JAV miestuose, bet ir Kanados Toronte, kur yra nemažas būrys pusiškai. Ansamblio atsiųstieji vadovauja dr. L. Kriaučiūnas, talkinamas R. Kucienės. Gražų užmojų gal sugriauti politiniai įvykiai Lenkijoje. Spalio mėnesį norima surengti simfoninės muzikos koncertą, kuriame dalyvautų Argentinijoje kylančių smuikinkas Aleksandras Rutkauskas, turintis tik 17 metų amžiaus. Jo koncertu būtų užbaigta aukštesnė „Margučio“ sukaktis.

SOLISTAS VIDMANTAS VALATKA, tenoras, po sėkmingų studijų pas žymų muziką Giber King pradejo koncertuoti JAV publika. Jau sėkmingai koncertavo Lake City mieste, Provo, Brigham Young universitete, „Desert News“ rašo: „Balsas labai jaunatviškos tembro, plaukiantis gerai paremtu kvėpavimu... Lenskio artijoje iš „Eugenio Onegino“ jis pasirodė geriausiame rusų stiliuje, išreikšdamas ilgesį, apgailą ir skausmą.“ Prieš keletą metų V. Valatka dainavo Portlando miesto televizijoje, Wagnerio operoje, „Meistersinger“. Š. m. lapkričio 18 d. jis atliks recitalį Marylhurst kolegijoje, Oregone. Jo koncertai buvo reklamuoti „Musical America 1981-82“, „Portland“, „Encore“, „Oregon“ ir kituose Amerikos meno leidiniuose. Amerikiečių publika ypač mėgsta A. Vanagaitio „Dul-dul-dudėlė“, o muzikos kritikai — A. Karnavičiaus operos „Gražina“ Liutauro arija. 1982 m. solistas V. Valatka dainuos Giuseppe Verdi operoje „Otello“ ir atliks Otello vaidmenį. Su „Portland Rex“ bendrove R. Valatka yra padaręs muzikinių savo balso įrašų plokšteles. Marylhurst kolegijos muzikos dėstytoja Susanna Wallen laisvė „T. Žiburiams“ rašo, kad sol. V. Valatka pasirodė kaip vienas geriausių lietuvių dainininkų, tačiau esąs užmirštas lietuvių bendruomenės. „Visuomet yra tragiška, kai betkuri visuomenė atmeta vieną kurį sąvūją. Tai nuostolinga jai pačiai, bet, to sudaro blogą įspūdį kitatautiems. Kai V. Valatka koncertuoja amerikiečių publika, visuomet susilaukia didelio pasisekimo, ir spauda palankiai rašo apie jo dainavimą. Jis visuomet palankiai sutinkamas amerikiečių publikos. Ji ypač mėgsta lietuvių muziką, kurios sklaidoje jis daug pasidarbavo, nes tai turtingas tradicinis muzikos lobis, dar nepažįstamas plačiai publiškai“.

„Aukuro“ vaidinimo pažiūrėti atėjo gausus pulkas Bostono ir jo apylinkių lietuvių, gal daugiau negu 400 žiūrovų. Tai irgi rodo, kokią magnetą traukė turė dramos teatras ir ta senoji mūsų teatrinio meno tradicija. Aukuriečių vaidinimą palydėjo karšti ir nuoširdūs žiūrovų plodimai. Rengėjai aktorių apdovanojo gėlės žiedu ir vaisėm. Padėka tiem rengėjams, o ypač P. Viščinui, kuris ryžosi Hamiltono lietuvių dramų teatrą į Bostoną pakviesti.

„Aukuro“ vaidinimo pažiūrėti atėjo gausus pulkas Bostono ir jo apylinkių lietuvių, gal daugiau negu 400 žiūrovų. Tai irgi rodo, kokią magnetą traukė turė dramos teatras ir ta senoji mūsų teatrinio meno tradicija. Aukuriečių vaidinimą palydėjo karšti ir nuoširdūs žiūrovų plodimai. Rengėjai aktorių apdovanojo gėlės žiedu ir vaisėm. Padėka tiem rengėjams, o ypač P. Viščinui, kuris ryžosi Hamiltono lietuvių dramų teatrą į Bostoną pakviesti.

„Aukuro“ vaidinimo pažiūrėti atėjo gausus pulkas Bostono ir jo apylinkių lietuvių, gal daugiau negu 400 žiūrovų. Tai irgi rodo, kokią magnetą traukė turė dramos teatras ir ta senoji mūsų teatrinio meno tradicija. Aukuriečių vaidinimą palydėjo karšti ir nuoširdūs žiūrovų plodimai. Rengėjai aktorių apdovanojo gėlės žiedu ir vaisėm. Padėka tiem rengėjams, o ypač P. Viščinui, kuris ryžosi Hamiltono lietuvių dramų teatrą į Bostoną pakviesti.

„Aukuro“ vaidinimo pažiūrėti atėjo gausus pulkas Bostono ir jo apylinkių lietuvių, gal daugiau negu 400 žiūrovų. Tai irgi rodo, kokią magnetą traukė turė dramos teatras ir ta senoji mūsų teatrinio meno tradicija. Aukuriečių vaidinimą palydėjo karšti ir nuoširdūs žiūrovų plodimai. Rengėjai aktorių apdovanojo gėlės žiedu ir vaisėm. Padėka tiem rengėjams, o ypač P. Viščinui, kuris ryžosi Hamiltono lietuvių dramų teatrą į Bostoną pakviesti.

„AUKSINIO RUDENS“ KONCERTUOSE Kijeve dalyvavo prof. S. Sondeckio vadovaujamas kamerinis Lietuvos orkestras, įsijungęs į A. Valdivi kūrybos vakarą su vietiniais solistais ir kameriniu B. Liatošinskio chorą. Simfoninis Vilniaus filharmonijos choras, diriguojamas J. Domarko, viename koncerte atliko G. Sviridovo „Patetinę oratoriją“, kitame — G. Verdi „Requiem“. Šiuose koncertuose orkestrui talkino akademine O. Jurlovo kapela, Vilniaus operos solistai G. Apanavičiūtė, V. Daunoras, rusė sol. J. Gorochovskaja.

CENTRINĖ MASKVOS TELEVIZIJA rodė Vilniaus televizijos rež. J. Janulevičiūtės, dail. G. Klitiaus ir operatoriaus J. Marcinkevičiaus sukurta muzikinį filmą „Žmogaus balsas“. Filmiu buvo panaudota to paties pavadinimo prancūzų kompoz. Francis Poulenc opera, turinti tik vieną veikėją. Tą pagrindinį ir vienintelį vaidmenį atliko Vilniaus operos sopranas Giedrė Kaukaitė-Zebrūnienė.

KAUNO ŽALIAKALNYJE pastatyto kino teatro „Kaunas“ priesalį papuošė matinio graviravimo technika sukurta dail. Jūratės Ušinskaitės veidrodinis vitražas. Jo centrą sudaro saulės skrituliu įjungti Kauno architektūros motyvai, apgaubti r a n k a s susiėmusių jaunuolių ir jaunuolės figūrų, simbolizuojančių Nemuno ir Neris santaką.

VILNIAUS OPEROS SOLISTAI — R. Tumulaukaitė, S. Gizaite ir V. Daunoras su dirigentu V. Viržoniu lankėsi R. Vokietijoje. Jie dalyvavo tradiciniame draugystės koncerte, kuris buvo surengtas muzikiniame Erfurto teatre.

KAUNO PAVEIKSLŲ GALERIJA surengė dailininkės tekstilininkės Anelės Mironaitės kūrybos parodą. Lankytojus šavejo dekoratyviniai jos kilimai, kurių temos susietos su liaudies pasakomis ir dainomis. Buvo ir kitų ainių, sukurty įvairia technika.

MUZA RUBACKYTE, jaunoji leniet pianistė, laimėjo sidabro medalį tarptautiniame F. Liszto ir B. Bartoko pianistų konkurse Budapešte, kur savo jėgas išbandė 40 pianistų iš penkiolikos pasaulio šalių. Vertintojų komisija šį kartą nepaskyrė aukso medalio ir pagrindinio „Grand Prix“ prizo, tačiau visos jo privilegijos teko konkurso laimėtojai M. Rubackytei — gastrolės Vengrijoje, Lenkijoje, Austrijoje ir JAV. Į trečią konkurso ratą pateko šeši pianistai. Antroji vieta buvo pripažinta M. Rubackytei, trečioji prancūzė H. Breson, ketvirtąją — vengrui I. Sekeui ir japonui K. Vatanabei, penktąją — vengrams K. Kis ir O. Hegeduišui. Baigiamame konkurse laimėtojų koncerte M. Rubackyte atliko B. Bartoko „Trečiąjį koncertą fortepijonui ir orkestrui“. Ji yra dėstytoja Vilniaus konservatorijoje, š. m. spalio 20 d. baigusi aspirantūrą Maskvos konservatorijoje. Lapkričio viduryje vilniečių žada pakviesti į konkursą atliktų F. Liszto ir B. Bartoko kūrinių koncertą.

PANEVŽIO DRAMOS TEATRAS šiam sezonui yra numatęs nemažą puošią premjerų. Vėteranas rež. J. Miltnis su dail. A. Mikėnu ruošia amerikiečių dramaturgo E. O'Neillo pjesę „Ilgą kelionę i naktį“. Rež. D. Banionis su G. Karka repetuoja Kazio Sajos tragikomediją „Surdidžės vanduo“. Scenavizduojantis šiam spektakliui sukurs dail. K. Valčiulis, muziką — kompoz. G. Kuprevičius. R. Samulevičiaus pjesės „Erskėtožės rudenį“ pastatymo rūpinasi jaunasis rež. Raimondas Polis. Dailininku yra pakviestas maskvietis B. Mesereras, kompozitorium — B. Kutavičius. Rež. V. Bledis yra pasirinkęs australų dram

R. CHOLKAN & CO. LTD.
REAL ESTATE**DĖMESIO, LIETUVIAI!!!**

- Parduodantiems per mus nuolaida
- Nemokamas nejudomo turto įkainojimas
- Sąžiningas patarnavimas visuose nejudomo turto reikaluose
- Daugiau kaip dvidešimt penkerių metų patirtis

2336 Bloor Street West – Tel. 763-5555**PRANAS KERBERIS**
namų 239-5923**ANTANAS GINIOTIS**
namų 769-9356**Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas**999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414**AKTYVAI — virš 19 milijonų**

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:	
Pirmadieniais 10-3	90 dienų termin. indėlius 18½ %	
Antradieniais 10-3	term. indėlius 6 mėn. 18 %	
Trečiadieniais uždaryta	term. indėlius 1 metų 17 %	
Ketvirtadieniais 10-8	term. indėlius 3 metų 15 %	
Pentadieniais 10-8	pensijų s-tą 16 %	
Šeštadieniais 9-1	spec. taup. s-tą 17 %	
Sekmdieniais 9.30-1	topomą s-tą 11 %	
	depozitų-čekių s-tą 6 %	
	DUODA PASKOLAS:	
	asmenines nuo 20½ %	
	mortgičius nuo 19½ %	

ANAPILYJE skyrius veikia sekmd. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiamas narių gyvybės pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčių už išrašytus čekius bei apmokamas įvairius sąskaitas. **MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽINGAS PATARNAVIMAS**

STEPHAN'S FURS406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai opsiuotai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.**LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ****MARGIS DRUG STORE**

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.

VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS**MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)****PROGRESS****REAL ESTATE LTD.**
REALTOR
1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojamoj nuosavybę visada

Jums sąžiningai patarnaus: **A. Bliūdžius**

Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331**BLOOR AUTORITE GARAGE**296 Brock Avenue
(Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

- * Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical Fitness Certification)
- * Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobiliių mechaniniai taisymai. * Snieglinės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F. GOODRICH, RADIAL ir kt.

Savininkas **FRANK PETITT****PARKSIDE****MEAT MARKET**335 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario Telefonas 535-1258

- Turime lietuviškų skilandžių, sūrų ir kitų maisto gaminių
- Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukli kairėn prie pirmųjų žviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatvę tiesiog į garažą.

- Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus.

Savininkai: **Tom Thompson ir J. Tamošiūnas**Skautės ir skautai Toronto saloje Centre Island, kur pradėjo naują mokslo metų veiklos sezoną
Nuotr. D. Barzdžiūtės**Kanados įvykiai**

(Atkelta iš 1-mo psl.)

atsisakė paskelbti. Sekančią dieną jis betgi prisipažino, kad asmeninė jo pagalba esanti neįmanoma ir patarė laukti naujo biudžeto.

Reguliarus pranešimas apie ekonominę krašto būklę paskelbia 1961 m. įsteigta Kanados konferencijos taryba, sekanti vartotojų nuotais. Tais 1961 m. net 100% vartotojų galvojo, kad jie gali pirkti namus, automobilius, brangius elektrinius įrenginius ir baldus. Šiandien tokių asmenų skaičius jau yra nukritęs iki 7,7%, kai prieš vienerius metus tokių buvo dar 28,5%. Kitais žodžiais tariant, net 92,3% vartotojų dabartinis laikotarpis yra nepalankus tokiems pirkinėjams, nepakeliamas jų kišenei. Su pirkiniių sumažėjimu krinta jų paklausa, prasideda nedarbas gamyklose. Finansinių savo problemų niekaip negali išspręsti nuostolių susilaukusios automobilių gamyklos, beveik visiškai yra sustojusi namų statybos pramonė.

I Montreale uostą vėl atplaukė ekskursinis Lenkijos laivas "Stefan Batory". Kai anksčiau tas laivas lankėsi Montrealyje, politinės globos pasiprašė 57 lenkai. Jiems buvo leista pasilikti vienerius metus, kad per tą laiką būtų galima sutvarkyti imigracijos dokumentus. Šiomet Kanada įsileido jau 8.000 lenkų. Imigracijos ministerio L. Axworthy pranešimu, taisyklių sušvelninimas leis pasilikti 1.500 lenkų, kurie čia dabar viesi pas gimines. Bus paspartintas ir Kanadoje remėjus turinčių lenkų įsileidimas iš pačios Lenkijos.

Ontario medicinos seserims, dirbančioms 132-se ligoninėse, algos bus padidintos 30% dvejų metų laikotarpyje. Tada studijas baigusios sesers pradėnė alga nuo \$17.400 paaušs iki \$22.000, o maksimalinis atlyginimas nuo \$22.000 padidės iki \$31.000. Medicinos seserų betgi nėra patenkintos tokiu pakėlimu. Jos ir toliau žada įieškoti darbo su augštesniu atlyginimu vakarinėse Kanados provincijose ir netgi JAV. Jos nusiskundžia, kad jų atskingas ir sunkus darbas nėra pakankamai atlyginamas. Kanados paštininkai, kuriems nereikia nei studijų, nei pasirošimo, gauna augštesnius atlyginimus už medicinos seseris jų darbo pradžioje. Paštininkams parūpintos net ir 17-kos savaičių motinystės atostogos su 93% gautos algos.

Kanados pašto paslaugų pabringinimas nuo 1982 m. sausio 1 d. dar nėra pilnai nustatytas. Galutinį sprendimą turės padaryti ministeris pirm. P. E. Trudeau su savo ministerais. Dėlto vietiniams laisakms skirti pašto ženklai spausdinami be kainos įrašo. Juose tėra kleva lapas ir "A" raidė. Tuos ženklus bus galima vartoti, susilaukus 30 centų ar gal mažesnio pabranginimo. Pašto ženklų spausdinimas negalėjo būti atidėtas iki galutinio sprendimo, nes jų paruošimas ir išdalinimas pašto įstaigoms pareikalauja 2-3 mėnesių laiko.

Tarp Ontario ir Kvebeko vyko ilgai trukusi kova dėl vokiečių "Volkswagenwerk AG" bendrovės planuojamos pastatyti dalių gamyklos savo automobiliams. Montrealyje pirmo Kanados vyriausybės, nors Kanados automobilių pramonė yra sukoncentruota Ontario provincijoje. Dėlto ši provincija labiau patiko ir bendrovės atstovams. Gamyklai pagaliau

Ateitininkų žinios

Studentų Ateitininkų Sąjungos suvažiavimas įvyks Toronte lapkričio 7-8 d. d. Pradžią — šeštadienį, 10 v. r. Lietuvių Namų III augsė. Bus valdybos narių pranešimai, givdenama kandidatų kursų ruošs, vasaros stovykla, specialūs projektai ir t.t. Sekmdienį, 10 v. r., Prisikėlimo šventovėje Mišios. Po jų — baigiamasis posėdis Lietuvių Vaikų Namuose (57 Sylvan). Tikimasi 30-40 asmenų iš kitų vietovių. Informacijas teikia R. Girdauskaitė ir A. Rašymas. Visi studentai dalyvaukime! Dabartinis Toronto studentų draugovės pirmininkas yra Algis Rašymas.

Jaunučių susirinkimas įvyko pas seseles spalio 28 d. Sekantis susirinkimas — lapkričio 18 d. Bus pradėta ruošti Kūčioms.

Mokslėvių valdyba susirinko lapkričio 1 d. aptarti pasiūlymų programai Kūčioms. Dainavoje lapkričio 26-29 d. d. įvyks "Kalakursai". Jei kas galėtų nuvežti kelis mokslėvius (pakeliiui į mokslininkų suvažiavimą Čikagoje), prašome pranešti D. Čuplinskui 533-7425.

Nuosirdus aciu Nekaltai Pradėtosios Marijos vienuolijos seselėms už leidimą pasinaudoti jų patalomis įvairioms progoms. L. U.

Skautų veikla

• Romuvos 20-mečio proga ateinančią vasarą numatoma platesnės apimties stovykla rugpjūčio 7-21 d. d. Kviečiami vienetai bei vadovai ir iš kitų LSS rajonų. Vadovybės bei programos sudarymo reikalais palaikomi ryšiai su Klevelando ir Detroito turtininkais. Kanados rajono vadovai ves iš anksto prašomi savo atostogas sutvarkyti taip, kad šioje sukaityvinėje stovykloje nebūtų kliūčių dalyvauti. Atsiradus didesniui skaičiui vadovų-vių, bus sudaryta atskira jų pastovyklė su pritaikyta programa.

• LSS korespondencinio suvažiavimo dalyvių netrukus pasieks kandidatų sąrašas. Svarbu — laiku palaikyti ir pasisakyti rūpimais klausimais. Tai visų vadovų-vių privilegija.

• "Satrijos" ir "Rambyno" tuntų bei tėvų k-to surengtas kaukių vakaras ir bazaras spalio 31 d. buvo sekmingas. Aciu svečiams už atsilankymą, tėvams ir remėjams už laimikius bazarui.

• Stovyklai skautai ruošiasi 50 savaičių. Ką padarei šiandien, kad ateinančios vasaros sukaityvinė Romuvos stovykla būtų geresnė? Č. S.

SPORTAS LIETUVOJE

Lietuvos šuolių į vandenį pirmenybės įvyko "Vilniaus" sporto rūmuose. Čempionų vardus išsikovojo treneris A. Pipynienės paruošti vilniečiai mokslėviai — J. Kaselyte ir R. Serukšnis, visus savo varžovus lengvai įveikė šuoliuose nuo trampino ir nuo bokšto. Antrąsias vietas šuoliuose nuo trampino laimėjo panevėžiečiai V. Venckūnaitė ir R. Gervickas, trečiaisiai — vilniečiai L. Vaičiūnaitė ir K. Kazlauskas. Šuoliuose nuo bokšto antrosios vietos teko vilniečiams L. Petrašiūnaitė ir K. Kazlauskui, trečiosios — panevėžietei V. Dirvonškytei ir vilniečiui P. Dudzinskui.

Lietuvos šachmatų čempionu Klaipėdoje tapo vilniečis E. Rozentalis, antroje vietoje palikęs vilniečių G. Piešiną, trečioje — kauniečių A. Butnorį ir svečio teisėmis dalyvavusį estą H. Kiarneri.

Vilniaus "Statybos" krepšininkai dešimt dienų viešėjo Turkijoje. Vilniečiai sužaidė septynerias rungtynes Stambule, Izmirė ir Bursoje su vietinėmis komandomis. Iš jų tik dvi buvo pralaimėtos Stambulo "Ekačibašo" krepšininkams — 77:78 ir 87:102. Kitus du susitikimus su šia komanda Vilniaus "Statyba" laimėjo 87:83 ir 98:96. "Ekačibašo" krepšininkai jau devynis kartus yra tapę Turkijos čempionais. Jų priekinėje linijoje žaidžia du augščiau JAV negrai — R. Hegleris (207 cm) ir M. Heimoras (207 cm). Vilniečiai 98:90 rezultatu nugalėjo Vilniaus "Karsijaką", pasiekė dvi lengvas 100:66 ir 93:57 pergalės rungtynėse su Bursos "Tofašu". Jie taip pat laimėjo pirmą vietą šiame mieste įvykusiose keturių komandų varžybose.

Kauniečių alpinistas Dainius Makauskas šią vasarą įkopė į Pobedos 7439 m augščio viršūnę Tianšanyje. Anksčiau jis buvo įveikęs tris augščiausias viršūnes Pamyro kalnuose — Komunizmo (7495 m), Lenino (7134 m) ir Korzenevskajos (7105 m). D. Makauskas Kaunan parsivežė "Sniegynų tigrų" ženklą, kurį laimi tų keturių augščiausių viršūnių Sovietų Sąjungoje nugalėtojai. D. Makauskas yra pirmasis Lietuvos alpinistas, apdovanotas "Sniegynų tigrų" ženkle.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte Daromi nauji minkšti baldai ir aptaukiami seni PIGIA KAINA.
P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096**OPTOMETRISTAS****Dr. S. Brogowski**
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami
susitarus telefonu

• Supažindinkite savo draugus su "TEVIŠKES ŽIBURIAIS" — atsiųskite dar jų neskaitančių adresus. Jie gaus keletą numerų nemokamai.

All Languages Ltd

"Helping People to Communicate"

NOTARIZUOTI VERTIMAI
IR VERTEJAVIMAS PER 70 KALBŲ

69 Yonge St., Suite 805, Toronto, Ont. M5E 1K3 Tel. 361-0303

A. E. LEPAGE

Daiva T. Dalinda, B. A.

Kanados didžiausios namų pirkimo ir pardavimo įstaigos atstovė Jums sąžiningai patarnaus!

- **Nemokamas namo įkainojimas** •
(Įstaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)

1576 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A4Tel. **537-3431**
Namų **494-0605****GARBENS REALTOR**Telefonas **489-1543**22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

ALFONSAS GARBENIS jums sąžiningai patarnaus parduodant, perkant, tvarkant mortgičius, įkainojant namus ir t.t. **LIETUVIAMS NUOLAIDA**

Pirmoji lietuviška nekilnojamojo turto agentūra Toronte, veikianti daugiau kaip 30 metų

Taupyk ir skolinkis**Pirmutiniame ir didžiausiam**
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE**PARAMA**

MOKA:	IMA:
18½ % už 90 dienų term. indėl.	
18 % už 6 mėn. term. indėlius	
17 % už 1 m. term. indėlius	20½ % už asm. paskolas
15 % už 3 m. term. indėlius	
18 % už pensijų ir namų planą	
17 % už specialią taup. sąsk.	19½ % už mortgičius
11 % už taupymo s-tas	
6 % už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 28 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmenines paskolas mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaidas, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).
BOSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: **532-8723** Toronto, Ontario
ir **532-1149** M6P 1A6

FLORIDA REAL ESTATE Rezidencinės ir komercinės nuosavybės
Apartmentai • Kondominijai • Nuomojamas
Angelė E. Karnienė
REALTOR • BROKER • NOTARIS
3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, FL 33706
Telefonas (813) 360-2448 • Vakare (813) 367-2413**DUFFERIN RADIO AND TV**

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai.
Pritęsus specialistas su ilga praktika.**1000 College St. • LE 1-3074** • Sav. P. Užbalis**AUTOMOTIVE FIBER**visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas
ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas — RICARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Islington, Ont. M8W 3R3 Telefonas **252-8863**

BALTIC EXPORTING CO.

Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą

• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p., šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta. Biržello, liepos, rugpjūčio mėnesiais — nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. — 5 v.p.p.; šeštadieniais uždaryta.

482 Roncesvalles Ave., Telefonas Savininkai
Toronto, Ont. M6R 2N5 **531-3098** S. ir F. Janavičiai

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 **FILTSOS BROS**
Telefonai **533-8451, 533-8452**

Vasario 16 gimnazijai V. Vokietijoje reikia nuo 1982 sausio 1 d. mergaičių bendrabučio vedėjos, mėgstamos darbą su jaunuimais. Sąlygos geros. Rašyti gimnazijos direktoriui, pridedant išeito mokslo pažymėjimą ir gyvenimo aprašymą, šiuo adresu: Litauisches Gymnasium, 6840 Lampertheim 4, West Germany.

G. ir V. Butkiai, pagerbdamai a. a. Kazimierai Butkienės atminimą, paaukojo "TŽ" \$50.

J. Bartkus su žmona ir sūnumi iš Klevelando aplankė "TŽ", apmokėjo prenumeratą ir paliko auką spaudai.

Balys ir Solomėja Sakalai, išvydami žiemoti Floridon, sumokėjo metinę "TŽ" garbės prenumeratą — \$100.

Sol. Slava Žiemelytė spalio 4 d. koncertavo Brooklyno Kultūros Židinyje. Koncertą rengė Putnamo seselių rėmėjos. "Darbininkas" 1981.X.23 išspausdino aprašymą, kuriame solistė gražiai įvertinama. Jame sakoma: "Ji turi stiprų, išlavintą, apvaldytą balsą. Dainuoja laisvai, tiksliai, su muzikine kultūra". Akompanavo Dalia Sakaitė. Aprašymą apgailestaujama, kad koncerto klausėsi negausi auditorija — apie 90 asmenų.

Toronto Vengrų Namuose spalio 23 d. buvo surengtas minėjimas 1956 m. sukilimo Vengrijoje. Dalyvavo daug žymių kanadiečių ir įvairių tautybių asmenų — apie 800. Programa truko 5 valandas. Lietuviams atstovavo J. R. Simanavičius.

"The Toronto Sun" 1981. X. 20 išspausdino laišką, dėkojantį už straipsnį "Act of Shame", kuriame autorius A. K. M. primena, kad karo nusikaltimų daugiau yra padarę sąjungininkai, ypač sovietai, negu naciai. Vienas tokių vakariečių sąjungininkų nusikaltimų esąs padarė sovietams daugelio Europos kraštų, įskaitant ir Baltijos valstybes. Autorius klausia, kada gi bus Nuernbergo teismas vakariečiams, ypač sovietams, kurie buvo žmonių kankintojai ir žudytojai. Redakcija pridėjo savo pastabą: "Mūsų vadai išdavė mūsų sąjungininkus ir mūsų idealus".

PADEKA

Reikiame nuosirdžią padėką mūsų tetai A. Vingevičienei, kurios iniciatyvos ir nenuilstamos energijos dėka buvo surengtas mūsų koncertas-priėmimas. Dekojame Toronto Lietuvių Namų valdybai, davusiai minėtam vakarui gražią Mindaugo menę ir visokeriopai padėjusiai visuose organizaciniuose reikaluose, taip pat — už sveikinimus ryšium su įstojimu į TLN narius.

Dekojame J. Govedui, padėjusiam paruošti programą. D. Deksnitei-Powell ir J. R. Simanavičiui už koncerto pravedimą. St. Dabkui už šio vakaro įamžinimą nuotraukose. Nuosirdi padėka vakaro šeiminkams, paruošusiems skanius valgius, LN Moterų būrelio narėms bei visiems, prisidėjusiems prie mūsų vakaro-koncerto sėkmės.

Didelis ačiū visiems svečiams, pagerbusiems mus savo atvykimu ir šiltu priėmimu bei duosniai parėmusiems mus, žengiant pirmuosius žingsnius Kanados žemėje.

Su dėkingumu — A. ir R. Bankai

Angliškoje spaudoje pradėjo reikštis Algis Rimkus. "Toronto Star" priede "Neighbors West" spalio 27 d. laikoje išspausdino jo rašinį apie Miltono miestelio orkestrą "This band sends listeners down memory lane". Minėtasis priedas yra savaitinis, skirtas vakarinei Toronto-Mississaugos sričiai.

Gimnazijos lygio "Humber-side Collegiate Institute" 1981 m. baigusių sąrašuose yra visa eilė lietuviškų pavardžių. Ten pažymėta, kad Ontario stipendijas gavo Victor Bartminas ir Danute Skukauskas kaip gavę gerus pažymius XIII klasėje iš 6 dalykų, t. y. per 80%. Vienkartinį dovaną (award) sąraše pažymėta Tomo Patašiaus vardo dovaną muzikos srityje. Gimnaziją baigusių su "honor" pažymiais sąraše pažymėti: Victor Bartminas, Joseph Genautis, Danuta Skukauskas, Joseph Zenkevičius. Gimnazijos pažymėjimus taip pat gavo: Rimantas Budrys, Danna Daugela, P. Ramunas Gotceitas, Rasa Sabaliauskas, Gailė Šaltmiras, Roger Simas. Sporto srityje pasižymėjo Joe Genautis, Tom Vosylius, muzikos — Victor Bartminas.

St. Catharines, Ont.

NIAGAROS PUSIASALIO RAMOVENAI jau trečią dešimtmetį rengia Lietuvos kariuomenės šventę. Neturėdami savo meninių pajėgų, jie turi įieškoti pagalbos kitose kolonijose. Didėsnių kolonijų meninės pajėgos dažniausiai būna užimtos apie lapkričio 23 d., todėl Niagaros pusiasalio ramovėnams teko pasirinkti lapkričio 14 d. Meninę programą atliks Ročesterio "Pyne", paskaitą skaitys prof. P. Sabalienė iš Ročesterio. Minėjimas įvyks Slovakų saleje (Page ir Welland g-vių kampas). Salė bus atdara nuo 6 v.v. Minėjimas prasidės 7 v.v. po oficialios ir meninės dalies — pasilinksminimas, grojant p. Adomaičio muziką iš Toronto, bufetas ir loterija.

Lapkričio 15, sekmadienį, 10 v.r., iškilmingos pamaldos ir gėlių padėjimas prie paminklo už laisvę žuvusiems. Ramovėnai

Sudbury, Ont.

MAIRONIO KUOPOS SAULIAI IR SAULĖS lapkričio 21, šeštadienį, 6 v.v., ukrainiečių saleje, 130 Frood Road, rengia Lietuvos kariuomenės ir kovotojų už tautos laisvę paminėjimą. Bus trumpa paskaita ir meninė dalis, kurią atliks mišrus choras "Pašvaistė" iš Londono, Ont. Po to — bendra vakariene, šokiai, loterija, gera muzika. Kvietiami visi vietos ir apylinkės lietuviai, jų draugai, pažįstami savo dalyvavimu pagerbti mūsų laisvės kovotojus. Įėjimas ir vakariene \$12.00, jaunimui — \$6.00.

Kuopos valdyba

West Lorne, Ont.

ALEKŠAS KOJELAITIS gavo liudną žinią iš okupuotos Lietuvos, kad š. m. X. 3 Kaune staigiai mirė nuo kraujo išsiliejimo smegenyse jo brolėnas Antanas Kojalavičius, 53 m. amžiaus. Palaidotas su tikybinėmis apeigomis Šėtos kapinėse. Velionis buvo baigęs Kauno Technikumą ir dirbo Kauno elektrinėje. Jo atminimui dėdė Aleksas Kanadoje paaukojo tam tikrą sumą lėšų lietuviškai spaudai. Jos dalis (\$10) teko ir "Tėviškės Žiburiams". A.

• Supažindinkite savo draugus su "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAMS" — atsiųskite dar jų neskaitančių adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

ED. KONDRATAS, siuvėjas

1113 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6J 1W9
Tel. 533-5454

FRANK BARAUSKAS LTD., REALTOR

3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8

• NAMAI • UKIAI • ŽEMĖ

TONY GENYS 231-2839

PAUL KOLYCIUS 789-1545

VACYS ZIZYS 232-1990

Istaigos (416) 233-3323

DRAUDA

BALIO MASKELIŪNO
INSURANCE AGENCY LTD.

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Čiurlionio ansamblio kanklininkai-kės su savo vadove O. MIKULSKIENE Klevelande, atlikę dalį programos laikraščio "Laisvoji Lietuva" 35-rių metų sukakties minėjime

Winnipeg, Man.

MIRUS JUOZUI DEMERECKUI, draugai auکوjo ir Kanados Lietuvių Fondui: O. Barkauskas \$50; H. Urniežius ir šeima \$40; A. Kuras ir šeima \$30; J. Valaitis \$25; po \$20: R. P. Balčiūnas, J. P. Timmermanas, V. ir A. Rutkauskas, Pr. ir S. Gustys, J. G. Lahrie ir mergaitės, M. Feher, Z. Brazauskas, V. Liaukevičius, P. Liaukevičius, M. E. Šarauskas, K. Stasaitis; po \$10: F. Balbonas, A. Balčiūnas, J. J. Bižys, V. Zavadzkiene, V. Šerkšnys, A. Radzevičius, J. Mikalauskas, K. Blažys, St. J. Ramanauskas, A. Kleins ir šeima, V. J. Kriščiūnas, P. O. Žiminskas, D. N. Pestrak, M. M. Januška, V. E. Januška, L. Rutkauskaitė, po \$5 ir mažiau: Art Balbonas, V. B. Jančiukas, E. G. Fedaras, A. Nolis ir šeima, P. Galminas ir šeima, K. A. Malaškevičius, K. Radzevičius, V. Daubaraitė, J. M. Malašauskas, K. M. Driaunevičius, J. Maciūnas, K. Kazlauskas, J. Rimkus, St. Surdokas, L. F.

MIRUS A. a. BRONEI BUJO-KIENEI-VIZBARAITEI, draugai bei pažįstami įrašė jos vardą Kanados Lietuvių Fonde. Auکوjo po \$20: M. M. Januška, V. E. Januška, J. T. Timmermanas; po \$10 ir mažiau: V. B. Giedraitis, E. K. Lašauskas, A. J. Kuncailis, St. J. Ramanauskas, V. A. Rutkauskas, M. E. Šarauskas, D. Stonkienė, V. Zavadzkiene, V. J. Kriščiūnas, E. G. Fedaras, V. B. Jančiukas, Č. D. Jankauskas, K. Strikaitis, J. Barkauskaitė, H. Šarauskienė, L. F.

Vancouver, B. C.

A. a. JONAS KUNDROTAS mirė 1981 m. spalio 13 d., turėdamas 79 metus. Paliko žmoną Sofiją, dukterį ir daug kitų gimių Kanadoje ir Lietuvoje. Palaidotas spalio 20 d. Mountain View kapinėse. Velionis buvo senosios kartos ateivis, jaunystėje daug metų dirbo Albertoje kaip angliakasy. Vankuveryje gyveno apie 30 metų. Lietuvių Bendruomenėje nedalyvavo ir visuomeninėje veikloje nesireiškė.

Aukojo "Tėviškės Žiburiams"

\$400: Toronto Lietuvių Namai; \$300: Kanados Lietuvių Fondas; \$100: KLK Moterų Draugijos Lietuvos Kankinių parapijos skyrius, F. Kupčiūnienė, Viktoras ir Viktorija Staškūnai; \$50: kun. Petras Kairiūnas, Estate of Edvardas Sudikas; \$25: Niagaros pusiasalio Povilo Lukšio šaulių kuopa, dr. Ona Mironaitė, Juozas ir Stefanija Domeikos, Gražina Sinkevičius; \$20: J. Labuckas, Petras Jurenas, Vincas ir Ema Dovydaičiai, Toronto Lietuvių Šachmatininkų Klubas; \$17.60: Frank Sakas, P. Grosas, A. Kramilius, A. Giniūnas; \$15: J. Priščiopionka.

\$10: J. Jasys, A. Petrašiūnas, Juozas Manikauskas, Pr. Baltuonis, Rūta Kriaučiūnaitė, P. Trečiokienė, V. Ž. Vaičiūnai, dr. J. G. Puodžiūkas, Jonas Krištolaitis, A. Žaliauskas, archit. dr. St. Kudokas, Juozas Grigonis, Antanas Patamsis, Vytautas Šestokas, E. Steikūnas, dr. E. A. Juodis, P. A. Raulinaitis; \$7.50: Anelė Kubiliūnienė.

\$5: V. Karauskas, Vitalija Gudauskienė, Pranas Rusinskas, Mėcys Šniuolis, Janina Vitkūnas, I. Kuhn (Mrs.), V. Kutkevičius, A. Kalvaitis, Nerija Linkus, Marija Gudienė, K. Raciūnas, M. Mikal (Mrs.), T. Bartkus, P. Pekarskienė, A. Mikevičius, J. Dalmontas, Kazys Tautkus, Vincas Datis, S. Jagela, V. Rutkauskas, P. Misičevičius, V. Lengvenis, Al. Ambrozaitis, George Ciparis, Balys Lukas, V. Skaisgiris, A. V. Čiuprinskis, K. Milasevičienė, J.

Nargelas, P. Razgaitis, V. Samulevičienė, Pranas Vizbaras, K. Šimkus, Antanas Rukšenas, J. Rakštis, A. Stukys, V. Genienė, M. Žilvitenė, Vladas Žemaitis, J. A. Milius, Juozas Šlajus, Kazys Kaminskis, A. Radžiūnas. \$3: Marija Matusevičienė, A. Didžiulis, Kostas Vaitaitis, A. Tylis, dr. A. Barkauskas, R. Michalauskas; \$2.50: Aleksas Liutkus; \$2: Aug. Zigaits, V. Jasinevičius; \$1: A. Pinkevičius, S. H. Bočkaitis, J. Dzermeika.

Rėmėjo prenumeratas atsiuntė — \$25: M. Paukštienė, A. Ilmonis, Jurgis Valaitis; \$20: S. Kneitas, Ema Lorenz, V. Kuzma, Aldona Klimaitė, Antanas Dirse, A. Dabšys, V. Plečkaitis, dr. A. D. Dickson, F. Cicienienė, G. Kazlauskas, Pr. Ročys, Aug. Kudirka, Jonas Revas, J. Jasys, A. Gustainis, Viktoras Gražulis, M. Andriulevičienė, Kazys Balčiūnas, A. Petrašiūnas, Česius Tiškevičius, Vladas Rusinavičius, Alf. Dargis, P. Druskis, K. Konkulevičius, K. Raciūnas, V. Mikėnienė, K. Jasilevičius, T. E. Apanavičiai, A. Percevičius, T. Bartkus, A. Poškaitienė, E. Bumeisteris, Irma Meyn (Mrs.), R. Ramanauskas, Č. Senkevičius, Stasys Avižienius, Bronius Rakauskas, A. Stasiulis, J. Sepulis, dr. J. G. Puodžiūkas, Jonas Krištolaitis, K. Keciūris, Andrius Usvaltas, A. Drazdauskas, St. Vaiciekaukas, B. Gaidžiūnas, Julius Botrynis, Giedra Gudauskienė, A. O. Starkus, dr. J. Šemogas, Balys Grinius, E. Kazakevičius, F. Ignaitienė, Joana Kuraitė, kun. J. Pakalniškis, Vytautas Ripskis, Antanas Patamsis, M. Nagys, M. Kasperavičienė, J. Baltaduonis, Bronius Šliažas, J. Vidmantas, Giedrė Vasiliauskaitė, kun. W. Wolkovich, Liudas Sagys, M. Šarauskas, A. P. Stanešnas, L. Ringienė, Petras Putrius, S. Vaitaitienė, K. Šileika, dr. J. S. Žmuidzinas, Justas Vaitiūnas, R. E. Vaišniai, G. A. Cibas, dr. J. A. Stankaitis, Vytautas Šestokas, J. Stankevičius, Marija E. Valys, J. Uždravis, Pranas Ulevičius, A. Vaitaitienė, E. Čuplinskis, dr. A. J. Ažiža, Saulius Sužiedėlis, A. Šetikas, Lina Sawitz (Mrs.), Kazys Gogelis, St. Gailevičius, P. Dums (Mrs.), dr. E. A. Juodis, U. Malinauskienė, Antanas Kiškis, Antanas Slaboševičius, Jurgis Valaitis.

Už dvejus metus rėmėjo prenumeratas po \$20 atsiuntė: Petrė Abramaitienė, Vincas Sinkevičius, A. Bričkus, A. Augustinavičius, Kazys Kemežys, J. Valaitis, P. A. Raulinaitis, Č. Rugsys; už trejus metus rėmėjo prenumeratas po \$20 atsiuntė: Rūta Kriaučiūnaitė, Jonas Paberžis, Elena Narbutaitė.

Nuosirdus ačiū visiems už paramą lietuviškai spaudai.

BOOKBINDING STUDIO

"SAMOGITIA"

(lietuvis savininkas)
telefonas 625-2412
P.O. Box 1343, Postal Station "B"
Mississauga, Ontario L4Y 4B6

ŠYPSENOS Parinko Pr. Alš.

Žino už ką

— Ar žinai už ką gavai lupti? — klausia tėvas sūnų. — Už gavai mažesni už save. — O aš manau todėl, jog esu mažesnis už tave, — atsiliepė sūnus.

Amžinybė

Laikraštininkas klausė Mark Twainą, kas yra amžinybė? Šis atsakė, kad tai tik valandėlė. — Tad paskolinkite man valandėlę tūkstantį dolerių. — Gerai, už valandėlės...

Vienaakiai

Kosyginas telefonuoja Brežnevui. — Pasakyk, kaip vadinosi generolas, kuris nugalėjo Napoleoną? Žinai, tas vienaakis. — Kutuzovas, — atsakė Brežnevas. — O ar atsimeni, kaip vadinosi tas anglas, kuris laimėjo Trafalgaro mūšį 1805 m. ir sumušė jungtinį Ispanijos ir Prancūzijos laivyną? Jis buvo irgi vienaakis. — Nelsonas, — atsakė Brežnevas. — Klausyk, kaip vadinosi tas žydas, kuris sulamdė per šešias dienas arabus? Jis taip pat viena akimi tematė. — Dajanas, — atsakė jam Brežnevas. — Bet kam tos visos žinios tau reikalingos? — Mes čia aptariame karinį reikalą. Sakysime, jeigu mes imtume ir išmūšume mūsų maršalui Grečkai vieną akį — a?...

Bevielis telegrafas

Kartą studentas paprašė Albertą Einšteiną paaiškinti, kas yra bevielis telegrafas. — Išvaizduok, jaunuoli, tokį šunį, kurio galva Londone, uodega — Niujorke. Jeigu Niujorke timplėsi jį už uodegos, šuo sučyps Londone. — O bevielis telegrafas? — paklausė studentas. — Tas pats, tik be šuns...

TORONTO MIESTAS LAIKRAŠČIŲ IR STAMBIŲ DAIKTŲ IŠVEŽIMAS

1981 m. lapkričio 11, trečiadienį — Mirusiųjų prisiminimo diena

lapkričio 11, trečiadienį, nebus išvežami laikraščiai ir sunkūs daiktai, kaip šaldytuvai, baldai, medžio gabalai, šepčiai ir pan. Palaiykite laikraščius ir sunkius daiktus išvežimui lapkričio 18, trečiadieniui. PASTABA. Toronte yra 18 stiklinių ir metalinių indų perdirbimo sandėlių. Smulkesnių informacijų teirautis telefonu 367-7742. Rugsėjo mėnės buvo surinkta 393 tonos laikraščių, 38 tonos stiklų ir 5 1/2 tonos skardinių dėžučių.

R. M. BRENNER, P. Eng., F.I.C.E.
Toronto miesto viešųjų darbų viršininkas

Visais keliomis reikalais kreiptis:

V. BAČENAS

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

V. BAČENAS

All Seasons Travel, B.D.

Registration No. 0009239

1551 Bloor Street West,

TORONTO, ONTARIO M6P 1A5

A+A

KAZIMIERAI BUTKIENEI

Torontė mirus, sūnus — VLADĄ ir jo žmoną GRAŽINĄ, POVLĄ ir jo žmoną BIRUTĘ su šeima bei visus jų artimuosius gilaus skausmo valandoje nuosirdžiai užjaučiame —

Anapilio Moterų Būrelis

MARYTEI MEŠKAUSKAITEI

mirus Lietuvoje,

jos sesutei PETRONELEI KALAINIENEI, gyvenančiai St. Catharines, Ont., liudėsio valandoje reiškiamo gilią užuojautą —

J. ir M. Paukščiai

A+A

VINCUI TREIGIUI

mirus,

jo žmonai VERONIKAI, seserims — MAGDALENAI BARŠCIAUSKIENEI, ALBINAI STUOPIENEI ir jo artimiesiems reiškio nuosirdžią užuojautą ir kartu liūdžiu —

Eugenija Gugienė

Šiurpių atsiminimų puslapiai

Neseniai iš spaudos išėjo knyga "Mirties lageriuose ir tremtyje", kurios autorius — buvęs Sibiro tremtinys Jonas Kreivėnas. Tai šiurpių atsiminimų knyga, kurioje jis pasakoja savo pergyvenimus ir kančias Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą. Knygoje yra 4 dalys: Lietuvoje, mirties lageriuose, tremtyje ir sunkus kelias į laisvę. Santraukos duotos ir anglų kalba.

J. Kreivėnas nepriklausomoje Lietuvoje buvo tarnautojas ir vienas iš pirmųjų sovietų enkadėstų aukų, kurių tūkstančiai žuvo kalėjimuose ir Sibiro koncentraciniuose lageriuose. Knygoje įvykiai aprašyti chronologine tvarka, be fantazijos, šališkumų ir iškraipymų. Kaip autorius įvadė rašo, "įvykiai yra tik dalelė visų tų vargų ir kančių, dažnai dar baisesnių ir skaudesnių, kurias patyrė ir su manimi ir mirtį nusinešę tūkstančiai nekaltų sovietinės imperijos aukų".

Sios knygos puslapiai yra dar vienas liudijimas vykdyto ir vykdomo mūsų tautos naikimo sovietinėje rusų imperijoje. Knyga parašyta lengvu stilium, vaizdingai, pasakojami konkretūs faktai.

Supažindinimą su šia įdomia knyga Toronto Lietuvių Namų

kultūrinės veiklos komisija nutarė surengti specialią popietę š. m. lapkričio 15 d., 3 v. p. p., LN Vytauto D. salėje. Sutiko dalyvauti ir knygos autorius J. Kreivėnas. Knygos recenziją paskaitė LŽS Toronto skyriaus pirm. J. Karka, kalbės ir autorius. Dalyviai galės įsigyti knygą su autoriaus parašu.

J. Varčius

Estų pogrindžio...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Nesiriboti praeitimi

"Mes turime gerbti ne tik praeities kankinius. Nėra jokio pateisinimo, jei šiandien jauni žmonės žino tuzinus 'pop' dainininkų ir sportininkų, bet nepažįsta smurto bei įskundimo aukų ir kankinių, mūsų laisvės kovotojų, tų, kurie priešinosi okupacijai režimui, herojų, kurie siekia žmogiškojo kilnumo ir tiesos sovietinės tikrovės sąlygomis. Šiame rašte, skirtame 1941 m. prasidėjusio masinio teroro aukomis prisiminti, mes negalime nepaminėti dviejų dabarties laisvės kovotojų, kurie savo gyvenimu ir mirtimi parodė, kad yra didingesnių ir kilnesnių dalykų, negu tik išaugoti savo kailį, būtent, Jurio Kukko ir Marto Niklus". — A. L.

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS,

B.Sc., LL.B.

2299 Dundas St. W., Suite 303
Toronto, Ontario

M6R 1X7

(Kampas Bloor ir Dundas St.)

Telefonai:

namų 233-0303

istaigos (416) 537-2643

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS,

B.A. M.L.S. LL.B

3031 Bloor St. W., Suite 200

prie Royal York

Toronto, Ontario

M8X 1C5

Telefonai:

istaigos (416) 231-4138

namų 249-2637

W. G. DRESHER

REAL ESTATE
REALTOR

DRESHER-BARAUSKAS

INSURANCE
AGENCY
LTD.

233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DRESERIS ir A. MIKŠIENE
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r.-12 v.p.p., Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE

* Namų — Gyvybės
* Automobilių
* Komerčiniai

533-1121 Walter Dauginis 822-8480

Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

TORONTONT

Anapilio žinios

— Spalio 28 d. lietuvių kapinėse palaidota a. a. Kazimiera Butkienė, 77 m. amžiaus. Laidotuvis dalyvavo giminės, gyvenantys Kanadoje bei JAV-se, ir gausūs šeimos bičiuliai. Per pamaldas giedojo sol. V. Verikaitis, palydimas vargonais J. Govečo.

— Lapkričio 29, sekmadienį, didžiojoje Anapilio salėje bus parapijos tarybos rinkimai. Pagal numatytą planą, bus 6 sekcijos su 41 nariu. Iš jų 34 bus renkami parapijos susirinkimo, 7 — nerenkami organizacijų atstovai. Kandidatai siūlomi į sekcijas pagal jų tinkamumą. Siūlyti gali kiekvienas parapijietis, gavęs žodinį kandidato sutikimą (skambinti tel. 277-1270). Išrinktoji taryba pirmajame savo posėdyje išsirinks pirmininką, vicepirmininką ir sekretorių. Sekcijos išsirinks savo pirmininką ir kitus pareigūnus.

— Kučias Anapilio salėje ruošia Kat. moterų draugijos skyrius ir Anapilio Moterų Būrelis. Maistą paruoš P. Bubulienė. Registruotis tel. 277-1270.

— N. Metų sutikimą ruošia parapijos komitetas.

— „LKB Kronikai“ leisti J. Prišas paaugojo \$100.

— Kapinių tvarkymui aukko \$200: J. ir D. K. King; \$100: M. S. Gudaiciū, V. B. Vaičiūnai, J. Kęsgailienė, A. ir Br. Stankaičiai, J. Prišas; \$50: J. Pikšilingienė; \$30: p. Markutienė; \$20: A. Dobaitienė.

— Spalio 31 d. pakrikštyta Julija-Ona Vysniauskaitė.

— Mišios lapkričio 8, sekmadienį, 10 v. r. — už Černiauskų šeimą, 11 v. r. — už a. a. Joną Birgiolą ir Oną Ivanauskienę.

Lietuvių Evangelikų Liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Pamaldos lapkričio 8, sekmadienį, 9.30 v. r.; jas laikys svečias kun. A. Žilinskis.

— G. M. Šernas su poniu ir W. V. Dauginis dalyvavo KLB krašto tarybos suvažiavime spalio 31 — lapkričio 1 d. d. Londone.

— Parapijos choras repetuoja kas pirmadienį, 7.30 v. r., šventovėje.

— Lapkričio 15, sekmadienį, pamaldas įprastu laiku laikys kun. sen. A. Trakis iš Čikagos su šv. Komunija. Bus mirusiųjų minėjimas ir kapinių lankymas.

— Moterų draugijos susirinkimas po pamaldų — gruodžio 6 d. pas A. Langienę, 27 Edgemore Dr., Toronto, po pamaldų. Pamaldas tą sekmadienį laikys kun. A. Žilinskis įprastu laiku.

— Gruodžio 13 d. pamaldas laikys įprastu laiku kun. dr. E. Gerulis iš Čikagos.

— Turintieji klausimų, liečiančių parapiją, prašomi skambinti M. Dambarienei 536-1433 arba V. Dauginiui 533-1121.

Lietuvių Namų žinios

— Lapkričio 1, sekmadienį, LN apilankė ir svečių knygoje pasirašė: M. Puzienė iš Australijos, V. Kubilius iš JAV, A. Zabaliauskas iš Montrealio.

— O. Indrelienė dėkoja LN tarnautojams už sąžiningumą — gražinimą vertingo laikrodžio, kurį buvo pametusi koncerto metu.

— Valdybos posėdyje statybos komitetas padarė pranešimą apie Vytauto D. menės atnaujinimą ir vėdinimo sistemos pertvarkymą. Darbai žadama pradėti pavasarį.

— Priimta į LN narius Teresė Gražulienė.

— „Aitvaro“ teatro pirmoji rudens repeticija — lapkričio 3 d. Repeticijos vyks kiekvieną antradienį LN Vytauto D. menėje (B). Būti labai malonu, jei galėtume pamatyti naujų veidų, kurie turėtų norą priklausyti „Aitvarui“.

K. CIBAS atlieka visus stalius darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronto.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronto.

B. NAUJALIO NATŪRALAUS GYDYMŲ įstaiga Toronto veikia jau 19 metų. Ji priima pacientus ir toliau. Išskaba nuimta saugumo sumetimais, vengiant nesąžiningų praievių. Tel. 533-8008.

LIETUVIŠKA

gėlių krautuvė savininkė V. SIMINKEVICIENE. Įvairiomis progomis skambinti į „Petals Florist“ tel. 769-5009, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 710 Annette St., Toronto, Ont., vienas blokas į rytus nuo Jane St. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI Baliai, vestuvės, sužadėtuves, parenkiamai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. r. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronto.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Per visą lapkričio mėnesį laikomos Mišios šokiadieniais 8 v. r., o sekmadieniais ir šeštadieniais 9 v. r. už visus mirusius, kurie yra įjungti į Mišių noveną.

— Šis penktadienis — mėnesio pirmasis. Šventoji valanda prasideda 7 v. r., po to — 7.30 v. r. Mišios.

— Dar reikia mecenatų „I LI-TUANI“ operai, kuri bus lapkričio 8 d., 3 v. p. Ryersono teatro salėje, 43 Gerrard St. E. Mecenatas už \$75 gauna \$25 vertės bilietą į operą ir višes, kurios bus mūsų salėje. Užsisakę telefonu prašomi juos atsiimti. Ryšium su opera ir banketu po operos ateinantį sekmadienį vakarinių Mišių nebus.

— Operos mecenatai ir rėmėjai: dr. A. S. Pacevičiai \$200, I. J. Morkūnai, J. Yurkus, St. Dargis, A. Čiaušionas, A. Venslovaitis, A. D. Puteris, P. L. Butėnai, P. V. Dalindos, J. B. Aukštaičiai, L. I. Baziliauskai, O. L. Radzevičiai, S. Ziemelytė, V. Bačėnas, A. K. Žilvičiai, I. E. Punkriai, R. Geležionas, J. A. Baltrušaičiai, Pr. Kevelaitis, Turner and Porter laidotuvių namai, P. Armolavičienė, Pirmasis Toronto Lietuvių Pensininkų Būrelis, Z. O. Girdauskai, D. Meliska, O. Indrelienė, B. Naujalis, V. Kvedaras, D. Zulonienė, L. Balseys, dr. R. J. Barakauskai, L. Kirišis, A. Domeika \$100, E. D. Bliskiai, KLB Moterų Dr. Jos Prisikėlimo parapijos skyrius \$100.

— Parapijai ir vienuolynui aukojo: a. a. Prūsaitis (testamentu) \$1000, L. G. Matukai \$500, Č. B. Joniai \$100, A. L. Smolskiai a. a. Stefanijos Bieliauskienės atminimui \$300, M. Skučienė savo a. a. vyro Pauliaus atminimui \$150, J. O. Gataveckai \$100, St. Dargis \$75, R. Juknevičius \$62, B. Kerulienė savo a. a. vyro Vaclovo atminimui \$50, A. Bludžius \$50, remontams — S. Vaupšas \$20.

— Visų šventųjų dieną per 10 v. Mišias giedojo „Volungės“ choras, vadovaujamas D. Viskontienės.

— Mišios sekmadienį 8 v. r. už Elzbieta ir Jokubą Šimkus, užpr. dukte; 9 v. už Velinių novenai pavestas vėles; 9 v. už Eleną ir Juozą Gurevičius, užpr. A. Gurevičius; 10 v. už Pranciškų ir Magdalėną Gričius, užpr. P. J. Barakauskai; 11.30 už parapiją.

Kapinių lankymo diena Velinių išvakarėse — lapkričio 1 d. praėjo labai sėkmingai. Popietinėse pamaldose kapinėse dalyvavo labai daug maldininkų iš Toronto, Mississaugos, Hamiltono ir kitų vietovių. Mišias koncelebravo šeši kunigai, pamokslą pasakė kun. St. Šileika, šiuo metu dirbęs Hamiltono lietuvių parapijoje. Giedotojų Lietuvos Kankinių par. choras, vad. Stasio Gailevičiaus. Po pamaldų buvo pašventinti nauji paminklai a. a. kun. Iz. Grigačio ir kitų. Anapilio salėje buvo surošti užkandžiai Anapilio Moterų Būrelio. Jais pasinaudojo daug tautiečių.

Dailės parodą kapinių lankymo proga surengė KLB Moterų Draugijos Lietuvos Kankinių par. skyrius. Gausūs lankytojai gerėjosi Adėlės Katelienės medžio skulptūromis bei drožiniais ir P. Bigausko paveikslais. A. Katelienės kūriniuose matyti daug religinių motyvų. P. Bigausko paveikslai ribojasi įvairių niuansų gamtovaizdžiais. Ši jo paroda lietuvių visuomenei buvo pirmoji. Abu dailininkai buvo sėkmingi ta prasme, kad pardavė gana daug savo kūrinių. Paroda truko tik vieną dieną (lapkričio 1). Atidarymo kalbą pasakė kun. J. Štaškus.

A. a. Marija Kalinauskienė, 55-rių m. amžiaus, mirė lapkričio 1 d. Princess Margaret ligoninėje. Pašarvota — Turnerio-Porterio laidotuvių namuose. Laidojama — lapkričio 5, ketvirtadienį, 10 v. r., iš Prisikėlimo šventovės lietuvių kapinėse. Vėlionė buvo skautininkė, visą laiką uoliai dirbusi su lietuvišku jaunimu. Jos liūdi ne tik tai šeima, bet ir plačioji lietuvių visuomenė.

HIGH PARK RAJONE, netoli Toronto Lietuvių Namų, parduodamas gražiai ir gerai išlaikytas 5 miegamųjų, 3 augstų mūrinių namas. Naujai įrengta ažuolinė virtuvė ir prausykla. Turi gerą „Paramos“ banko mirtgėlių. Skambinti tel. 273-3121, ext. 16 ir vakarais 243-0022 arba 767-5224.

PARDUODAMAS trijų miegamųjų kambarių, vieno augsto atskiras mūrinių namas Etobicoke rajone, geroje vietoje, arti susisiekimo. Didelis ir gražus sklypas. Naujai įrengta virtuvė ir prausykla. Užbaigtas rūšys. Geras pirkėjas. „Paramos“ banko 12% mirtgėlių. Prašoma kaina — \$129,900. Daugiau informacijų telrautis: Vytas Skrebūnas, tel. 273-3121, J. C. GIBSON REAL ESTATE LTD.

Maloniai kviečiame
jus atsilankyti į

TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ

TRADICINIŲ - METINIŲ BALIŲ - KONCERTŲ

Lietuvių Namuose, Karaliaus Mindaugo menėje,
1573 Bloor St. W.,

lapkričio 14, šeštadienį, 7 valandą vakaro.

Kokteiliai — 6 valandą vakaro.

Programoje: Montrealio vyrų oktetas, šilta vakarienė su vynu, „Les and the Music Masters“ orkestras.

Įėjimas — \$12.50.

Bilietai gaunami LN raštiniėje ir sekmadienio popietėje.

Lietuvių Namai

BALTIEČIŲ DIENOS TORONTE

š. m. lapkričio 10-29

I. TEATRO FESTIVALIS:

„Cafe Theatre“ (Amber Light Theatre), 149 Yonge, į pietus nuo Richmond Street. **SPEKTAKLIAI: A. Skėmos 3 v. drama angliškai „THE AWAKENING“ (Pabudimas):** antradieniais ir ketvirtadieniais 8 v. r., šeštadieniais — 7 v. r. **Estų ir latvių spektakliai** (po vieną vienaveiksmį) — trečiadieniais ir penktadieniais 8 v. r., šeštadieniais — 9 v. r.

II. TEATRO SVARSTYBOS:

Hart House — lapkričio 14, šeštadienį, 11 v. r. — 2 v. p. p.; **Tartu College** — lapkričio 15, sekmadienį, 4 v. p. po pietų. Bilietai į šiuos renginius — po \$20.00 asmeniui (\$6.00 atskiras bilietas), jaunimui ir pensininkams — \$16.00. Telefonas informacijai ir rezervacijoms: 766-1363

III. GINTARO PARODA —

lapkričio 11-29 d. d. (Amber from Baltic Coast) Roberts Library, 130 St. George St. Įėjimas nemokamas. Lankymo valandos — kasdien nuo 8.30 v. r. iki vidurnakčio, šeštadieniais — nuo 9 v. r. iki 5 v. p. p., sekmadieniais — nuo 1 v. p. p. iki 10 v. r.

Kanados Lietuvių Fondo taryba š. m. spalio 10 d. posėdyje nutarė šaukti KL Fondo metinį narių suvažiavimą š. m. lapkričio 21 d. Toronto Lietuvių Namuose. Suvažiavime bus renkama ir nauja Fondo taryba.

Toronto lietuvių pensininkų klubas — vyresnio amžiaus žmonių organizacija rengia mirusių ir žuvusių už tautos laisvę bei žmogaus teises minėjimą 1981 m. lapkričio 10, antradienį. Minėjimas pradedamas šv. Mišiomis 11 v. r. Prisikėlimo parapijos šventovėje; 1 v. p. p. — bendri pietūs Lietuvių Namuose, Vytauto D. salėje, su pritaikinta programa. Kviečiame visi norintieji šiame minėjime dalyvauti, iš anksto užsiregistravus pas valdybos narius: T. Benotienę tel. 762-2415, p. Kymantienę 251-1666 arba klube sekmadieniais ir ketvirtadieniais. Pietūs — \$7.00.

Metinis N. Pradėtosios Marijos vienuolijos seserų parenkimas — lapkričio 22, sekmadienį, 4.30 v. p. p., Prisikėlimo salėje. Kalbės kun. A. Saulaitis, SJ; bus rodomos skaidrės tema — „Kristus meninėje išraiškoje“. Po to — vaišės.

Kanados Lietuvių Fondo A. ir T. Kojelaičių stipendijų fondo komisija paskyrė \$500 stipendiją torontiškei R. S. a. Mažeikaitei, pradedančiai ruošti doktoratą iš Lietuvos viduramžių istorijos, ir \$500 Angelei Mažeikaitei iš P. Amerikos, lankančiai Vasario 16 gimnaziją.

IV. SVARSTYBOS TAUTINIO TAPATUMO KLAUSIMU

lapkričio 27, penktadienį, 7.30-10 v. r. (vyno ir sūrio vaisės — Faculty of Library Science, 7th floor lounge, 140 St. George St.);

lapkričio 28, šeštadienį, 1 v. p. p. — 6 v. r.

(sūrio ir vyno vaisės ten pat). Bilietų kaina — \$15 (\$10 studentams ir pensininkams) už abi dienas, atskirai perkant — \$7 (\$5) už penktadienį, \$10 (\$7) — už šeštadienį.

V. BALTIEČIŲ MUZIKOS KONCERTAS

lapkričio 29, sekmadienį, 3 v. p. p., Great Hall, Hart House, University of Toronto.

Estų, latvių ir lietuvių vokalinės grupės atlieks senosios baltiečių muzikos programą. Lietuviams atstovaus „Volungė“.

Įėjimas — \$3. Bilietai — prie įėjimo.

Telefonas rezervacijoms — 485-0141 (Mrs. Kerson)

„MIRTIES LAGERIUOSE IR TREMTYJE“ knygos sutiktuvės

rengiamos 1981 metų lapkričio 15, sekmadienį, 3 v. p. p., Toronto Lietuvių Namų Vytauto Didžiojo salėje.

Dalyvaus knygos autorius buvęs Sibiro tremtinys J. Kreivėnas. Knygos recenziją skaitys LŽS Toronto skyriaus pirm. J. Karka. Popietėje bus galima įsigyti šią knygą su autoriaus parašu. Kviečiame visuomenę dalyvauti ir pagerbti Sibiro tremtinį.

Rengėjai: Toronto Lietuvių Namų kultūrinės veiklos komisija

Toronto universiteto biuletenis „Ethnocultural Notes a. Events“ 1981 m. lapkričio — gruodžio numerįje skelbia, kad š. m. lapkritis yra baltiečių mėnuo, nes universitete numatyta daug baltietiško renginių — teatrinis vaidinimas, koncertas, svarstybos paskaitos, pramogos, gintaro paroda. Lietuvių tarsi renginiai turėtų susidomėti ir juose gausiai dalyvauti, kad lietuviškoji dalis būtų tinkamai atstovauta. Programą žiūr. šio „T2“ numerio skelbime.

Algis Juzukonis susižiedavo su Rasa Valaityte.

KLB Toronto apylinkės tarybos posėdis įvyko spalio 27 d. Lietuvių Namuose. Dėl nepakankamo susirinkusių skaičiaus teko pradėti posėdį su pavėlavimu. Jį pradėjo apylinkės pirm. R. Jonaitienė, pakviesdama pirmininkauti KLB krašto valdybos pirm. adv. J. Kuraitę, sekretorėmis — E. Senkuvienę ir V. Valiulienę. Pranešimą apie Toronto apylinkės veiklą padarė pirm. R. Jonaitienė, suminėdama atliktus darbus. Finansinę apyskaitą pateikė ižd. A. Šimonėlienė, pranešdama, kad šiuo metu ižde yra per \$2000. Revizijos komisijos aktą perskaitė jos pirm. D. Keršienė (nariai — I. Žemaitienė, Br. Saplys). Iš svarbesnių klausimų minėtinas Karavanas — tautybių savaitė. Anksčiau

Prel. L. Tulaba, šv. Kazimiero kolegijos rektorius Romoje, lankėsi Toronte, Hamiltone ir išvyko į JAV-bes. Jis rūpinasi daugiausia kandidatų į kolegiją reikalais. Kanadoje apilankė lietuvių parapijas Toronte — Mississaugoje ir Hamiltone. Lapkričio 20 d. grįš Romon.

MONTREALQUE

Šeštadieninė mokykla, kurios vedėja yra Monika Jonynienė, o tėvų k-to pirmininku Romas Verbyla, lapkričio 14, šeštadienį, AV parapijos salėje rengia mokyklai paremti vakarą.

Šiais metais mokyklą lanko 33 mokiniai. Joje mokytoja: M. Jonynienė, S. Ališauskienė, J. Adamonienė, J. Adamonytė, seselė Teresė, L. Staškevičius. Mokyklos kapelionu yra kun. J. Aranauskas. Dar yra reikalingas mokytojas darbu su silpnai lietuviškai kalbančiais mokiniais. Numatyta vakare meninę dalį atliks mergaičių choras „Pavasaris“ ir jaunieji „Gintaro“ ansamblio šokėjai. Kanados Lietuvių Jaunimo S-gos Montrealio skyrius paaugojo mokyklai \$500. Tai pradinga dovana mūsų jaunimui. Mūsų visų pareiga yra gausių atsilankymų į jų rengiamą vakarą paremti tiek moraliai, tiek ir materialiai šį lietuvių puoselėjimo židinį.

Labai sėkmingai praėjo spalio 24-25 d. d. pensininkų klubo „Rūta“ narių ruoštas kalėdinis bazaras. Veikė didžioji loterija su 1200 laimikių, mažoji loterija su 10 laimikių, laukė pirkejų įvairių daiktų išpardavimo stalai. Buvo parduodami pietūs, kava ir pyragai. Per dvi dienas praėjo šimtai žmonių, kurie bandė savo laimę loterijose ir išpirko tortus bei kitus lietuviškus skanėstus. „Rūtos“ nariai, įdėję tiek daug darbo ir laiko, gali didžiulius savo darbo vaisiais,

nes, palyginus su svetimausių rengiamais bazarais, mūsų šis yra vienas iš geriausių.

AV parapijos choras lapkričio 28 d. rengia savo metinį koncertą. Be choro, dar matysime „Pavasario“ mergaites ir „Ramunėles“ iš Otavos. Taip pat ši šventė yra jungiama su Montrealio ateitininkų švente, nes tai yra bendras jų ir choro parengimas. Ateitininkai dar numato ir trumpą savo šventės minėjimo dalį sekmadienį lapkričio 29 d. Šio dainos vakaro dalyvių linksminis „Pegasus“ orkestras.

Dr. Petras ir Irena Lukoševičiai persikėlė iš Montrealio į Otavą. Montrealio lietuviškoji kolonija neteko vieno iš veikliausių savo narių, tačiau tikimės, kad jie nepamirs mūsų kolonijos ir bus dažni svečiai mūsų tarpe. Sėkmės jiems jų naujuose keliuose.

Albertui Joneliui padaryta operacija Royal Victoria ligoninėje. Sveiksta gydytojų priežiūroje.

Po operacijos grįžo namo Bronius Šalčiūnas ir sveiksta rūpestingoje žmonos priežiūroje.

Kun. St. Kulbis išvyko mėnesiui laiko į saulėtąją Kaliforniją, kur apilankys daug savo pažįstamų ir draugų.

Po sunkios ir ilgos ligos mirė Antanas Morkūnas. Paliko liudiesyje žmoną Aldoną ir dukrą Vidą. Palaidotas iš AV šventovės. N. B.

LITUANISTINĖS MONTREALIO MOKYKLOS BALIUS VAKARAS

lapkričio 14, šeštadienį, 7 valandą vakaro, Aušros Vartų parapijos salėje

PROGRAMOJE: mergaičių choras „PAVASARIS“, jaunieji „GINTARO“ šokėjai, šilta vakarienė, baras, gera muzika.

Įėjimas: suaugusiems — \$8, moksleiviams — \$4, mokyklos mokiniams — \$2

Tėvų komitetas visus nuoširdžiai kviečia dalyvauti

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

Trumpalaikis indėlius 20%
Terminuotus vienerių metų indėlius 18%
Uždarius terminuotus vienerių metų indėlius 19%
Specialias taupomąsias sąskaitas 17%
Taupomąsias sąskaitas 11%
su drauda iki \$2,000
Čekių sąskaitas 6%

DUODA PASKOLAS:

Nekilnojamo turto Asmenines ir prekybines Paskolas mirties atveju apdraustas iki \$10,000

KONFIDENCIALUS IR GREITAS PATARNAVIMAS
ČEKIAI IR VISI KITI PATARNAVIMAI NEMOKAMAI

KASOS VALANDOS

1465 DeSeve	3907 A Rosemont
Pirm., Antr., Treč. 9 — 3	
Ketvirtadieniais 12 — 8	6 — 8
Penktadieniais 12 — 6	12 — 6

buvo kilusi abejonė ar „Vilniaus“ paviljonas iš viso rengtinas. Siame posėdyje aiškiai pasakyta už jo rengimą. „Vilniaus“ karalaitės rinkimai ir paviljonas siemėt nebuvo nuostolingas. Tai skatina rengti jį ir toliau. Pakeisti įstatai ta prasme, kad apylinkės tarybos rinkimai būtų mažiau sudėtingi.

Išrinkta nauja apylinkės valdyba (aklamacijos būdu) šios sudėties: pirm. adv. Algis Pacevičius, vicepirm. kun. Algis Simanavičius, OFM, sekr. Vida Valiulienė, ižd. Vidmantas Valiulis, nariai — Vytautas Kulnys, Žibutė Šilinkaitė, Vida Vaitiekūnaitė. Revizijos komisija palieka ta pati.

KLB krašto tarybos suvažiavimas įvyko Londone, Ont., lietuvių parapijos salėje spalio 31 — lapkričio 1 d. d. Išlyginus nuomonių skirtumus dėl suvažiavimo teisėtumo (nebuvo išpildyti visi formalumai, reikalaujami statuto šaukiant tokį suvažiavimą), suvažiavimas vyko pagal numatytą darbotvarkę. Šeštadienį posėdžiavta iki 7 v. r. beveik be pertraukos; sekmadienį dalyvauta pamaldose, išklaudyta PLB pirm. inž. V. Kamanto paskaita ir aptarti organizaciniai reikalai. Suvažiavime dalyvavo ir JAV LB pirm. inž. V. Kutkus. Platesnis aprašymas — sekančiame „T2“ numeryje.